

Delårsrapport

per 30 juni 2017

med prognos per 31 augusti

Innehållsförteckning

Delårsrapport 2017, sammanfattning.....	1
---	---

Förvaltningsberättelse

Uppföljning verksamhetsmål.....	2-19
Periodens större händelser.....	20-21
Koncernen Mölndals stad.....	22
Kommunen Mölndals stad.....	23-35

Finansiella rapporter

Resultaträkning, kassaflödesanalys.....	36
Balansräkning.....	37
Noter.....	38-40
Redovisningsprinciper.....	41-42

Verksamhetsredovisning

Bolag inom koncernen.....	43
Miljöredovisning.....	44-47
Investeringsredovisning.....	48-56

Bilaga, volymmått

Sammanfattning

Delårsrapport 2017

Halvårsbokslut för kommunkoncernen och staden Helårsprognos för staden per 31 augusti

Kommunerna ska enligt den kommunala redovisningslagen upprätta minst en delårsrapport per år. Rapporten ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret.

Genom att delårsbokslutet upprättas på grundval av samma redovisningsprinciper som årsbokslutet säkerställs en rättvisande bild, vilket möjliggör en noggrann ekonomisk analys vid två tillfällen under året. Jämförelsen med motsvarande räkenskapsperiod under tidigare år ger också stöd vid framställningen av prognoser över helårsresultatet. I sammanhanget är det dock viktigt att varna för slutsatser baserat på jämförelser med årsbokslutet. Sådana måste göras med försiktighet eftersom det är en annan tidsperiod som analyseras.

Delårsbokslutet innebär också att det vid två tillfällen under året görs en central uppföljning av redovisningens kvalitet beträffande substansen i bokförda fordringar och skulder. Därmed minskar risken för oförutsedda resultatposter och förseningar på grund av outreda avstämningsdifferenser i samband med årsbokslutet.

Förutom delårsbokslutet innehåller delårsrapporten en helårsprognos för staden per 31 augusti. I handlingen finns sedvanliga ekonomiska rapporter för både staden och koncernen. Men vi vill också peka på följande innehåll;

- På sidorna 36-37 finns bokslutet för både staden i förvaltningsform och för hela kommunkoncernen, det vill säga den sammanställda redovisningen. I förvaltningsberättelsen, på sidan 22, behandlas den sammanställda redovisningen. På sidan 43 beskrivs respektive bolags bokslut.
- I förvaltningsberättelsen på sidorna 2-19 finns en sammanfattning av prognostiserad måluppfyllelse för verksamheten och på sidorna 20-21 redovisas periodens större händelser. På sidorna 23-35 finns en finansiell analys av stadens delårsbokslut och prognosen för helåret samt en kort beskrivning av ekonomiskt resultat och prognos för de olika nämndområdena.
- Handlingen innehåller också en specifikation över stadens investeringar under första halvåret tillsammans med en investeringsprognos för helåret.
- Miljöredovisningen finns på sidorna 44-47.
- I en bilaga till handlingen återfinns nämndernas volymmått samt andra indikatorer av särskilt intresse.

Sammanfattning

Sammanställd redovisning

- Mölndals kommunkoncern redovisar ett positivt resultat på 33,0 mnkr.
- Kommunkoncernens nettokostnader har ökat med 139,7 mnkr. Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med 42,0 mnkr.
- Nedanstående uppställning visar bolagens resultat efter finansiella poster. (exklusive koncerninterna elimineringsar)

Bolag	Resultat	Jämfört fg delår
Koncernen Mölndal Energi AB	49,6	48,6
Mölndalsbostäder AB	-5,5	11,9
Gunnebo Slott och Trädgårdar AB	-8,4	-9,3
Mölndals Parkerings AB	4,1	2,7
MölnDala Fastighets AB	-3,6	-7,0
Mölndals Centrum Koljan 1 Fastighets AB	0,0	0,0
Mölndals Centrum Karpen 12 Fastighets AB	0,0	0,0
Mölndals Centrum Byggnads Fastighets AB	-0,6	-0,4
Mölndals Centrum Fiskarna KB	1,4	-0,1
Affärsfastigheter i Mölndal AB	0,0	0,0
Koncernen Kvarnfallet Mölndal AB	13,4	23,3
Förbo AB, varav Mölndals stads ägarandel 27,6%	44,7	44,1

Staden

- Halvårsresultatet för staden är 6,3 mnkr, varav 14,5 mnkr i form av jämförelsestörande intäkter. Motsvarande resultat för 2016 var 81,0 mnkr, resultatet påverkades då av jämförelsestörande intäkter med 59,8 mnkr.
- Stadens nettokostnader för den löpande verksamheten har, mellan delåren, ökat med 110,4 mnkr eller 6,9 procent. Skatteintäkter och utjämning har samtidigt ökat med 87,6 mnkr eller 5,4 procent exklusive effekten av extra statsbidrag för flyktingsituationen.
- Årets resultat prognostiseras till 87,5 mnkr inkl. poster av engångskaraktär på 54,5 mnkr. För den löpande ordinarie verksamheten stannar resultatet därmed på 33,0 mnkr. Det budgeterade resultatet var 25,2 mnkr.
- Nämndernas budgetavvikelse beräknas bli negativ med totalt 12,5 mnkr.
- Skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas bli 21,7 mnkr högre än budgeterat.
- Investeringsnivån var 233,0 mnkr t.o.m. juni och antas växa till 618,8 mnkr för helåret.

Mölnadal stad – kommunen

Uppföljning verksamhetsmål

Måluppfyllelse fullmäktigemål

Hösten 2013 fastställde kommunfullmäktige en vision för Mölnadal med sikte på år 2022. En viktig del av visionen är dess tre fokusområden med tillhörande visionsstrategier. Till fokusområdena kopplas i budget så kallade KF-mål som på kortare sikt ska styra den kommunala organisationen. Målen uttrycker väsentliga delar av det som behöver uppnås för att visionen ska kunna bli verklighet. De berör hela organisationen, om än i varierande grad. Kopplat till målen antas indikatorer med värden för att bland annat möjliggöra jämförelser och värderingar av uppnådda resultat. En nyhet för i år är att även punkter som kommunfullmäktige fastställt i programförklaringen samt riktade uppdrag länkas samman med KF-målen.

KF-mål med tillhörande indikatorer utgör liksom programförklaringen och de riktade uppdragen en grund för nämndernas verksamhetsplaner. I dessa speglas KF-målen i mer specifika mål som visar hur nämnderna avser bidra till helheten. På detta vis skapas en kedja som länkar samman visionen, programförklaringen och KF-målen med verksamheten. Resultaten följs årligen upp i stadens årsredovisning och i nämndernas verksamhetsberättelser. Dessutom genomförs andra övergripande uppföljningar med utgångspunkt från kommunstyrelsens lagstadgade uppsiktsplikt.

Sedan år 2015 är samtliga KF-mål i budget gemensamma. Liksom visionen och programförklaringen utgår de inte från rådande organisatoriska förutsättningar utan tar sikte på nyttan för invånarna. Mot denna bakgrund finns en nämndövergripande målsamordning som syftar till att med Mölnadalborna i fokus öka graden av måluppfyllelse.

I budget/plan 2017-2019 återfinns nio kommunfullmäktigemål med direkt koppling till visionens fokusområden:

- En modig stad med tydlig historia: 1 mål
- Mölnadal förstärker Västsverige: 2 mål
- En hållbar stad där vi växer och mår bra: 6 mål

Utöver ovan omfattar budget/plan också ett internt KF-mål som rör den kommunala organisationen. I denna delårsrapport berörs de tio målen samt Mölnadals miljömål. Även punkter från programförklaringen samt riktade uppdrag kommenteras. Utgångspunkten är ett helhetsperspektiv. En omfattande planering och uppföljning sker därutöver på nämndnivå.

För att nå visionen och KF-målen krävs ett uthålligt och långsiktigt arbete. Här bedöms måluppfyllelsen utifrån läget 2017. Gradering sker enligt följande:

- A. Uppnås, d.v.s. *samtliga* indikatorvärden som avser 2017 har uppnåtts eller bedöms uppnås.
- B. Uppnås/uppnåddes till viss del, d.v.s. *något/några* indikatorvärden som avser 2017 har uppnåtts eller bedöms uppnås.
- C. Uppnås/uppnåddes inte, d.v.s. *inget* indikatorvärde som avser 2017 har uppnåtts eller bedöms uppnås.

Ofta sker mätning av indikatorvärden enbart på årsbasis. Utgångspunkten vid delårsrapporteringen är då att bedömningar ska grundas på kvalitativa värderingar, stickprov, angränsande indikatorers etc. För bedömning enligt A-C ovan krävs att *alla* 2017-års indikatorvärden har bedömts. I de fall det inte varit möjligt att bedöma samtliga dessa indikatorvärden är omdömet:

- D. Samlad bedömning inte möjlig i delårsrapporten.

Förvaltningsberättelse

1) De som besöker stadskärnan ska i ökad grad uppleva den som sammanhållen, karaktäristisk och modern.

Bedömning kort sikt (2017): Uppnås till viss del

Kommentarer	KF-indikatorer	
	Budget 2017	Delår 2017
<p>Utbyggnaden av stadskärnan fortsätter och flera byggnader togs i bruk under det första halvåret. Under andra kvartalet började hyresgäster flytta in i de första bostäderna i kvarteret Hajen. Samtliga nyproducerade bostäder var hyresrätter.</p> <p>En annan av de ambitioner som uttryckts genom en indikator är att antalet byggrätter för bostäder i stadskärnan ska vara minst 200 per år över tid. Antalet byggrätter beräknat som årssnitt över rullande treårsperiod uppgick första halvåret till 147. För övriga indikatorer saknas uppmätta värden, men de antas vara på väg åt rätt håll. Bedömningen utgår från att befintliga detaljplaner och bygglov liksom byggherrarnas planering indikerar att förutsättningarna är goda.</p> <p>Utöver siktet på KF-indikatorerna sker omfattande arbete för att utveckla stadskärnan. Nämnas kan bland annat att stadsbiblioteket flyttar in i nya lokaler i december. Parker och mötesplatser i innerstaden utvecklas och området rustas upp enligt en plan för det offentliga rummet. Flera projekt för att öka den upplevda tillgången till parker och mötesplatser är påbörjade. Under våren har bland annat en medborgardialog för stadshusparken startats. Medan byggnadsarbetena pågår ligger fokus i arbetet med det offentliga rummet på att hålla god standard på tillgängliga mötesplatser och på att locka nya besökare till dessa platser. Stadshuset, Folkets hus och bostadshusen längs Tempelgatan och Göteborgsvägen finns med i förslaget till nytt kulturmiljöprogram som för närvarande är ute på remiss.</p>	<p>Byggrätter för bostäder i stadskärnan</p> <p>Hyresrätter av det som nyproduceras i stadskärnan</p> <p>Publik verksamhet i stadskärnans bottenvåningar</p> <p>Täthet, exploateringsgrad i stadskärnan</p>	<p>> 200 i snitt/år</p> <p>Över tid 30 %</p> <p>Över tid 50 %</p> <p>På sikt >= 1,5 kvm byggyta per kvm tomtmark</p> <p>147</p> <p>100 %</p> <p>-</p> <p>-</p>
	<p>Nämnder/utskott som i verksamhetsplan kopplat mål till detta KF-mål</p> <p>Byggnadsnämnden</p> <p>Kommunstyrelsens planeringsutskott</p> <p>Kultur- och fritidsnämnden</p> <p>Tekniska nämnden</p>	

Förvaltningsberättelse

2) De som vistas i Mölndal ska uppleva ökad trivsel och trygghet i det offentliga rummet.

Bedömning kort sikt (2017): Uppnås till viss del

Kommentarer	KF-indikatorer			
	Budget 2017	Delår 2017		
<p>Trygghet och hälsa är grundläggande och viktiga aspekter för upplevd livskvalitet och hur människor som bor och verkar i Mölndal uppfattar staden. Det är breda perspektiv som bland annat förutsätter brottsförebyggande arbete, trygghets- och trivselfrämjande åtgärder samt hälsofrämjande insatser. Samtliga dessa områden bidrar till social hållbarhet. Målets indikatorer spänner över ett brett fält av aspekter av hälsa och trygghet.</p> <p>SCB: s medborgarundersökning genomförs under hösten. Trots de insatser som staden och andra aktörer genomför bedöms det osannolikt att markanta förbättringar kan uppmätas redan nu. Nyligen genomförda mätningar i andra GR-kommuner och bland andra så kallade förortskommuner indikerar, sett till genomsnittet, att den upplevda tryggheten är konstant eller minskar något.</p> <p>Antalet anmälda våldsbrott per 100 000 invånare har legat relativt konstant sedan 2013, men tyvärr ses en marginell ökning hittills under 2017.</p> <p>Vad gäller ohälsotal så finns ingen halvårsstatistik på kommunnivå, men rapporter visar att sjukskrivningarna sjunker i landet som helhet. Detta talar för att ohälsotalen kan vara på väg ned i Mölndal.</p> <p>Enligt KF: s programförklaring ska staden under mandatperioden:</p> <p>✓ <i>Idéburet offentligt partnerskap med civilsamhället ska prövas inom integration och fullgjord skolgång.</i> Många aktiviteter har genomförts, exempelvis dialoger med sociala föreningar kring integrationsfrågor. Processerna kan leda fram till mer formella resultat, till exempel i form av så kallat idéburet offentligt partnerskap, IOP.</p> <p>✓ <i>Ge föreningsliv och studieförbund bättre möjligheter att medverka i och bidra till stadens folkhälsoarbete och utveckling. Staden ska initiera ett överenskommelsearbete.</i> I vintras tecknade staden ett nytt avtal med Västra Götalandsregionen kring samverkan för folkhälsa och social hållbarhet. Dessutom koncentrerades ansvaret för konkreta insatser och samordning av det operativa folkhälsoarbetet. Utmärkande för mycket av arbetet och resultaten är en ökad samverkan både över förvaltningsgränser samt med andra aktörer i Mölndal. Det gäller inte minst kontakter med det civila samhället. Initiativ har tagits syftande till att starta upp en formell överenskommelseprocess.</p> <p>✓ <i>Ge fler Mölndalsbor möjlighet att vara delaktiga i stadens kultur- och fritidsliv. Barn och ungdomars egna initiativ ska särskilt främjas. Staden ska också förstärka sitt arbete med hur vi kan erbjuda kulturella och andra aktiviteter för äldre.</i></p>	<p>Upplevd trygghet, SCB: s medborgarundersökning, skala 0-100.</p>	<p>Säkerställd ökning</p>	-	
	<p>Anmälda våldsbrott i kommunen, antal/100 000 invånare.</p>	<p>Minskning över tid</p>	Marginell ökning	
	<p>Ohälsotal¹ Mölndal</p>	<p>Minskning över tid</p>		-
<p>1) Ohälsotalen beräknas genom att summan av dagar som ersatts genom socialförsäkringar divideras med befolkningen 16-64 år.</p>				
<p>Nämnder/utskott som i verksamhetsplan kopplat mål till detta KF-mål</p> <p>Byggnadsnämnden</p> <p>Kommunstyrelsen (planeringsutskottet)</p> <p>Kommunstyrelsen (serviceutskottet)</p> <p>Kultur- och fritidsnämnden</p> <p>Social- och arbetsmarknadsnämnden</p> <p>Skolnämnden</p> <p>Tekniska nämnden</p> <p>Vård- och omsorgsnämnden</p>				

Förvaltningsberättelse

Inom kultur- och fritidsområdet ökar dialog och samarbete med föreningar och andra aktörer, bland annat kring mötesplatser. Samverkan kommer framöver att utvecklas mellan verksamheter tillhörande kultur- och fritidsnämnden och vård- och omsorgsnämnden kring målgrupperna äldre samt barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

✓ *För allas delaktighet uppmuntra utvecklingen av och öka tillgängligheten till fritidsområden och när-idrottsplatser, med start i östra Mölndal.*

Ett led i arbetet är satsningar på ökad trivsel och trygghet i stadens idrottsanläggningar. Under våren presenterades en utredning avseende fritidsliv i östra Mölndal för kommunstyrelsen. Den samlade bedömningen är att området har jämförelsevis goda förutsättningar. I utredningen framhålls även att stadens utbud för barnfamiljer och äldre i östra Mölndal är begränsat samt att den ökande inflyttningen till stadsdelen kommer att påverka behovet av mötesplatser.

✓ *Öka samutnyttjandet av stadens lokaler för att därigenom bredda utbudet av kultur- och fritidslokaler.*

Samtal förs inom stadens organisation. En kartläggning av lokaltyper och beläggning per verksamhet bedöms vara ett viktigt första steg.

✓ *En plan för ridsportens och simhallens utveckling ska tas fram under 2017.*

Arbete pågår internt. Badhusfrågan drivs framåt genom samarbete mellan fritidsverksamheten och lokal-försörjning.

✓ *Se över bidragen till folkbildningsorganisationerna, med syfte att öka.*

Samtal förs inom stadens organisation för att ringa in uppdraget.

✓ *Utveckla och erbjuda möjligheter till omsorg under dygnets alla timmar för grupper som efterfrågar tjänsten.*

Barnomsorg på obekväma tider erbjuds efter särskild prövning med placering i pedagogisk omsorg, familjedaghem.

✓ *Utvärdera verksamheternas kvalitet inför kommande beslut om fortsatt inriktning och ambition samt förstärka bemötandepåsen.*

Inom stadens organisation sker många olika insatser kopplat till bemötandepåsen. En viktig satsning sker inom kompetensutvecklingsprojektet Framm, För arbete och mångfald i Mölndal.

Den vård och omsorg som genomförs i egen regi eller på uppdrag av staden ska skapa förutsättningar för välbefinnande. Brukarråd har införts i flera verksamheter inom äldreomsorgen och befintliga brukarråd har lagt större fokus på frågor kring trygghet och välbefinnande. Former och syfte är väl i linje med bemötandepåsen som omfattar alla stadens verksamheter.

Förvaltningsberättelse

✓ *Polisen kommer i samverkan med staden att ta fram ett löfte till medborgarna i det brottsförebyggande arbetet. Om behovet finns kan det bli aktuellt att förstärka med ytterligare en fältassistent.*

Ett samverkansavtal och medborgarlöfte har tagits fram. Exempel på konkreta insatser är en tydlig polisiär synlighet i centrum liksom att en handlingsplan mot våldsbejakande extremism har antagits.

KF har i budget/plan riktat följande uppdrag till vård- och omsorgsnämnden:

✓ *Efter avslutad pilotstudie gällande hemlagad mat i hemtjänsten är avsikten att permanenta detta i stadens verksamhet. Nämnden ges i uppdrag att i januari 2017 återkomma med alternativ på hur det kan åstadkommas.*

I vintras presenterades en utredning som bland annat beskrev det pilotprojekt som genomfördes 2016 gällande tillagning av måltider i hemmet i ett av stadens hemtjänstområden. Även erfarenheter från en annan kommun, en ekonomisk kalkyl samt förslag för införande av insatsen lyftes fram. Efter beredning under våren konstaterade sedermera kommunstyrelsen att medel för införande fanns beaktat i förslaget till utgiftstak 2018.

3) Företagare ska uppfatta Mölndal som en alltmer attraktiv näringslivskommun.

Bedömning kort sikt (2017): Uppnås inte

Kommentarer

För att få en bild av stadens näringslivsklimat finns tre utvalda KF-indikatorer. Det kan konstateras att Mölndals näringslivsklimat står fortsatt starkt, men att kommunfullmäktiges höjda ambitionsnivåer sannolikt inte kommer att nås redan i år. Bland företag som varit i kontakt med staden kopplat till myndighetsutövning behåller Mölndal sitt goda anseende. Uppmätt nöjd kundindex var totalt sett 73 av maximalt 100, en ökning med tre enheter jämfört med motsvarande period föregående år. Utfallet innebar en delad 2:a plats bland GR-kommunerna. Internt fortsatte arbetet med fokus på uppföljning och erfarenhetsutbyte.

Svenskt Näringslivs ranking presenteras i slutet av september. Fjolårets placering var 48 vilket innebär att en väsentlig förbättring krävs för att nå ambitionen att tillhöra topp 25. Eftersom rankingplaceringen är relativ andra har enskilda kommuner små möjligheter att styra mot och bedöma placeringar.

Antalet nystartade företag var på ungefär samma nivå som i fjol och det bedöms osannolikt att antalet kommer att kunna öka så mycket som kommunfullmäktige uttryckt i budget. En viktig orsak är Göteborgsregionens starka arbetsmarknad med högre sysselsättningsgrad och lägre arbetslöshet. Sådana förhållanden brukar leda till att människor blir mindre benägna att starta egna företag. Ett samarbete har inletts med Nyföretagarcentrum i Göteborgsregionen som på sikt kan bidra till ett ökat nyföretagande. En bild av hur detta stöd upplevs ges först år 2018.

KF-indikatorer

	Budget 2017	Delår 2017
Näringslivsklimat kommuner - SKL, NKI skala 0-100	>= 78	73
Näringslivsranking kommuner, Svenskt Näringsliv	<= 25	-
Nystartade företag per 1000 invånare 16-64 år	>= 12,5	ca 11

1) Kvartal 1 2017

Nämnder/utskott som i verksamhetsplan kopplat mål till detta KF-mål

Byggnadsnämnden²

Kommunstyrelsen (stadsledningsförvaltningen)

Miljönämnden

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Tekniska nämnden²

2) Har uttryckt inriktningen på andra sätt än genom egna mål.

Förvaltningsberättelse

Enligt KF:s programförklaring ska staden under mandatperioden:

✓ *Utveckla inbjudande mötesplatser och förenkla samverkan mellan olika aktörer som vill medverka till att utveckla och förbättra vår stad. Ett särskilt fokus ska läggas på att utveckla besöksnäringen.*

Mötesplatsen Before Work har fått en given roll när det gäller dialog med näringslivet. Genom månatliga frukostmöten har ny information kunnat ges om olika utvecklingsområden i staden, exempelvis Forsåker. Även intressant näringslivsutveckling hos enskilda företag har presenterats. Information från staden har kunnat ges och samtalen på plats, före och efter träffarna har ökat. Ett djupare samarbete med Företagarna och Mölndal-Åbro företagsförening har inletts där staden deltar en stund på deras respektive styrelsemöten. Detta förenklar samordning av näringslivsutveckling och aktiviteter.

✓ *Under 2017 ska en plan för fler gymnasieprogram i Mölndal tas fram.*

Utbildningsnämnden leder ett långsiktigt arbete om framtagning av nya gymnasieprogram och gymnasieskolor. En kritisk framgångsfaktor är samverkan med lokalt och regionalt näringsliv. Under 2017 har flera samverkansprojekt påbörjats.

✓ *Uppmuntra en utveckling av vuxenutbildningen genom exempelvis fördjupad samverkan med andra aktörer.*

Utbildningsnämnden har verkat för att bredda utbudet av utbildningar och förbättrade möjligheter till individuell anpassning och stöd. Under våren sjösattes Campus Mölndals varumärke och flera satsningar genomfördes för att förstärka utbildningarnas yrkesintegration och kvalitet. Det har inneburit en ökad individanpassning och förstärkning av stöd. Utbudet av yrkesutbildningar har ökat under året, Campus Mölndal erbjöd sex olika yrkesutbildningar varav flera med språkstöd.

4) Mölndal ska ta en alltmer betydelsefull roll i utvecklingen av regionen.

Bedömning kort sikt (2017): Samlad bedömning inte möjlig i delårsrapporten

Kommentarer	KF-indikatorer	
	Budget 2017	Delår 2017
Under våren presenterades en kartläggning gällande stadens deltagande i nätverk och styrgrupper inom Göteborgsregionens kommunalförbund. Efter att kommunstyrelsen tagit del av slutsatserna gjordes även en presentation för GR:s förbundsstyrelse. Den senare instansen beslutade att inför kommande mandatperiod göra en översyn av principer och rutiner i nomineringsprocessen för förtroendeuppdrag inom GR. Genom rapporten har Mölndal haft möjligheten att lyfta en problematik och presentera ett förslag på vidare arbete, vilket lett till en förändring och översyn av rådande arbetssätt. Internt har målarbetet inte varit lika fokuserat. Det krävs vidare arbete för att identifiera utvecklingsområden i linje med den fastställda indikatorn. Hur långt staden kommer att nå innan årsskiftet är i dagsläget svårt att överblicka.	Bred genomlysning för att identifiera särskilt viktiga utvecklingsområden.	ja nej
	Nämnder/utskott som i verksamhetsplan kopplat mål till detta KF-mål	
	Byggnadsnämnden	
	Utbildningsnämnden	

Förvaltningsberättelse

5) Bostadsbyggandet i Mölndal ska öka och möta kravet på en hållbar tillväxt.

Bedömning kort sikt (2017): Uppnås

Kommentarer	KF-indikatorer															
<p>För att få fingervisningar om måluppfyllelsen har kommunfullmäktige fastställt fyra indikatorer med värden. Befolkningstillväxten ökar successivt och ligger nu på 1,5 procent i genomsnitt sett till den senaste treårsperioden. Jämfört med halvårsskiftet år 2016 var utvecklingen hela 2,4 procent. Antalet färdiga bostäder ökar efter hand som projekt som fått bygglov färdigställs. Ett stort antal nya bostäder väntas få bygglov under 2017, vilket innebär att takten i befolkningstillväxten kommer att öka ytterligare.</p> <p>Vid bedömningen inför planstart är blandning, placering i staden och möjligheten till hållbart resande några faktorer som ingår. Nya bostäder placeras nästan uteslutande vid befintlig infrastruktur såsom kollektivtrafik och årets utfall bedöms följaktligen överträffa den antagna lägstanivån. Utbyggnaden av vatten och avlopp fortsätter i prioriterade områden. Jämn fördelning av upplåtelseformer är också en viktig prioriteringsfaktor för planuppdrag. Den lägsta andelen av någon upplåtelseform i någon kommun del uppår till nio procent och avser bostadsrätter i Lindome. Det är först på lång sikt som även denna andel kan närma sig den av kommunfullmäktige fastställda lägstanivån på 20 procent.</p> <p>Tidskriften Fokus rankar årligen alla landets kommuner för att ge en bild av var det är bäst att bo. I totalrankingen avancerar Mölndal från plats fyra till tre. Mölndal anses särskilt attraktivt inom området "Att arbeta", men tillhör de 25 bästa i alla undersökningens fem underliggande kategorier.</p> <p>Enligt KF:s programförklaring ska staden under mandatperioden:</p> <p>✓ <i>Sträva efter ett utbud som tillgodoser olika bostadsbehov.</i></p> <p>Under första halvåret har bostäder med olika upplåtelseformer byggts, men blandningen av upplåtelseformer har inte förbättrats. Tillfälliga bostäder för nyanlända har färdigställts och flera LSS-boenden har fått bygglov. Det finns dock fortfarande brist på bland annat LSS-bostäder och viss brist på äldreboende. Ett flerbostadshus med hyresrätter har fått bygglov i Hällesåker, där det är stor brist på den upplåtelseformen. En handlingsplan för social hållbarhet i fysisk planering har tagits fram med siktet på förbättringar i ett längre tidsperspektiv.</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 70%;"></th> <th style="width: 15%; text-align: center;">Budget 2017</th> <th style="width: 15%; text-align: center;">Delår 2017</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Invånare, befolkningstillväxt</td> <td style="text-align: center;">Över tid 1,5 %</td> <td style="text-align: center;">1,5 %</td> </tr> <tr> <td>Planerad nyproduktion av bostäder nära kollektivtrafikhållplats</td> <td style="text-align: center;">>= 80 %</td> <td style="text-align: center;">100 %</td> </tr> <tr> <td>Andel av varje upplåtelseform inom de olika kommundelarna</td> <td style="text-align: center;">Över tid >= 20 % i alla kommun- delar</td> <td style="text-align: center;">9 %</td> </tr> <tr> <td>Rankingplacering "Bäst att bo" totalt, tidningen Fokus.</td> <td style="text-align: center;">Topp 5</td> <td style="text-align: center;">3</td> </tr> </tbody> </table> <p>Nämnder/utskott som i verksamhetsplan kopplat mål till detta KF-mål</p> <ul style="list-style-type: none"> Byggnadsnämnden Kommunstyrelsen (planeringsutskottet) Miljönämnden Tekniska nämnden Vård- och omsorgsnämnden 		Budget 2017	Delår 2017	Invånare, befolkningstillväxt	Över tid 1,5 %	1,5 %	Planerad nyproduktion av bostäder nära kollektivtrafikhållplats	>= 80 %	100 %	Andel av varje upplåtelseform inom de olika kommundelarna	Över tid >= 20 % i alla kommun- delar	9 %	Rankingplacering "Bäst att bo" totalt, tidningen Fokus.	Topp 5	3
	Budget 2017	Delår 2017														
Invånare, befolkningstillväxt	Över tid 1,5 %	1,5 %														
Planerad nyproduktion av bostäder nära kollektivtrafikhållplats	>= 80 %	100 %														
Andel av varje upplåtelseform inom de olika kommundelarna	Över tid >= 20 % i alla kommun- delar	9 %														
Rankingplacering "Bäst att bo" totalt, tidningen Fokus.	Topp 5	3														

Förvaltningsberättelse

6) Varje barns potential ska tidigt tas tillvara så att de samlade skolresultaten förbättras samtidigt som fler får godkänt i alla ämnen.

Bedömning kort sikt (2017): Samlad bedömning inte möjlig i delårsrapporten

Kommentarer	KF-indikatorer		
	Budget 2017	Delår 2017	
Barns skolgång är av högsta betydelse för goda livsvillkor och gymnasieexamen är en förutsättning för att komma vidare till högre utbildning. Hälsa och välmående underlättar lärandet och bidrar också till möjligheter att utveckla sin fulla potential. Målet följs därför upp av indikatorer kopplade till både skolresultat och hälsa.	Meritvärden slutbetyg åk 9	>= 221	-
Nämndernas insatser innebär tillsammans såväl direkta som indirekta insatser främst för måluppfyllelse i skolan. Preliminära betygsresultat för läsåret 2016/17 visar att Meritvärde årskurs 9 samt Andel godkända i alla ämnen i årskurs 9 kommer att vara ungefär de samma som läsåret 2015/16, respektive öka något. Det innebär att indikatorerna kommer att vara uppfyllda.	Kunskapskrav, godkända i alla ämnen i åk 9	>= 79 %	-
Andel som klarar alla delproven för ämnesproven i årskurs 3 under läsåret 2015/16 föll några procent jämfört med året innan och slutade på 78 procent. Rapporter från våra skolor pekar på att en liten ökning skedde under 2016/17. Det är dock i nuläget osäkert om målet på 82 procent kommer att nås.	Kunskapskrav, godkända i alla delar i ämnesprov åk 3 (Ma/Sve/Sve2)	>= 82 %	-
Andel som bedömer sin egen hälsa som god eller mycket god, liksom Andelen som är nöjd med livet mäts genom Lupp, Lokalt uppföljning av ungdomspolitiken. Lupp genomfördes 2013 och genomförs igen hösten 2017. Det innebär att uppgifter om tonåringars hälsa och livsvillkor kommer efter årsskiftet. En fingervisning gavs dock genom den regiongemensamma enkät som genomfördes under våren. En av frågorna var hur eleverna upplevde sin egen hälsa. I årskurs 9 uppgav 71 procent av eleverna att de mår bra. Skillnaden mellan svaren från flickor och pojkar var dock stor, 24 procent av flickorna instämde inte med påståendet Jag mår bra. Motsvarande andel bland pojkarna var 13 procent.	Andel som bedömer sin hälsa som god eller mycket god, åk 8 och gy åk 2, Lupp	Ökning	-
Resultaten i stadens skolor är relativt höga, flera av stadens skolor placerar sig bland de bättre i regionen. För att långsiktigt nå målet att ta tillvara varje barns potential krävs att staden i ännu högre grad kompenserar för elevers olika förutsättningar. Den största påverkansfaktorn på elevers skolresultat är deras föräldrars utbildningsbakgrund. I Mölndal har 70 procent av eleverna föräldrar med någon form av akademisk utbildning och således har 30 procent föräldrar med gymnasial eller lägre utbildning. Skillnaden i skolresultat mellan dessa grupper är större i Mölndal än i riket som helhet. En andra viktig bakgrundsvariabel är kön. Flickor når generellt sett väsentligt bättre resultat än pojkar. På vissa av stadens skolor med stor andel pojkar är resultaten dalande, men det finns också goda lärande exempel där pojkarna når mycket goda resultat. En tredje grundläggande utmaning är att skapa förutsättningar för gruppen av elever som har utländsk bakgrund och/eller är födda utomlands. Denna grupp uppvisar i Mölndal sämre	Andel som uppger att man är nöjd med livet., åk 8 och gy åk 2, Lupp	Ökning	-
	Nämnder/utskott som i verksamhetsplan kopplat mål till detta KF-mål		
	Kommunstyrelsen (serviceutskottet)		
	Kultur- och fritidsnämnden		
	Skolnämnden		
	Social- och arbetsmarknadsnämnden		
	Utbildningsnämnden		
	Vård- och omsorgsnämnden		

Förvaltningsberättelse

resultat än motsvarande grupp i riket.

Enligt KF:s programförklaring ska staden under mandatperioden:

✓ *Utveckla tillgängligheten till kulturskolan.*

Genom samverkan med grundskolor har kulturskolan nått målgrupper som inte nås i vanliga fall. Några exempel är Mosaikprojektet på Västerbergsskolan och Sånglyftet på några av förskolorna. Efter ett lyckat projekt kommer Katrinebergsskolan att tillsammans med Kulturskolan utveckla en kulturprofil med ambitionen att nå nya målgrupper.

✓ *Öka antalet vuxna i skolan.*

Vuxennärvaron ökar i flera av stadens skolor vilket bidrar till minskad otrygghet och ökad trivsel. På Katrinebergsskolan har exempelvis nya rastscheman skapats som ökar personalnärvaron. En liknande satsning sker på flera skolor i staden.

✓ *Minska gruppernas storlek i förskolan och på fritidshemmen.*

På grund av en justering av maxtaxan minskade den förväntade effekten av ett statsbidrag riktat till att minska barnstorlekarna inom förskolan. Dessutom kommer detta statsbidrag under läsåret 2017/18 att minska med hälften i jämfört med 2016/17. Gruppstorlekarna förväntas därför att öka något under 2017.

✓ *Värna om modersmålsundervisning och arbetet med att stödja berörda elever.*

Utvecklingsinsatser pågår kontinuerligt. Under vårterminen ändrade modersmålsenheten namn till Språkcentrum i syfte att bättre spegla det arbete som enheten utför.

✓ *Verka för läxstöd.*

Tillsammans med stiftelsen Läxhjälpen sker en satsning på läxhjälp på Fässbergsskolan. Detta är en satsning som startade läsåret 2016/2017 och den kommer att fortsätta under 2017/2018. Preliminära resultat från vårterminen 2017 visar att elevernas betyg kommer att vara bättre än motsvarande elevgrupp 2015/16 på Katrinebergsskolan och Ekhagaskolan. Främst är utvecklingen ett resultat av den extra satsningen på Fässbergsskolan, men läxhjälpen bedöms vara en bidragande faktor. Läxhjälp erbjuds också via språkcaféer genom volontärer.

✓ *Toleransprojektet är numera en permanent verksamhet. Vi vill nu att fler skolor blir delaktiga.*

Toleransprojektet har hittills varit en angelägenhet främst för två skolor i Lindome, Almåsskolan och Skånällaskolan. Under 2017 sker en utredning om hur en utvidgning kan möjliggöras.

✓ *Fortsätta utvecklingen av familjecentraler som är en viktig förebyggande verksamhet.*

I april 2017 öppnade familjecentralen Floran i Åby. Floran är en fullvärdig familjecentral och resultatet av en samverkan som påbörjades i Balltorp år 2015.

Förvaltningsberättelse

✓ *Fokusera på att det serveras god och näringsriktig mat i stadens verksamheter.*

Stadens måltidsorganisation näringsberäknar alla måltider. I höst kommer dialog att ske med elever i årskurs 7-9 om maten och måltidssituationen. Möjligheterna att ge eleverna i stadens skolor chansen att välja mellan två olika rätter håller på att utredas. Samtidigt utvecklas salladsborden på skolorna med syftet att skapa likvärdighet.

7) Mölndalsbornas möjligheter att påverka frågor som rör deras vardag och att ta ansvar för stadens utveckling ska öka.

Bedömning kort sikt (2017): Samlad bedömning inte möjlig i delårsrapporten

Kommentarer

De övergripande indikatorer som kopplats till målet bygger på höstens kommungemensamma medborgarundersökning. Aktuella mätpunkter ger en bild av invånarnas attityder avseende inflytande samt bemötande och tillgänglighet. Nedan ges ett antal exempel på genomförda insatser som sammantaget bedöms utveckla Mölndalsbornas möjligheter att påverka frågor som rör deras vardag och att ta ansvar för stadens utveckling. Det är svårt att i dagsläget bedöma om åtgärderna kommer att bidra till mätbara förbättringar redan i den stundande medborgarundersökningen.

Ett flertal aktiviteter pågår för att stärka varumärket enligt upprättad plan. Varumärkeslöftet Bästa möjliga Mölndal, varje dag har börjat kommuniceras även externt. Stadens nya visuella identitet, som ska stärka bilden av Mölndals stad som en enhetlig organisation, har implementerats internt och får allt större genomslag externt. I kommunikationen kring stadens arbete med integration genomfördes en extrainsats genom den broschyr som skickades ut till alla hushåll i kommunen. Genom en aktiv kommunikation kring integration stärks även visionens inriktning att Mölndal ska vara "en stad där alla får chansen". Bedömningen är att dessa aktiviteter bidrar till att stärka Mölndals stads varumärke på ett positivt sätt och därmed bidrar till måluppfyllelse.

Inom kultur- och fritidsområdena läggs stor vikt vid att utveckla ungdomars möjligheter till inflytande, framförallt genom att uppmuntra egenproduktion. Under våren har det bland annat startats en evenemangsutbildning, en bilverkstad i Lindome, musikproduktion och en HBTQ-grupp som drivs tillsammans med ungdomar. HBTQ-gruppen var drivande i stadens satsning på West Pride i juni. Ungdomsredaktion är ett exempel på inkludering och mångfald. Under våren hade deras Mölndals-TV premiär och i augusti genomfördes ett demokratiutbyte med staden Lyon i Frankrike. Bedömningen är att dessa och andra åtgärder ytterligare har stärkt ungdomars möjlighet till inflytande.

KF-indikatorer

	Budget 2017	Delår 2017
Upplevt bemötande och tillgänglighet, medborgarundersökning SCB	Säkerställd ökning	-
Upplevt inflytande, medborgarundersökning SCB (NII)	Säkerställd ökning	-

Nämnder/utskott som i verksamhetsplan kopplat mål till detta KF-mål

Kommunstyrelsen (serviceutskottet)

Kommunstyrelsen (stadsledningsförvaltningen)

Kultur- och fritidsnämnden

Skolnämnden

Tekniska nämnden

Vård- och omsorgsnämnden

Förvaltningsberättelse

Utvecklingsinsatser för ökad delaktighet har även gjorts i verksamheter riktade till äldre och personer med funktionsnedsättning. Bland annat vidareutvecklas brukarråd eller husmöten som forum för att öka delaktighet och inflytande bland brukarna. Till följd av sådana har förändringar i måltidssituationen och i utemiljön genomförts. Nämnas kan också att samordnad individuell plan, SIP, har introducerats inom hemsjukvården vilket också bidrar till ökad delaktighet hos patienten.

Enligt KF:s programförklaring ska staden under mandatperioden:

✓ *Medborgardialog och lokal när demokrati utvecklas genom fysiska och digitala former. Under perioden 2017–2018 ska minst ytterligare två medborgardialoger genomföras.*

Under våren inleddes en medborgardialog om stadshusparken enligt den policy för medborgardialog som beslutades hösten 2016. I policyn ingår rutiner för uppföljning av dialogen där bland annat frågan om dialogdeltagarna upplevt möjlighet att påverka finns med.

✓ *Stadens beslutsprocesser bli mer transparenta och informationen lättillgänglig.*

Ett arbete har påbörjats som syftar till att ta fram en övergripande kommunikationsstrategi för staden. Olika insatser har även initierats för att öka tillgängligheten och transparensen i politiska beslut i stadens digitala kanaler.

✓ *De Mölndalsbor som kommer i kontakt med staden ska ha möjlighet att påverka och erbjudas tjänster av bästa möjliga kvalitet. Staden ska erbjuda fler e-tjänster och de som kommer i kontakt med staden ska få ett professionellt bemötande där etablering av ett kundcenter kan vara en möjlig väg.*

En förstudie har genomförts kring ett möjligt framtida kommungemensamt kundcenter. Beslutsunderlaget presenteras i sin helhet i oktober.

Förvaltningsberättelse

8) Mölndals miljö- och klimatarbete ska stärkas för att tillförsäkra Mölndalsborna en hälsosam och god miljö.

Bedömning kort sikt (2017): Uppnås till viss del
Se även miljöredovisning i denna handling.

Kommentarer	KF-indikatorer	Budget 2017	Delår 2017												
<p>Arbetet utifrån målet drivs framför allt inom ramen för Mölndals miljömål 2022. Nedan ges en översiktlig bild kopplad till tre av KF särskilt utvalda indikatorer.</p> <p>Det senaste värdet beträffande växthusgasutsläpp per invånare är 3,67 ton och gäller 2014. Hittills i år finns ingen ny statistik tillgänglig. Trenden är positiv, men budgeterad nivå på 3,2 ton/invånare gällande 2015 nås troligtvis inte. Detta beror på den förfinade metod att räkna på trafikens utsläpp som ger högre utsläpp för Mölndal än som tidigare presenterats. Bedömningen bygger även på andra indikatorer samt på verksamheternas arbete för att minska utsläppen. Fjärrvärmeuppvärmd yta ökar, liksom solcellsanläggningar både i kommunen som helhet och i stadens byggnader. Riskullaverket går mot fossilfrihet och olja för uppvärmning minskar varje år. Mölndalsbornas körsträckor minskar inte, däremot går utvecklingen mot mer bibränslen och elfordon i transportsektorn. Stadens byggnader energieffektiviseras, samtidigt som lokalerna nyttjas mer. I den fysiska planeringen skapas förutsättningar för hållbara transporter genom att alla nya planuppdrag ligger i eller nära centralorterna. Detta sammantaget gör att utvecklingen för indikatorn bedöms gå i rätt riktning och att målet på sikt bör vara inom räckhåll, trots att det för innevarande år budgeterade värdet inte nås.</p> <p>En andra här aktuell indikator är en samlad bedömning av hur många miljömål som sett till måluppfyllelse utvecklas positivt. Budgeterat värde för 2017 är att antalet ska uppgå till (minst) 15 vilket också motsvarar uppskattat antal vid halvårsskiftet. Antalet är högre än i fjol vilket beror på att utvecklingen numera bedöms positiv avseende områdena övergödning, grönområde, bulleråtgärdsprogram och hållbart resande. För en stor del av de sammanlagt 22 miljömålen går alltså utvecklingen i rätt riktning. Det pekar bland annat på att verksamheterna aktivt arbetar med målen utifrån stadens handlingsprogram. Dock finns flera miljömål, främst de naturvårdsrelaterade, där staden ännu inte nått framgång. Det finns också ett antal miljömål där vi ser att vi inte kommer att nå måluppfyllelse, trots att staden arbetar aktivt, och trots att trendpilen ibland pekar uppåt. I dagsläget är det fyra av tjugo miljömål som med stor säkerhet ser ut att nås.</p> <p>I Aktuell Hållbarhets ranking "Miljöbästa kommun" tappade Mölndal från plats 16 till plats 71. Visserligen en klar försämring, men bättre än åren dessförinnan. Tappet kan delvis förklaras med att arbete som gav höga poäng förra året tillmättes mindre vikt i årets ranking. Eftersom både rankingen och underliggande nyckeltal är relativa kan en delförklaring vara att Mölndals arbete är bra, men att andras går ännu snabbare.</p>	<table border="1"> <tbody> <tr> <td>Utsläpp av växthusgaser, ton koldioxidekvivalenter per inv och år</td> <td style="text-align: center;"><= 3,2 (Utfall 2015)</td> <td style="text-align: center;">-</td> </tr> <tr> <td>Mölndals miljömål, antal som i uppföljningen ges riktning "bättre"</td> <td style="text-align: center;">>= 15</td> <td style="text-align: center;">15</td> </tr> <tr> <td>Kommunranking enligt Aktuell hållbar</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Rankingplacering bland Sveriges kommuner, tidningen Aktuell hållbarhet</td> <td style="text-align: center;"><= 70</td> <td style="text-align: center;">71</td> </tr> </tbody> </table> <p>Nämnder/utskott som i verksamhetsplan kopplat mål till detta KF-mål</p> <ul style="list-style-type: none"> Byggnadsnämnden Kommunstyrelsen (planeringsutskottet) Kommunstyrelsen (serviceutskottet) Kommunstyrelsen (stadsledningsförvaltningen) Kultur- och fritidsnämnden Miljönämnden Skolnämnden Tekniska nämnden Vård- och omsorgsnämnden 	Utsläpp av växthusgaser, ton koldioxidekvivalenter per inv och år	<= 3,2 (Utfall 2015)	-	Mölndals miljömål, antal som i uppföljningen ges riktning "bättre"	>= 15	15	Kommunranking enligt Aktuell hållbar			Rankingplacering bland Sveriges kommuner, tidningen Aktuell hållbarhet	<= 70	71		
Utsläpp av växthusgaser, ton koldioxidekvivalenter per inv och år	<= 3,2 (Utfall 2015)	-													
Mölndals miljömål, antal som i uppföljningen ges riktning "bättre"	>= 15	15													
Kommunranking enligt Aktuell hållbar															
Rankingplacering bland Sveriges kommuner, tidningen Aktuell hållbarhet	<= 70	71													

Förvaltningsberättelse

Möln dal belönas för resultat av ett aktivt miljöarbete i olika delar av stadens organisation. Det handlar bland annat om klimatsmart mat, arbete för hållbara transporter, avfallsinsamling, arbete mot nedskräpning och att staden inte nyligen har exploaterat jordbruksmark. Förbättringspotential identifieras bland annat gällande uppföljning av upphandlingskrav, samordning av klimatanpassningsarbete, vidgat kemikaliearbete, säkerställande av ekosystemtjänster i fysisk planering och livscykelanalyser vid nybyggnation.

Enligt KF:s programförklaring ska staden under mandatperioden:

✓ *Intensifiera arbetet med införandet av förnyelsebara energiformer och ett energieffektivt byggande. Det ska också etableras fler solceller på stadens byggnader.*

Stadens organisation köper i princip enbart förnybar energi. Energieffektivisering och installation av solcellsanläggningar på stadens byggnader pågår kontinuerligt. Energikrav vid nybyggnation ställs enligt energistrategin, det vill säga inte lågenergistandard.

✓ *Minimera förekomsten av farliga ämnen i barns vardag.*

Arbetet fortlöper med utgångspunkt i miljömålen. Från och med innevarande år involveras även fritidshemmen.

✓ *Nytt mål på 35 procent ekologisk mat införs, samt att vi främjar närproducerad mat i stadens verksamheter.*

Ett utredningsarbete pågår för att undersöka ekonomiska konsekvenser samt ändringar i recept och på menyn. Andelen ekologisk mat per juni som producerats av stadens måltidsorganisation var 30 procent. Under föregående år undersöktes möjligheterna att definiera och på sikt upphandla närproducerade livsmedel. Detta visade sig vara svårt och nu undersöks istället om specifika produktgrupper kan brytas ut ur livsmedelsupphandlingarna.

✓ *Främja stadsnära odlingar i tätbebyggda områden.*

Befintliga odlingar i Åby, Källered och Lindome fortsätter att utvecklas och en ny integrationsfrämjande odling har startats. Planering pågår kring hur bostadsnära odlingar kan startas upp i de stadsdelar som pekas ut i grönplanen, stadsdelar med samhällsarbete, samt hur staden kan hantera initiativ till odlingar från medborgare.

✓ *Vi värnar om våra grönområden, bland annat genom en satsning på kommunekologer. Vi vill också se ett funktionellt grönstråk med ekodukt genom Lilla Fälsbergsdalen och över till Lunnagården.*

Arbete pågår tillsammans med Trafikverket, Göteborgs stad och GR. Trafikverket har tagit med ekodukten i sitt förslag till nationell plan och beslut fattas troligen i vår. Från och med 2018 planeras en utökning av resurs för kommunekologer. Grönplanen är i princip färdigställd och väntas gå ut på remiss till alla nämnder under hösten.

Förvaltningsberättelse

<p>✓ <i>Vi ska ta fram ett system för att cirkulera möbler och inventarier mellan verksamheter inom staden.</i> Arbete pågår med att skapa ett ramprogram för vilken typ och kvalitet av möbler som ska återbrukas. Därtill utvecklas en modell för att verksamheterna ska kunna ”marknadsföra” de möbler som möter kraven i ramprogrammet.</p> <p>✓ <i>Vi styr aktivt mot hållbara transportmöjligheter vilket inkluderar gång- och cykeltrafik samt närhet till kollektivtrafik. För att lyckas krävs bland annat ett aktivt arbete i de regionala organ som hanterar infrastrukturfrågor. Under 2017 ska ett hyrcykelsystem etableras.</i> Resvaneundersökning genomförs under hösten. Den kopplar till stadens trafikstrategi och presenteras i zoner. Frågan om att etablera ett hyrcykelsystem har drivits under vintern och våren. Flera företag är villiga att medfinansiera, men lösningen blir trots det kostsam. En alternativ lösning undersöks som ska ge bra service under tiden fram till dess att staden kan medverka i en ny ”Styr och Ställ-upphandling” tillsammans med Göteborg.</p>	
--	--

9) I Mölndal ska graden av socialt deltagande, integration och egen försörjning öka.

Bedömning kort sikt (2017): Uppnås till viss del

<p>Kommentarer</p> <p>Kommunfullmäktige har till målet fastställt fyra indikatorer varav två är aktuella i innevarande års styrning. Läget förefaller vara relativt konstant vad gäller unga vuxna med ekonomiskt bistånd. Bland ungdomar som är födda i Sverige är arbetslösheten låg samtidigt som arbetet med att hjälpa ensamkommande ungdomar till eget boende och egen försörjning gett resultat. Vid 21 års ålder har de flesta av de ensamkommande eget boende i eller utanför Mölndal. Många studerar vidare och har försörjning via Centrala studiestödsnämnden. Med tanke på detta och på att konjunkturen är fortsatt stark är bedömningen att andelen unga vuxna med stödbehov blir lägre än budgetnivån på maximalt fem procent.</p> <p>En preliminär uppskattning visar att den totala summan ekonomiskt bistånd per invånare ökat kraftigt första halvåret 2017. Gruppen med långvarigt försörjningsstöd riskerar att växa. Allt lägre arbetslöshet samt förändrade arbetssätt har en dämpande effekt, men räcker inte för att motverka behov bland flyktingar som anlänt 2016-2017. Det uppstår ett glapp i inkomst mellan tidpunkten då familjen beviljats uppehållstillstånd och tidpunkten då etableringsersättningen från försäkringskassan börjar betalas ut. Dessutom blir inte alla familjer självförsörjande av etableringsersättningen utan kan behöva utfyllnad i form av ekonomiskt bistånd.</p> <p>Ett stort antal nyanlända har behov av att komma i egen försörjning, vilket ställer krav på nya arbetssätt. Arbete har inletts för att omorganisera och omfördela resurser inom socialtjänsten. Utgångspunkten är en modell som tillämpas i Trelleborg som bland annat innebär utveckling</p>	<p>KF-indikatorer</p> <table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th></th> <th style="text-align: center;">Budget 2017</th> <th style="text-align: center;">Delår 2017</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Andel unga vuxna med ekonomiskt bistånd</td> <td style="text-align: center;"><= 5 %</td> <td style="text-align: center;">-</td> </tr> <tr> <td>Totalt utbetalt försörjningsstöd per invånare</td> <td style="text-align: center;"><= 765 kr</td> <td style="text-align: center;">-</td> </tr> </tbody> </table> <p>Nämnder/utskott som i verksamhetsplan kopplat mål till detta KF-mål</p> <ul style="list-style-type: none"> Kommunstyrelsen (serviceutskottet) Kommunstyrelsen (stadsledningsförvaltningen) Social- och arbetsmarknadsnämnden Tekniska nämnden Utbildningsnämnden Vård- och omsorgsnämnden 		Budget 2017	Delår 2017	Andel unga vuxna med ekonomiskt bistånd	<= 5 %	-	Totalt utbetalt försörjningsstöd per invånare	<= 765 kr	-
	Budget 2017	Delår 2017								
Andel unga vuxna med ekonomiskt bistånd	<= 5 %	-								
Totalt utbetalt försörjningsstöd per invånare	<= 765 kr	-								

Förvaltningsberättelse

av digitala e-tjänster. Detta kan minska antalet handläggare inom försörjningsstöd och därmed möjliggöra omfördelning av resurser till arbetsmarknadsområdet. Arbets sättet skulle kunna vara igång 2019.

En av de två indikatorer som inte är styrande 2017 är antalet Mölndalsbor som av stad och bolag erbjuds praktikplatser etc. Den ska börja följas upp under året och därefter öka över tid. Gällande indikatorn som mäter andel nyanlända i sysselsättning efter etableringstiden så är den relevant i ett senare skede. Först år 2019 kan avstämning göras avseende dem som anlände 2016.

Enligt KF:s programförklaring ska staden under mandatperioden:

✓ *Staden ska genomföra fler upphandlingar med sociala krav. Vi ska ställa krav på goda arbetsvillkor och hög miljöhänsyn i våra upphandlingar av varor och tjänster.*

Arbetet har gått vidare utifrån stadens modell som tagits fram i bred intern samverkan. Under våren har krav på sysselsättning ställts i en upphandling och här beaktas goda arbetsvillkor. Projektet med Skanska löper vidare, men endast ett fåtal personer har hittills varit aktuella för praktikplats. Bedömningen är att en ökad samverkan med arbetsförmedlingen krävs för större effekt. Vad beträffar miljöhänsyn i upphandlingar ställs sådana krav regelmässigt. Uppföljningen kommer att utvecklas.

✓ *Samarbeta med näringslivet och GR för att säkra den långsiktiga kompetensförsörjningen och inkludera fler på arbetsmarknaden genom att exempelvis främja sociala företag.*

Under året har staden haft informationsutbyten med Business region Göteborg som har i uppdrag från Göteborgs stad att stödja socialt företagande. Vidare har staden tillsammans med fem andra kommuner medverkat i samtal syftande till att starta sociala företag. Arbetet hölls ihop av den kooperativa företagsrådgivaren Coompanion. Kontakter togs med Ikea i Källered för att undersöka om en verksamhet skulle kunna etableras med Jallatrappan från Malmö som modell. Dessvärre valde Arbetsförmedlingen att backa ur varefter Coompanion drog tillbaka ansökan. Det finns idag fyra sociala företag i Mölndal.

✓ *Utveckla en modern biblioteksverksamhet med hög tillgänglighet.*

Inom biblioteksverksamheten sker ett kontinuerligt utvecklingsarbete. Det nya stadsbiblioteket i Mölndals innerstad kommer att stå färdigt inom kort och ge nya möjligheter. Under våren har bland annat tillgänglighetsåtgärder för att stimulera barns språk- och läsutveckling varit i fokus. Föräldrar, barn och pedagoger har bjudits in och medvetandegjorts om att biblioteket är en självklar resurs, att lustfyllda läsoplevelser underlättar kommande läs- och skrivinlärning och att biblioteket är en kreativ mötesplats. Konkret har det exempelvis handlat om föräldrautbildningar, familjelördagar, sagostunder och After förskola. Andra satsningar inkluderar litteraturprofilerade förskolor och författarmöten med skolelever som målgrupp. Effekten av att öka barns och ungas läsande märks direkt på antalet utlån och på lite

Förvaltningsberättelse

längre sikt sannolikt på betygen i de skolor som satsat extra på läsning.

✓ *Öka andelen unga som får möjlighet till feriejobb och praktikplatser inom stadens verksamheter.*

Totalt 330 ungdomar feriearbetade i stadens verksamheter sommaren 2017, en liten ökning jämfört med föregående år. Totalt erbjöds 475 platser varav 75 finansierades via statliga medel som aviserades i maj. För första gången tackade en relativt stor grupp, 70 ungdomar, nej till plats.

Verksamheterna gör ansträngningar för att kunna ta emot praktikanter och/eller finna möjligheter till anställningar. I avtal med Arbetsförmedlingen åtar sig staden att ta emot totalt 50-120 (språk-) praktikanter fördelat på tre etapper under april 2017-mars 2018. Över 180 platser har anmälts, vilket innebär att 60 platser kan erbjudas andra invandrargrupper och kombineras med språkundervisning inom SFI.

Vidare pågår en utredning rörande möjligheten för elever i vård- och omsorgsutbildning att efter godkänd teori och praktik garanteras anställning av vård- och omsorgsnämnden.

KF har i budget/plan riktat följande uppdrag till Kommunstyrelsen:

✓ *Att ta fram en handlingsplan så att antalet feriearbeten ökar i våra egna verksamheter och i samverkan med närings- och föreningsliv. En uppföljning ska lämnas till kommunstyrelsen oktober 2017. Dessutom ska antalet praktikplatser och OSA, offentligt skyddat arbete, sammantaget öka och beakta integrationsarbetet. Arbetet ska göras i samverkan med berörda nämnder.*

En stor mängd kontakter har tagits för att få privata näringslivet att bidra till ferieplatser som kan fördelas av staden. Kontakterna har dock i stort sett varit utan effekt, sommaren 2017 erbjöd två företag totalt tre platser. En slutsats är att företag anställt sommarjobbare under 18 år utan att gå via staden. Vad beträffar offentligt skyddade anställningar, OSA, se nedan

Tekniska nämnden:

✓ *Att i samverkan med social- och arbetsmarknadsnämnden se över hur staden kan utveckla OSA-verksamheten med fokus på integration.*

En inledande översyn har genomförts. Dialog har inletts med arbetsförmedlingen om hur OSA-platserna, ett relativt fåtal, kan och ska användas framöver. Arbetsförmedlingen rekryterar personer till dessa platser i enlighet med vissa kriterier. Det behöver utredas i vilken mån modellen kan beakta fullmäktiges inriktning om fokus på integration.

Förvaltningsberättelse

10) Mölndals stads attraktivitet och tydlighet som arbetsgivare ska stärkas.

Bedömning kort sikt (2017): Samlad bedömning inte möjlig i delårsrapporten.

Kommentarer	KF-indikatorer												
<p>Den bedömda måluppfyllelsen kommer att baseras på resultat från höstens medarbetarenkät. De uttryckta ambitionsnivåerna innebär att andelen medarbetare samt chefer som rekommenderar staden som arbetsgivare ska öka med minst sex respektive tre procentenheter jämfört med den senaste mätningen. Dessutom ska det hållbara medarbetarengagemanget öka med minst fyra enheter.</p> <p>Verksamheterna har sedan föregående medarbetarenkät arbetat mer strukturerat med såväl kompetensförsörjningsplaner och motverkande av kränkande särbehandling som riktlinjer för lönesättning. Detta bidrar till en ökad tydlighet för medarbetarna, vilket bör inverka positivt på HME-utfallet. För chefsindex är också bedömningen att de interna chefsutbildningarna, den förändrade chefsintroduktionen samt ett mer strukturerat arbete med den interna kommunikationen, kommer att bidra till ett förbättrat utfall.</p> <p>För att långsiktigt vara en framgångsrik arbetsgivare i denna tid av digitalisering krävs nya sätt att motivera och kompetensutveckla medarbetare. Det krävs också omfattande insatser vad gäller internkommunikation och förändringsarbete generellt. Samtidigt som organisationer står inför en teknikrevolution där digitaliseringen kan komma att ersätta en stor del av dagens arbete är det viktigt att verka för en humanisering så att medarbetare och ledare blir inspirerade, motiverade och engagerade.</p> <p>Under det första halvåret hade stadens organisation inom flera områden lättare än tidigare att rekrytera. Verksamheterna vittnar om att ett bättre löneläge, kompetensutveckling, givande nätverk och stabilt ledarskap genom bland annat chefsförtätning. Sammanfattningsvis finns alltså mycket som talar för att medarbetarenkäten kommer att påvisa förbättringar. Det är dock svårt att prognostisera om det räcker för att nå budgeterade indikatorvärden.</p> <p>Enligt KF:s programförklaring ska staden under mandatperioden:</p> <p>✓ <i>Fler medarbetare ska få rätt till heltid med möjlighet till deltid. På lång sikt är ambitionen att alla ska erbjudas denna möjlighet.</i></p> <p>Det prioriterade området för staden med att fler medarbetare ska ha rätt till heltid och möjlighet till deltid fortgår. I början av sommaren startades en partsgemensam grupp för att i enlighet med kollektivavtalet HÖK/16 ta fram en handlingsplan för ökad andel heltidstjänster. Gruppens arbete intensifieras under hösten och ska vara klart före årsskiftet.</p> <p>✓ <i>Uppmuntra till hälsofrämjande åtgärder och långsiktigt jobba för att minska sjukfrånvaron. Särskilt fokus på vård- och omsorgsförvaltningen, och på socialsekreterares arbetsituation.</i></p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 80%;"></th> <th style="width: 10%; text-align: center;">Budget 2017</th> <th style="width: 10%; text-align: center;">Delår 2017</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Andel som rekommenderar Mölndals stad som arbetsgivare, medarbetarenkät</td> <td style="text-align: center;">>= 60 %</td> <td style="text-align: center;">-</td> </tr> <tr> <td>Andel som rekommenderar att vara chef i Mölndals stad, medarbetarenkät</td> <td style="text-align: center;">>= 80 %</td> <td style="text-align: center;">-</td> </tr> <tr> <td>Hållbart medarbetarengagemang, medarbetarenkät skala 0–100</td> <td style="text-align: center;">>= 80</td> <td style="text-align: center;">-</td> </tr> </tbody> </table> <p>Nämnder/utskott som i verksamhetsplan kopplat mål till detta KF-mål</p> <p>Samtliga</p>		Budget 2017	Delår 2017	Andel som rekommenderar Mölndals stad som arbetsgivare, medarbetarenkät	>= 60 %	-	Andel som rekommenderar att vara chef i Mölndals stad, medarbetarenkät	>= 80 %	-	Hållbart medarbetarengagemang, medarbetarenkät skala 0–100	>= 80	-
	Budget 2017	Delår 2017											
Andel som rekommenderar Mölndals stad som arbetsgivare, medarbetarenkät	>= 60 %	-											
Andel som rekommenderar att vara chef i Mölndals stad, medarbetarenkät	>= 80 %	-											
Hållbart medarbetarengagemang, medarbetarenkät skala 0–100	>= 80	-											

Förvaltningsberättelse

Sjukfrånvaron för första halvåret ligger relativt stabilt jämfört med 2016. Vi ser en marginell ökning i staden som helhet, däremot minskar sjukfrånvaron på vård- och omsorgsförvaltningen samt inom flera enheter inom socialtjänsten. Kännedomen om enheter med höga sjuktal bedöms god. I flera fall är sjukskrivningarna inte arbetsrelaterade, utan orsakade av längre kroniska sjukdomar. Detta slår igenom hårt i statistiken för mindre förvaltningar. Jämfört med Göteborgsregionens kommuner ligger Mölndals stad bland de fyra kommuner som har lägst sjukfrånvaro första tertialen 2017. Gällande friskvårdsbidraget är trenden att majoriteten av förvaltningarna har ökat sin nyttjandegrad jämfört med samma period förra året. Detta bidrar förhoppningsvis till en lägre sjukfrånvaro på lång sikt.

✓ *Stödja stadens medarbetare i deras arbete utifrån bemötandepLANEN.*

En viktig satsning sker inom kompetensutvecklingsprojektet Framm, För arbete och mångfald i Mölndal. Projektet syftar till att öka kunskaper i mänskliga rättigheter och vardagsarbete med icke-diskriminering, tillgänglighet, deltagande och bemötande. Målgruppen är först stadens alla chefer och strategiskt utvalda nyckelpersoner, men för att nå framgång krävs ett aktivt arbete i hela stadens organisation. Framm pågår oktober 2016-december 2018.

✓ *Stadens anställda ska uppmuntras till att göra hållbara transportval.*

Stadens riktlinjer för resor uppdaterades i januari och tas upp i samband med introduktion av nyanställda. För att säkerställa att riktlinjerna bidrar till att uppfylla visionen och stadens mål om hållbart resande kommer ett antal nyckeltal att följas upp årligen, exempelvis resande med egen bil i tjänsten, bränsleåtgång i stadens bilar, kortladdningar för Västtrafikkort och antal leasade tjänstecyklar. För resor till och från jobbet har anställda möjlighet att köpa ett rabatterat årskort för kollektivtrafik.

✓ *Pröva nya arbets- och verksamhetsmodeller som stärker arbetsmiljö och inflytande för medarbetare.*

Översynen av arbetstid och verksamhetsmodeller fortsätter genom bland annat forskningsprojektet Stamina. Projektet har under första halvåret startat upp och samtliga involverade enheter har haft sina första workshops och uppföljningsmöten. Detta sker i ett nära samarbete med de fackliga organisationerna för att stärka inflytandet. Inga slutsatser kan ännu dras.

✓ *Arbeta vidare för ledarskap med fokus på chefernas kompetens och förmåga att utöva ett gott ledarskap.*

Arbetet med att stärka ledarskapet i staden har fortsatt under 2017. Det som framkom i resultatet av de genomförda 360-graders analyser var att cheferna behövde mer stöd i målstyrningsarbetet och med analys. Fokus har därför legat på detta område i 20/200-grupperna under början av året. Den chefsförtätning som genomförts på flera förvaltningar har bidragit till ett mer stabilt ledarskap och därigenom en förbättrad arbetsmiljö då arbetsbelastningen blir rimligare. Förhoppningsvis kommer detta visa sig i resultatet av höstens chefsenkät.

Mölnads stad – kommunen

Periodens större händelser

Förändrad ersättning för ensamkommande barn

Regeringen har under våren fattat beslut om ett nytt ersättningssystem för ensamkommande barn som gäller från och med den 1 juli 2017. De nya reglerna innebär kraftigt lägre ersättning till kommunerna då faktiska kostnader inte längre kan åter-sökas utan istället kommer en schablonersättning att betalas ut. Schablonersättningen täcker inte stadens kostnader för mottagandet utan både överförmyndarnämnden och social- och arbetsmarknads-nämnden arbetar med att anpassa verksamheten till den nya lägre ersättningsnivån.

Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och övriga nämnder

Ny EU-lagstiftning

Förberedelser pågår inför ny EU-lagstiftning som börjar gälla i maj 2018. Gällande allmänna data-skyddsförordningen (GDPR), som ersätter person-uppgiftslagen, har en rapport tagits fram där de åtgärder som staden kommer att behöva vidta med anledning av införandet av den nya lagstiftningen sammanställs. Ett arbete har också påbörjats inför anpassningen till NIS-direktivet, som omfattar nya direktiv kring informationssäkerhet.

Boende för nyanlända

Lokalförsörjningsavdelningen har arbetat intensivt tillsammans med social- och arbetsmarknadsförvaltningen och Mölnadsbostäder för att möjliggöra boende för nyanlända. På ytan där Åby camping tidigare huserade har 24 villavagnar uppförts med tillfälligt bygglov. På Forsåkersområdet har Möln-dalsbostäder lägenheter i tillfälliga paviljongetable-ringar som staden hyr in i ett så kallat blockhyres-avtal och på tomten i Eklanda där Kompassens förskola tidigare låg har staden hyrt in och etablerat boende i lägenhetspaviljonger.

Nya bostäder i Lackarebäck

Andra kvartalet 2017 tecknade staden och Wallen-stam en uppgörelse om modulbostäder för nyan-lända och andra, till exempel studenter på fastig-heten Rödklövern 1 i Lackarebäck. Uppgårelsen innebär att Wallenstam bygger och hyr ut ett antal lägenheter till staden, samtidigt som Wallenstam förvärvar fastigheten.

Inflyttning i Mölnads innerstad påbörjad

I slutet av första halvåret startade inflyttningen i Mölnadsbostäders kvarter Hajen i Mölnads innerstad. Inflyttningen i bostäderna fortsätter under hösten 2017 och i december flyttar även stadsbiblioteket in i sina nya lokaler.

Verksamhetsövergång

Serviceförvaltningen har från och med 1 mars tagit över städningen av 400 brukares rum i stadens äldreboenden. Ansvaret flyttades från underskö-terskor inom vård- och omsorgsförvaltningen till lokalvårdsorganisationen på serviceförvaltningen.

Kultur- och fritidsnämnden

West pride

Mölnads stad deltog för första gången i HBTQ-festivalen West Pride i juni 2017. Initiativet kom ifrån HBTQ-labbet som är en verksamhet inom nämndens ungdoms- och samhällsområde. Många av stadens förvaltningar deltog i den lyckade sats-ningen där Mölnads stad anordnade flera program-punkter som seminarier och föreläsningar samt deltog i Prideparaden. Staden hade också ett eget välbesökt tält i Regnbågsparken.

Platser, medskapande historia i närmiljö

Mölnads stadsmuseum beviljades medel ur Torsten Söderbergs stiftelse för projektet ”Platser, med-skapande historia i närmiljö”. Syftet med projektet är att levandegöra historiska platser i Mölnadal bland annat för att nå nya målgrupper.

Skolnämnden

Skolinspektionen

Under första halvåret har skolinspektionen genom-fört tillsyn av Mölnadal stads skolverksamhet. Granskningen har lett till ett vitesföreläggande på en skolenhet och ett antal andra förelägganden. När det gäller fritidsverksamheten har ingen brist konstaterats. Tillsynen är ännu inte helt avslutad.

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Mölnadal är återigen ankomstkommun för ensamkommande barn

Mölnadal har under åren 2006 till och med maj 2016 varit ankomstkommun för ensamkommande barn. Under perioden sep 2015 – maj 2016 var staden ankomstkommun tillsammans med Göteborgs stad. I juni 2016 tog Göteborg över hela ansvaret själv, då Migrationsverket förlade sin anläggning i Göteborg. Från och med den 3 april 2017 är Mölnads stad återigen ankomstkommun tillsammans med Göte-borgs stad utifrån att Migrationsverket valt att för-lägga sin anläggning på Sagåsen. Totalt anlände 41 barn till Mölnadal, varav 6 anvisats till Mölnadal och resterande till andra kommuner. Föregående år anlände 110 barn, varav 11 anvisats till Mölnadal.

Förvaltningsberättelse

Mottagna nyanlända

För 2017 har Mölndal ett fördelningstal om att ta emot 233 nyanlända. Det ska jämföras med 2016 då fördelningstalet var 232. Av årets 233 personer har 113 anvisats till Mölndal, varav 69 flyttat in. Resterande 164 förväntas att anvisas till Mölndal under andra halvåret.

Praktikplatser för nyanlända

Staden har tecknat avtal med Arbetsförmedlingen om att ta emot praktikanter för språk- och arbetsträning i stadens verksamheter. Totalt beräknas 110 platser fyllas under avtalstiden. Starten ägde rum i juni och första omgången praktikanter beräknas vara klara i november.

Tekniska nämnden

Ny överföringsledning till Kungsbacka

Den sedan flera år planerade överföringsledningen för dricksvatten mellan Lindome och Kungsbacka är klar och öppnades officiellt under våren. Det tryggar vattenförsörjningen i de södra delarna av kommunen då det nu blir möjligt att både köpa vatten från Kungsbacka och även sälja till grannkommunen.

Stor vattenläcka i Källered

En större vattenläcka inträffade den 24 maj där stora delar av Källered och Lindome blev utan vatten. Läckan var svårlokaliserad och det tog därför tid innan vattnet kunde släppas på. Vattentankar ställdes därför ut. Information lämnades via stadens webbsida, sociala medier och SMS-utskick samtidigt som förloppet kring läckan ändrades snabbt. Under förmiddagen kunde delar av Lindome få vatten med lägre tryck genom överföringsledningen från Kungsbacka.

Första medborgardialogen genomförd

Den första medborgardialogen är nu genomförd sedan beslut togs om ”Principer för medborgardialog”. Dialogen handlade om ny stadspark och genomfördes genom ett event under PelleKan-festen i Stadshusparken den 5 juni. Politiker och tjänstemän närvarade och pratade med samt samlade in synpunkter från besökarna i parken. Fortsättningen av dialogen sker hösten 2017 samt under 2018 för att få fram ett slutligt förslag till ny stadspark.

Vård- och omsorgsnämnden

Avancerad sjukvård i hemmet (ASIH)

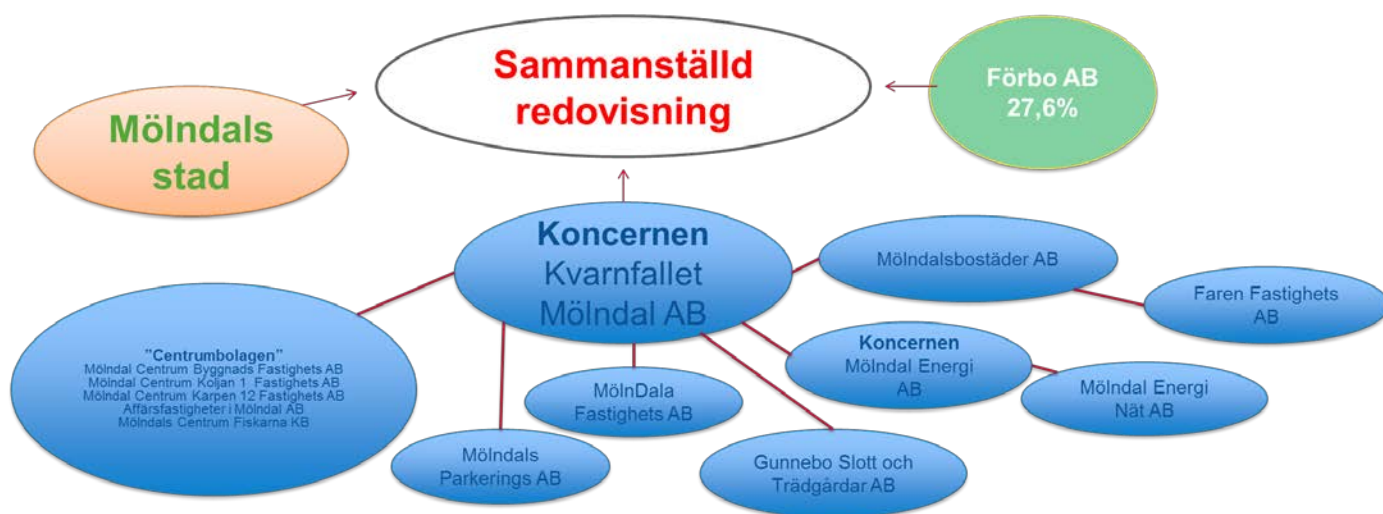
ASIH står för avancerad sjukvård i hemmet och är ett samarbete mellan Västra hälso- och sjukvårdsnämnden, Sahlgrenska universitets-sjukhuset och vård- och omsorgsnämnden. Syftet är att erbjuda avancerad sjukvård i hemmet, som ett alternativ till sjukhusvård, för personer som är svårt sjuka eller i behov av vård i livets slutskede. I början av året började ASIH-teamet sitt arbete. I samband med införandet påbörjades samarbete med hemtjänsten samt kompetensutveckling av undersköterskor för att även de ska kunna arbeta mer riktat mot målgruppen.

Möndals stad - koncernen

Ekonomisk översikt sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen ska visa kommunkoncernens totala ekonomiska åtagande. I koncernen Möndals stad ingår staden samt de företag som staden äger indirekt eller direkt med en röstandel av minst 20 procent.

Möndals stad äger Kvarnfallet Möndal AB samt 27,6 procent av Förbo AB direkt medan övriga bolag i den sammanställda redovisningen ägs indirekt via Kvarnfallet Möndal AB.

Bolag som inte ingår i den sammanställda redovisningen för koncernen Möndals stad

Utöver de dotterbolag, som ingår i den sammanställda redovisningen, äger kommunen andelar i Göteborgsregionens Fritidshamnar AB (Grefab), Gryaab samt Renova.

Räddningstjänsten i Storgöteborg är ett kommunalförbund som ägs gemensamt av kommunerna: Göteborgs stad, Möndals stad, Kungsbacka, Härryda, Partille och Lerum.

Sammanställda resultatet

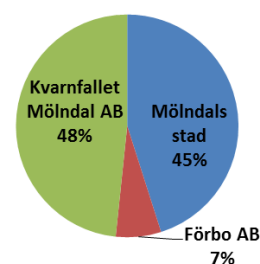
Den sammanställda redovisningen visar ett resultat på 33,0 mnkr för första halvåret 2017. Resultatet är 88,0 mnkr lägre än vid föregående delårsbokslut. Skillnaden i resultat beror bland annat på tillfälliga stadsbidrag för flyktingmottagning samt genomförda fastighetsförsäljningar. Möndals stad redovisar ett resultat om 6,3 mnkr för första halvåret, vilket är 74,7 mnkr lägre jämfört med samma period föregående år. Koncernen Kvarnfallet redovisar en vinst efter finansiella poster på 13,4 mnkr, vilket är 10,0 mnkr lägre jämfört med samma period föregående år. Det minskade resultatet beror på mestadels av de nedskrivningar som

Möndalsbostäder gjort på sina modulhus i Forsåker. Moderbolagets resultat efter finansiella poster uppgår till en förlust om 12,5 mnkr, vilket är 1,4 mnkr bättre än vid föregående delår.

Sammanställda soliditeten

Den långsiktiga betalningsförmågan kan följas genom soliditetsutvecklingen. Soliditeten uppgår i den sammanställda redovisningen till 38,5 procent, vilket är 1,5 procentenheter lägre jämfört med föregående delårsbokslut. I staden uppgår soliditeten till 69,5 procent. Att den sammanställda soliditeten är lägre än stadens beror bland annat på den stora lånebelastning som bostadsbolagen har i sina balansräkningar.

Fördelning av Kommunkoncernens tillgångar

Mölnåls stad - kommunen

Finansiell analys

Sammanfattning

Delårsbokslut per den 30 juni 2017

Snabbare ökning av nettokostnaderna för pensioner och verksamhet har försämrat resultatet jämfört med delåret 2016

Delårsbokslutet per den 30 juni uppvisar ett positivt resultat på 6,3 mnkr, vilket är betydligt lägre än föregående år då resultatet vid halvårsskiftet var 81,0 mnkr. För båda åren ingår dock jämförelsestörande poster och försämringen mellan åren är inte lika stor för den löpande ordinarie verksamheten. Exklusive jämförelsestörande poster är delårsresultatet negativt med 8,1 mnkr, vilket är en försämring med 29,3 mnkr jämfört med 2016. Då var delårsresultatet för den löpande ordinarie verksamheten istället positivt med 21,2 mnkr. Bakgrunden är att pensionskostnader och semesterlöneskulden ökat i betydligt snabbare omfattning än skatt och generella statsbidrag. Däremot har nettokostnadsökningen inom nämndverksamheten legat på en lägre nivå än intäktsökningen, vilket den också bör göra under första halvåret. Intäktsökningen från skatt och generella statsbidrag är jämnt fördelad över året, medan nämndernas kostnader ökar snabbare under andra halvåret till exempel på grund av hur lönerevision och semesterperiod infaller.

Vid halvårsskiftet i år hade jämförelsestörande poster av engångskaraktär påverkat resultatet positivt med 14,5 mnkr beroende på reavinst vid markförsäljning, medan motsvarande positiva effekt av jämförelsestörande poster vid halvårsskiftet 2016, var cirka 60 mnkr. Under 2016 dominerade det tillfälliga generella statsbidraget med anledning av flyktingsituationen som då fanns redovisat med 45,6 mnkr vid halvårsskiftet. Bidraget resultatfördes jämnt fördelat under året. Vinster vid markförsäljning stannade då på 14,2 mnkr vid delåret, vilket är samma nivå som i år.

Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med 87,6 mnkr eller 5,4 procent under första halvåret 2017 jämfört med motsvarande period 2016. Samtidigt ökade verksamhetens nettokostnader för den löpande ordinarie verksamheten med 110,4 mnkr eller 6,9 procent. Det bör då noteras att nettokostnadsökningen under första halvåret 2016 stannade på 3,7 procent. Som tidigare nämnts har pensionskostnader och semesterlöneskuldens ökning stor betydelse, men även kostnaderna för själva verksamheten har ökat snabbare än tidigare. Medan nämndernas nettokostnader ökade med 3,1 procent första halvåret 2016, var motsvarande förändring 5,1 procent första halvåret i år. I jämförel-

sen av nettokostnadernas utveckling inkluderas finansnetto medan affärsdrivande verksamhet och jämförelsestörande poster exkluderas.

Prognos för helåret 2017

Resultatet för den löpande verksamheten i nivå med budget, men betydligt lägre än 2016

Prognosen för staden är upprättad på grundval av redovisningen för augusti och den information som fanns tillgänglig under första veckan i september.

I delårsrapporten prognostiseras stadens resultat för 2017 till 87,5 mnkr, men stannar på 18,0 mnkr exklusive jämförelsestörande poster. Det sistnämnda redovisar resultatet för den ordinarie löpande verksamheten och är betydligt lägre än de 86,5 mnkr som var motsvarande resultat 2016. Resultatet är i nivå med budget som låg på 25,2 inklusive de 10 mnkr som budgeterats för beräknade intäkter från den så kallade "byggbonusen", det vill säga 15,2 mnkr exklusive jämförelsestörande poster.

Prognosen inklusive jämförelsestörande poster ligger betydligt lägre än 2016, då resultatet stannade på 256,5 mnkr. Där ingick 91,3 mnkr i form av ett tillfälligt generellt statsbidrag med anledning av flyktingsituationen, medan den jämförelsestörande post som prognostiseras för 2017, förutom byggbonusen på 15 mnkr, består av reavinst som i sin tur disponeras för att finansiera investeringar. Det kan till exempel avse gator och parker i de områden där staden säljer mark för bostadsbyggande. I praktiken används därmed försäljningsintäkterna vid finansiering av investeringar så att värdet av stadens tillgångar inte förbrukas till löpande drift. Posterna tas dock upp i prognosen först då en försäljning är genomförd. Bakgrunden är den osäkerhet som finns beträffande tidpunkter beroende på överklaganden med mera.

Det tillfälliga statsbidraget som utbetalades 2015 och främst redovisades som intäkt 2016 har förstärkt stadens ekonomi och har ökat beredskapen för att på både kort och lång sikt möta de merkostnader som väntas med anledning av flyktingsituationen. Intäkten har möjliggjort ett mer långsiktigt förhållningssätt i integrationsarbetet och strategin har varit att bidraget fick förstärka resultatet för 2016 för att staden de kommande åren ska kunna möta merkostnader genom ett lägre resultatkrav.

Eftersom delårsresultatet stannade på 6,3 mnkr efter justering för jämförelsestörande poster, förutsätter

Förvaltningsberättelse

prognosen en resultatförbättring på 11,7 mnkr under andra halvåret. Personalens semesteruttag koncentreras till andra halvåret, vid halvårsskiftet ligger därför semesterlöneskulden på en hög nivå och har påverkat resultatet negativt med drygt 70 mnkr. Under andra halvåret sker trendmässigt en minskning av skulden i ungefär motsvarande storleksordning. Samtidigt tenderar verksamhetens övriga kostnader att ligga på en något högre nivå under andra halvåret, vilket bland annat beror på att lönerna justeras först i april-maj och att löneökningarna därför inte får helårseffekt.

Helårsresultatet för den löpande verksamheten beräknas ligga nära budgeterad nivå

Prognosen över det ekonomiska utfallet för den löpande verksamheten visar för närvarande på 18,0 mnkr, vilket är 2,8 mnkr högre än budget. Nämndernas verksamhet och pensionskostnaderna beräknas överskrida budget med 10,8 respektive 13,4 mnkr. Det uppvägs dels av att intäkterna från kommunalskatt, generella statsbidrag och utjämning beräknas bli drygt 20 mnkr högre än budget, dels av cirka 6 mnkr i positiv avvikelse för övriga centrala poster inklusive finansnetto. Det extra statsbidraget för bostadsbyggande, som klassificeras som jämförelsestörande, beräknas ligga 5 mnkr högre än budget, det vill säga på 15 mnkr jämfört med de 10 mnkr som ingår i budget.

Sammanfattning budgetavvikelser

Budgeterat resultat, blandmodell	25,2
Prognos avvikelse skatt o utjämning	21,7
Byggbonus	5,0
Avvikelse nämndernas budget exkl ovan	-10,8
Markförsäljning	54,5
Pensioner	-13,4
Finansnetto, exkl ovan	-1,9
Övrigt	7,2
Resultat 2017	87,5
Avgår "byggbonus"	-15,0
Avgår övr. jämförelsestörande poster	-54,5
Resultat blandmodell exkl jämförelsestörande poster	18,0

Prognoser, en del av styrsystemet

Prognoser är alltid osäkra och nämnderna ska också agera med anledning av en negativ prognos. Det innebär att en negativ prognos kan ha varit helt korrekt även om den inte kvarstår i det slutliga bokslutet. Istället kan den ha fungerat som en styrsignal och medfört att befarad avvikelse har åtgärdats. Erfarenhetsmässigt finns det dessutom ofta en viss tendens till ackumulerad försiktighet i de prognoser som presenteras i samband med delårsrapporten. Samtidigt är det i slutet av året som positiva prognoser bedöms så robusta att man på enhetsnivå vågar ianspråka utrymmet utan att riskera ett budgetöverskridande och ett sådant agerande kan därmed verka i motsatt riktning genom att det prognostiserade överskottet förbrukas. Prognoserna är en viktig del av styrsystemet och syftet är att säkerställa följsamhet och anpassning till det ekonomiska utrymmet.

Hög investeringsnivå

I delårsrapporten prognostiseras årets investeringar till 619 mnkr varav 233 mnkr förbrukats fram till halvårsskiftet. Samtidigt har staden erhållit 18 mnkr i investeringsbidrag, vilka väntas öka till 71 mnkr för helåret. De prognostiserade nettoinvesteringarna för helåret ligger därmed 8 mnkr högre än budgeterat belopp. Det bör noteras att investeringsvolymen erfarenhetsmässigt tenderar att bli lägre än de prognoser som lämnas i samband med delårsrapporten.

Aktuell bedömning är att årets markförsäljning kommer att bli 98 mnkr, varav totala reavinster beräknas till drygt 79 mnkr, det vill säga ytterligare cirka 25 mnkr jämfört med nuvarande prognos. Det ligger ganska väl i linje med budgeterade försäljningar på 92 mnkr.

Vid varje budgetläge läggs försäljningarna ut enligt aktuella bedömningar, men faktorer som överklagade planer, läge på bostadsmarknaden, konjunkturutveckling med mera innebär att det sker förskjutningar mellan åren. Det är dock viktigt att beakta posterna för att uppnå en rättvisande finansiell bedömning över ett antal år. I budgetläget ingår därmed försäljningsinkomsterna vid bedömningen av utrymmet för investeringar. Däremot beaktas inte beräknade försäljningsvinster i det budgeterade resultatet då intäkter från försäljning av stadens tillgångar inte bör förbrukas i den löpande verksamheten. Försäljningsvinsterna ingår senare i det prognostiserade resultatet då de är realiserade. Av ovanstående anledning ingår inte den del av det ekonomiska resultatet som är hänförligt till sådana vinster vid avstämning mot det lagstadgade så kallade balanskravet.

Högonkonjunktur 2017 och 2018 men skatteunderlagstillväxten avtar snabbt

I augusti presenterade Sveriges kommuner och landsting, SKL, sina aktuella analyser av det ekonomiska läget. Jämfört med den prognos SKL presenterade i april är skatteunderlagets ökningstakt i princip densamma om man ser till hela prognosperioden 2016-2020. Det har bara skett små justeringar mellan åren. Det preliminära taxeringsutfallet för 2017 låg på 4,8 procent och SKL bedömer att det slutliga utfallet stannar på 5,0 procent. Det är en mycket hög nivå, som förklarar bakgrunden till att utrymmet för att möta kostnadsutveckling och behov av utökning inom den kommunala verksamheten kommer att bli svårare då ökningstakten under kommande år återgår till mer normala nivåer. För 2017 och 2018 bedöms skatteunderlagstillväxten till drygt 4 procent, vilket innebär att den ackumulerade ökningstakten 2018 är oförändrad jämfört med prognosen i april.

Utvecklingen av den svenska ekonomin har varit överraskande snabb under första halvåret i år. Det är framförallt produktionen inom byggsektorn och inte minst bostadsbyggandet som har ökat i en snabb takt. Under andra halvåret bedömer dock SKL att utvecklingen för svensk ekonomi kommer att dämpas. I år beräknas

Förvaltningsberättelse

BNP för helåret växa med 3,3 procent, att jämföra med en ökning på 2,9 procent under 2016. Nästa år pekar prognosen på en något långsammare ökning och stannar på 2,3 procent. Det är fortfarande en god nivå och ska jämföras med de 1,4 procent som prognostiseras för åren 2019 och 2020.

Den sysselsättningstillväxt som kommer genom det starka konjunkturläget är den främsta anledningen till skatteunderlagsutvecklingen. Det är bakgrunden till att skatteunderlaget och sysselsättningen fortsätter att växa i snabb takt både i år och nästa år. SKL bedömer att arbetslösheten kommer att pressas ned mot 6,5 procent i slutet av innevarande år. En starkare krona beräknas trycka ned inflationen och riksbankens räntehöjning väntas dröja till hösten 2018.

Skatteunderlagets ökningstakt bedöms nu avta successivt från den starka nivån 2016 till en skatteunderlagstillväxt som från och med 2019 understiger genomsnittet för den tid som gått sedan 2000.

För 2015 och 2016 har den reala ökningen av skatteunderlaget, det vill säga vad som inte motsvaras av pris- och löneökningar, uppgått till 2-2,5 procent för att 2017-2018 stanna på cirka 1 procent och därefter endast uppnå 0,5 procent under 2019-2020. Den huvudsakliga förklaringen ligger i att ökningen av antalet arbetade timmar upphör när konjunkturtoppen har passerats. Därutöver bidrar effekten av att grundavdragen beräknas stiga snabbare om ett par år.

Nämndernas delårsresultat

Delårsresultatet består av en jämförelse mellan nettokostnaden per den 30 juni och halva kommunbidraget. Kommunbidraget är nämndens budgeterade andel av kommunens finansiering, som främst består av skatteintäkter, generella statsbidrag och stadens positiva finansnetto. Nämndernas delårsresultat, det vill säga avvikelser från budget, är 18,1 mnkr sämre än vad som redovisades efter första halvåret 2016. Flera nämnder visar ett lägre delårsresultat jämfört med förra året, framförallt vård- och omsorgsnämnden. Tekniska nämnden visar däremot ett bättre resultat liksom social- och arbetsmarknadsnämnden och miljönämnden.

I tabellen på nästa sida redovisas en jämförelse av nämndernas delårsresultat. En sådan jämförelse mellan åren måste ske med stor försiktighet. Det bör till exempel uppmärksammas att inom verksamheter som gatu- och fastighetsunderhåll samt vatten och renhållning kan underhållsarbeten ske ojämnt fördelat under året och den fördelningen kan i sin tur skilja mellan åren. De flesta verksamheter har högre nettokostnader under andra halvåret bland annat beroende på högre lönekostnader eftersom lönerevisionen sker i april för samtliga grupper förutom kommunal där lönerevision sker i maj. Det bör därför generellt finnas ett utrymme i halvårsresultatet om verksamhetens nettokostnader för helåret ska kunna täckas av kommunbidraget.

Delårsbokslut driftredovisning

Belopp i mnkr	Intäkter delår	Kostnader delår	Netto delår	Kommunbidrag halvår	Resultat delår
Byggnadsnämnden	12,3	16,7	-4,4	6,0	1,6
Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen	334,5	406,5	-72,0	86,3	14,3
Kultur- och fritidsnämnden	19,7	88,9	-69,2	70,6	1,4
Miljönämnden	1,8	7,1	-5,3	5,7	0,4
Skolnämnden	99,2	737,3	-638,1	648,5	10,4
Social- och arbetsmarknadsnämnden	87,9	225,9	-138,0	143,0	5,0
Tekniska nämnden	130,1	190,3	-60,2	74,2	14,0
Utbildningsnämnden	37,1	184,1	-147,0	150,2	3,2
Vård- och omsorgsnämnden	76,0	559,2	-483,2	492,0	8,8
SUMMA NÄMNDVERKSAMHET	798,6	2 416,0	-1 617,4	1 676,5	59,1
Kapitalkostnader		-110,1	110,1	-112,1	-2,0
Övriga kommuninterna poster	-322,4	-322,4			
Kalkylerad personalomkostnad		-56,5	56,5	-54,5	2,0
Årets pensionskostnad, not 24		108,2	-108,2	91,1	-17,1
Förändring av semesterlöneskulden		72,5	-72,5	2,5	-70,0
Resultat vid försäljning anläggningstillgångar	14,4		14,4		14,4
Övrigt		-0,4	0,4	2,0	2,4
SUMMA DRIFTREDOVISNING	490,6	2 107,3	-1 616,7	1 605,5	-11,2

I delårsbokslutet för driftredovisningen redovisas kostnader och intäkter totalt per nämnd. Kommunbidragen har, i uppställningen ovan, summerats till ett belopp per nämnd.

Förvaltningsberättelse

Jämförelse delårsresultat	2017	2016
Byggnadsnämnden	1,6	5,5
Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen	14,3	18,4
Kultur- och fritidsnämnden	1,4	2,7
Miljönämnden	0,4	0,2
Skolnämnden	10,4	16,5
Social- och arbetsmarknadsnämnden	5,0	0,8
Tekniska nämnden	14,0	-0,7
Utbildningsnämnden	3,2	3,8
Vård- och omsorgsnämnden	8,8	30,0
Summa	59,1	77,2

Prognosen över nettokostnadsökningen, det vill säga resultatförändringen, under andra halvåret 2017 beror på flera faktorer. Inom social- och arbetsmarknadsnämnden prognostiseras betydligt högre kostnader jämfört med tilldelat budgetanslag för andra halvåret främst på grund av förändrade ersättningsnivåer från Migrationsverket. Även kostnaderna för temporära bostäder för nyanlända väntas öka i och med att verksamheten inte var i full drift under våren. Tekniska nämnden planerar att utföra mer beläggningsunderhåll samtidigt som en del större driftsarbeten ska äga rum, bland annat omisolering av kulverten i Lana.

Kommunstyrelsen har ett flertal större poster som inte fördelar sig jämnt över året där en stor del av kostnaderna beräknas uppstå under hösten. Här ingår till exempel planerat underhåll på fastigheter och särskilda budgetposter så som förfogandeanslaget. Vård- och omsorgsnämndens prognostiserade resultatförändring är förhållandevis låg då nämndens personalkostnader är betydligt högre under andra halvåret främst på grund av behovet av semestervikarier under sommar- och julperioderna. Under andra halvåret 2016 berodde utvecklingen bland annat på uppskjutet införande av

nytt verksamhetssystem och ASIH, avancerad sjukvård i hemmet och under samma period 2015 sänkte nämnden kostnaderna kraftigt genom införandet av ny ersättningsmodell inom hemtjänsten.

Inom skolnämnden bygger bedömningen till stor del på aktuell prognos över antalet barn och elever i verksamheten samt hur många av dessa som går i intern respektive extern regi. Nettokostnaderna väntas öka under andra halvåret främst på grund av lönerrevisionen.

Resultatförändring andra halv- året	Prognos 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Byggnadsnämnden	0,4	2,4	4,6
Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen	-10,7	5,8	6,5
Kultur- och fritidsnämnden	-4,1	-1,6	-2,1
Miljönämnden	0,2	0,5	0,3
Skolnämnden	-7,9	-1,2	0,4
Social- o arbetsmarknadsnämnden	-21,3	15,5	-1,1
Tekniska nämnden	-16,7	-2,5	0,9
Utbildningsnämnden	0,0	-1,0	3,6
Vård- och omsorgsnämnden	-9,8	3,3	3,8
Summa	-69,9	21,2	16,9

Nämnderna prognostiserar, totalt sett, en negativ budgetavvikelse på 10,8 mnkr jämfört med de kommunbidrag som lämnats i budget för 2017. Prognosen är en nettosiffra som innehåller både positiva och negativa avvikelser. I uppställningen nedan återfinns en sammanfattning av samtliga nämnders budgetavvikelser i prognosen. Därefter redovisas mer detaljerade kommentarer till både delårsbokslut och prognos. Respektive nämnds volymmått återfinns i en bilaga till delårsrapporten.

Prognos driftredovisning

Belopp i mnkr	Kommunbidrag helår	Prognos netto	Prognos resultat
Byggnadsnämnden	12,1	-10,1	2,0
Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen	172,5	-168,9	3,6
Kultur- och fritidsnämnden	141,2	-143,9	-2,7
Miljönämnden	11,5	-10,9	0,6
Skolnämnden	1 297,0	-1 294,5	2,5
Social och arbetsmarknadsnämnden	285,9	-302,2	-16,3
Tekniska nämnden	148,4	-151,1	-2,7
Utbildningsnämnden	300,4	-297,2	3,2
Vård- och omsorgsnämnden	984,0	-985,0	-1,0
SUMMA NÄMNDVERKSAMHET	3 353,0	-3 363,8	-10,8
Kapitalkostnader	-224,2	225,0	0,8
Övriga kommuninterna poster			
Kalkylerad personalomkostnad	-109,0	113,0	4,0
Årets pensionskostnad, not 24	182,2	-195,6	-13,4
Förändring av semesterlöneskuld	5,0	-5,0	
Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar		54,5	54,5
Övrigt	4,0	0,9	4,9
SUMMA DRIFTREDOVISNINGEN	3 211,0	-3 171,0	40,0

I prognosen för driftredovisningen beskrivs de enskilda nämndernas budgeterade respektive redovisade kostnader och intäkter. Budget lämnas i form av kommunbidrag (nettoanslag från skattemedel) per verksamhetsområden. Nämnderna upprättar därefter en internbudget som följer det utlämnade ansvaret inom respektive kommunbidragsområde. Kommunbidragen har, i uppställningen ovan, summerats till ett belopp per nämnd.

Förvaltningsberättelse

Byggnadsnämnden

mnkr	Prognos resultat 2017	Delårs- resultat 2017	Delår nettokost 2017	Delårs- budget 2017
Byggnadsnämnden	2,0	1,6	-4,4	6,0
Summa	2,0	1,6	-4,4	6,0

Byggnadsnämnden uppvisar ett positivt resultat per juni med 1,6 mnkr. Intäkterna är 0,7 mnkr högre än budget på grund av god byggkonjunktur samtidigt som kostnaderna för framförallt bostadsanpassningsbidrag och personalkostnader är lägre än budget, medan licenskostnader och konsultkostnader är högre. De högre konsultkostnaderna beror på inhyrd personal som täcker upp vakanser och sjukfrånvaro.

Intäkterna väntas vara fortsatt goda under andra halvåret, på ungefär samma nivå eller något högre, samtidigt som kostnaderna för bostadsanpassningsbidrag och personal väntas öka. Totalt sett beräknas ett resultat något bättre än budget för andra halvåret och en positiv prognos på 2,0 mnkr mot budget för hela året.

Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och övriga nämnder

mnkr	Prognos resultat 2017	Delårs- resultat 2017	Delår nettokost 2017	Delårs- budget 2017
Kommunfullmäktige	0,0	0,1	-1,7	1,8
Kommunrevision	0,0	0,5	-0,8	1,3
Valnämnd	0,0	0,0	-0,1	0,1
Överförmyndarnämnd	-0,1	0,2	-2,6	2,8
Stadsledningsförvaltning	0,0	9,7	-34,2	43,9
Serviceförvaltning	0,9	2,4	2,4	0,0
Plan- och exploatering	1,3	-0,6	-3,8	3,2
Räddningstjänst	0,0	0,0	-21,2	21,2
Ks och dess utskott	0,0	0,1	-4,2	4,3
Ks förfogande	0,0	1,0	-0,4	1,4
Ks övrigt	1,5	0,9	-5,4	6,3
Summa	3,6	14,3	-72,0	86,3

Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och övriga nämnder redovisar ett positivt resultat för delåret med 14,3 mnkr, motsvarande drygt 16 procent av budgetomslutningen. Det största positiva utfallet, som är hänförligt till stadsledningsförvaltningens lokalförsörjningsavdelning, förklaras av att planerat underhåll av fastigheter och kapitalkostnader inte fördelar sig jämnt över året utan väntas öka under andra halvåret. Övriga poster inom stadsledningsförvaltningen är lägre personalkostnader på grund av vakanser och ej nyttjat centralt utvecklingsanslag. Inom serviceförvaltningen beror överskottet på merförsäljning av transporter och måltider till stadens övriga förvaltningar. Ks övrigt redovisar ett överskott främst på grund av lägre internränta men även lägre medlemsavgifter mot budget. Kommunstyrelsens förfogandeanslag visar ett överskott vid delåret liksom kommunrevisionen.

Totalt prognostiseras ett positivt resultat på 3,6 mnkr för året. **Ks övrigt** prognostiserar ett överskott på 1,5 mnkr beroende på lägre internränta mot budget samt ett överskott på medlemsavgifter. **Plan och exploatering**

bedöms avvika positivt mot budget med 1,3 mnkr, trots ett ökat intäktskrav på 3 mnkr för året. Försäljning av mark i Kikås och Lackarebäck bidrar till den positiva prognosen och intäkterna beräknas öka ytterligare något för andra halvåret avseende bland annat projekt i områdena Källareds köpstad, kvarteret Kängurun och Kvarnbyterrassen. **Serviceförvaltningen** beräknar ett överskott på 0,9 mnkr på grund av ökad efterfrågan på framför allt transportverksamhetens tjänster.

Stadsledningsförvaltningen prognostiserar en budget i balans för året. Negativa avvikelser beräknas på grund av ökade kostnader för bevakning, lägre intäkter för provision på upphandlade avtal samt ökade licenskostnader inom stadens it-avdelning. Samtidigt beräknas ett överskott i och med ej nyttjat centralt utvecklingsanslag. **Överförmyndarnämnden** beräknar ett underskott på 0,1 mnkr i och med nytt regelverk vad gäller ersättning från Migrationsverket som trädde i kraft 1 juli. De ökade kostnaderna motverkas till viss del av överskott från arvoden till ärenden som inte berör ensamkommande samt vakanser på avdelningen. **Övriga kommunbidragsområden** väntas följa det tilldelade kommunbidraget på helår.

Kultur- och fritidsnämnden

mnkr	Prognos resultat 2017	Delårs- resultat 2017	Delår nettokost 2017	Delårs- budget 2017
Bibliotek, museum, konst och kultur	-1,2	0,0	-20,8	20,8
Ungdoms- och samhällsarbete	0,0	0,3	-10,7	11
Föreningsbidrag	-1,5	-0,2	-5,7	5,5
Förening och idrott	0,0	1,2	-28,2	29,4
Nämnd, administration m.m.	0,0	0,1	-3,8	3,9
Summa	-2,7	1,4	-69,2	70,6

Kultur- och fritidsnämnden redovisar en positiv avvikelse för delåret med 1,4 mnkr. Periodiserings-effekter gör att vårens kostnader är lägre än höstens. Detta gäller bland annat personalkostnaderna, till följd av årets löneöversyn och semesteruttag, samt intäktsströmmarna för uthyrning av idrottslokaler som följer säsongerna för is, fotboll, bad och inomhusidrott. Dessutom genomförs kulturnatten i september. Personalkostnaderna ger överskott beroende på att tjänstledigheter, föräldraledigheter och vakanser tillsatts i varierande grad och ibland till lägre kostnad.

Prognosen för helåret pekar på ett underskott på 2,7 mnkr, vilket är vad nämnden har tillåtelse att använda av eget kapital. Kommunbidragsområdet **Bibliotek, museum, konst och kultur** kommer ha kostnader på cirka 1,2 mnkr av engångskaraktär kopplat till flytten av stadsbiblioteket. KFN har beviljats nyttja eget kapital enligt beslut i kommunstyrelsen, KS 218/17. **Föreningsbidrag** har 2017 tagit över ansvaret för att pröva ansökningar av föreningsstöd i form av ränte- och amorteringsfria lån från kommunstyrelsen. År 2017 ska de destinerade medlen för detta tas från kultur- och fritidsnämndens egna kapital enligt beslut i

Förvaltningsberättelse

kommunstyrelsen, KS 188/16. Från och med 2018 utökas ramen för föreningsbidrag med 1,5 mnkr. **Övriga kommunbidragsområden** väntas följa budget.

Miljönämnden

mnkr	Prognos resultat 2017	Delårs- resultat 2017	Delår nettokost 2017	Delårs- budget 2017
Miljönämnden	0,6	0,4	-5,3	5,7
Summa	0,6	0,4	-5,3	5,7

Miljönämnden redovisar ett positivt resultat på 0,4 mnkr, vilket motsvarar 7 procent av halvårsbudgeten. Överskottet beror mestadels på vakanser även om de löpande intäkterna för tillsyn och kontroller är något lägre än budget.

Vid årets slut prognostiseras ett positivt resultat om 0,6 mnkr. Avvikelsen uppstår främst på grund av vakanta tjänster. Dessutom bidrar även högre intäkter i och med slutredovisning av ett projekt till överskottet mot budget.

Skolnämnden

mnkr	Prognos resultat 2017	Delårs- resultat 2017	Delår nettokost 2017	Delårs- budget 2017
Förskola, pedagogisk omsorg	3,0	2,7	-198,1	200,8
Grundskola, fritidshem	2,0	9,9	-393,9	403,8
Särskola	-2,5	-1,0	-17,8	16,8
Kulturskola	0,0	-0,7	-8,8	8,1
Nämnd, administration m.m.	0,0	-0,5	-19,5	19,0
Summa	2,5	10,4	-638,1	648,5

Skolnämnden redovisar en positiv avvikelse för perioden om 10,4 mnkr vilket motsvarar 1,6 procent av halvårsbudgeten. Nettokostnaderna väntas bli högre under andra halvåret, bland annat till följd av lönerevisionen, vilket medför att resultatet för helåret kommer att bli lägre än vid delåret. Utfallet rymmer även statsbidrag på 5,0 mnkr som vid förra årets bokslut reserverades på grund av osäkerhet kring återbetalningsskyldighet, men där beslut nu har fattats. Överskottet förklaras även av färre antal barn inom pedagogisk omsorg men där antalet elever väntas vara högre under andra halvåret.

Nämnden prognostiserar en positiv avvikelse på 2,5 mnkr mot budget på helår. Inom **förskola och pedagogisk omsorg** väntas ett positivt resultat på 3 mnkr. Volymen barn inom pedagogisk omsorg understiger budget med knappt 60 barn vilket innebär lägre kostnader med 4 mnkr. Inom förskolan beräknas antalet barn bli ca 15 fler än budgeterat och andelen som valt externt alternativ har ökat. Totalt beräknas det innebära ett underskott på 1 mnkr.

Kommunbidragsområde **grundskola, fritidshem** prognostiserar ett överskott på 2 mnkr. Antalet elever väntas följa budgeterad nivå. Andelen köpta platser

beräknas bli högre än budgeterat, främst inom fritidshemsverksamheten. Kostnaden för köpta platser beräknas därmed bli 4,0 mnkr högre än budgeterat. Antalet nyanlända är färre vilket innebär lägre kostnader med 3,0 mnkr. Övriga poster inom grundskolan väntas ge ett överskott på totalt 3,0 mnkr. Här ingår främst färre antal barn i egen regi för fritidshemsverksamhet och högre bidrag från Migrationsverket för asylsökande elever än budgeterat. Bristen på lärare har medfört högre kostnader för lärarlöner. Personalkostnaderna stiger mer än lönerevisionens utfall och höjningarna med anledning av de riktade statsbidragen för bland annat lärarlönelyft. Skolenheterna har därför svårt att hålla sina respektive budgetar för året.

Särskolan visar en negativ prognos på 2,5 mnkr till följd av högre personalkostnader. **Nämnd och administration** samt **kulturskolan** väntas att följa tilldelad ram.

Social- och arbetsmarknadsnämnden

mnkr	Prognos resultat 2017	Delårs- resultat 2017	Delår nettokost 2017	Delårs- budget ² 2017
Arbetsmarknads- åtgärder	1,4	1,4	-4,8	6,2
Flyktingmottagande varav temporära bostäder ¹	-13,5	6,2	-3,1	9,3
Nämnd, administration m.m.	0,0	0,2	-8,5	8,7
Individ- och familjeomsorg	-2,5	-1,5	-77,9	76,4
Ekonomiskt bistånd	-1,7	-1,3	-43,7	42,4
Summa	-16,3	5,0	-138,0	143,0

¹ Kommunstyrelsen har behandlat ärendet om att social- och arbetsmarknadsnämnden ska ges godkännande att överskrida sitt kommunbidrag med maximalt 9,6 mnkr till följd av anordnandet av temporära bostäder för nyanlända enligt KS 365/16 §172.

² Fördelningen mellan kommunbidrag förutsätter godkännande av omfördelning av budget och redovisning av en lokalhyra.

Social- och arbetsmarknadsnämnden redovisar ett positivt resultat på 5,0 mnkr vid delåret, vilket motsvarar 3,5 procent av tilldelat kommunbidrag. Överskottet beror till stor del på intäkter från Migrationsverket som delvis har varit för osäkra att boka upp vid tidigare bokslut. Även lägre kostnader och högre intäkter för diverse arbetsmarknadsprojekt bidrar till det positiva resultatet. Däremot har antalet årsplaceringar i köpt boende ökat. Nämnden har därför behövt prioritera en del av referenslägenheterna till boende för nyanlända i och med ett kraftigt ökat behov av bostäder, vilken i sin tur genererat fler externa köp. Behoven av köpt boende för ensamkommande barn med svenskt medborgarskap har tvärtom minskat och innebär lägre kostnader än budgeterat. Även kostnaderna för vård av barn på institution avviker negativt mot budget och beror på att både antalet anmälningar om barn som far illa samt antalet inledda utredningar fortsätter att öka. Dessutom har kostnaderna för försörjningsstöd överstigit halvårsbudgeten med drygt 3 mnkr medan personalkostnaderna, i och med vakanser, är lägre. Dessutom ingår 3,3 mnkr i nettokostnader för temporära bostäder för nyanlända där kommunstyrelsen i juni har medgivit social- och arbetsmarknadsnämnden

Förvaltningsberättelse

att överskrida sitt utgiftstak med 9,6 mnkr för anordnande av bostäder för nyanlända.

Nämnden prognostiserar ett underskott på 16,3 mnkr vid årets slut. Den största avvikelser uppstår inom kommunbidragsområde **flyktingmottagande** som i dagsläget beräknar en negativ avvikelse på 13,5 mnkr. Av dessa beror 8,5 mnkr på att staden kommer att ha driftskostnader för bostäder för nyanlända enligt bostättningslagen som ej finns beaktade i budget. Uthyrningen är för närvarande i en uppstartsfas och nettokostnaderna är därför svårbedömda. Kommunstyrelsen har behandlat ärendet om att social- och arbetsmarknadsnämnden ska ges godkännande att överskrida sitt kommunbidrag med maximalt 9,6 mnkr till följd av anordnandet av temporära bostäder för nyanlända enligt KS 365/16 §172. Resterande 5 mnkr beror på svårigheter att ställa om hela verksamheten för ensamkommande barn fram till 1 juli 2017 då Migrationsverkets nya ersättningssystem börjar gälla. Regeringen fattade beslut om det nya ersättningssystemet i mars 2017 och de lägre ersättningarna skulle med befintliga avtal avseende 145 ensamkommande barn påverka Mölndal med cirka 18 mnkr. Dessutom kommer Riksdagen i september att besluta om ett tillfälligt kommunbidrag för att stötta och ge kommunerna möjligheter att låta ensamkommande ungdomar över 18 år bo kvar, för att fullgöra sina studier. För Mölndals del uppskattas beloppet till 1,4 mnkr och hur medlen ska användas är inte beslutat.

Individ- och familjeomsorg redovisar ett beräknat underskott på 2,5 mnkr i och med fler institutionsplaceringar inom barnavården än budgeterat. Både antalet anmälningar och inledda utredningar fortsätter att öka. Familjehemsvården och kontaktstöd beräknar dock ett överskott då en större del av verksamheten än förväntat bedrivs i egen regi. Inom **ekonomiskt bistånd** beräknas ett underskott på 1,7 mnkr på helår. Främst beror underskottet på en ökning av nyanlända där det uppstår ett glapp innan etableringsersättningen kommer igång eller där etableringsersättningen inte räcker för att uppnå skäligen levnadsnivå. Utbetalningar till övriga försörjningsstödstagare bedöms däremot sjunka.

Kommunbidragsområde **arbetsmarknadsåtgärder** väntas ett överskott på 1,4 mnkr i och en del vakanser som ger lägre kostnader än budgeterat. Samtidigt bidrar högre intäkter inom vissa projekt till överskottet. Inom **nämnd, adm m.m.** påbörjas under hösten införandet av ett nytt verksamhetssystem vilket inte är budgeterat och underskottet beräknas till 1 mnkr. Underskottet beräknas bland annat täckas av vakanser. Kommunbidraget väntas därmed totalt sett följa budget.

Tekniska nämnden

mnkr	Prognos resultat 2017	Delårs- resultat 2017	Delår nettokost 2017	Delårs- budget 2017
Stadsmiljö	0,0	17,4	-39,5	56,9
Hållbart resande	-0,6	-0,1	-19,4	19,3
Vatten och avlopp	0,0	0,0	0,0	0,0
Återvinning och avfall	-2,1	-3,3	-1,3	-2,0
Summa	-2,7	14,0	-60,2	74,2

Tekniska nämnden visar ett positivt resultat på 14,0 mnkr, motsvarande 19 procent vid delåret. Avvikelsen förklaras främst av att nämnden har erhållit 11,8 mnkr i ersättning för diverse arbeten som utförts i stadens gator exempelvis fiberinstallationer. Dessutom har vakanser på grund av svårigheter att rekrytera bidragit till överskottet. Nettokostnaderna kommer att öka under andra halvåret dels för att säsongspersonal kommer att förlängas och dels då en del större driftsarbeten ska genomföras, bland annat omisolerings av kulverten i Lana.

Affärsverksamheten inom återvinning och avfall visar ett negativt resultat på 3,3 mnkr mot det budgeterade avkastningskravet på 2 mnkr. Underskottet beror på minskad mängd mottagna massor på Kikås samt fortsatt prispress inom branschen. Den taxefinansierade renhållningsverksamheten redovisar ett planerat underskott på 1,4 mnkr beroende på fortsatt införande av fastighetsnära insamling, FNI, av hushållsavfall för villahushåll. Utfallet påverkar inte nämndens resultat utan förs mot den tidigare upparbetade skulden till kollektivet som vid årets början uppgick till 2,9 mnkr.

Den taxefinansierade VA-verksamheten har däremot ett överskott jämfört med halvårsbudget på 6,2 mnkr. Överskottet påverkar dock inte heller nämndens resultat då också detta förs mot en upparbetad skuld. Skulden till VA-kollektivet uppgick inför 2017 till 13,1 mnkr.

Nämnden prognostiserar en negativ avvikelse på 2,7 mnkr vid årets slut. Inom kommunbidragsområde **hållbart resande** prognostiseras ett underskott på 0,6 mnkr beroende på högre kostnader än tidigare beräknat i och med ett nytt trafikavtal för färdtjänsten. Regleringen av skulden mot **VA-kollektivet** följer den upprättade planen och ett underskott på 3,0 mnkr beräknas vilket ska regleras mot skulden till kollektivet.

Avkastningskravet på 4,0 mnkr inom **återvinning och avfall** beräknas inte uppnås. På grund av minskade mängder mottagna schaktmassor och hård pris konkurrens prognostiserar verksamheten en negativ avvikelse på 1,0 mnkr. Det kommunala uppdraget inom renhållningen väntas också redovisa en negativ avvikelse i och med införandet av FNI för villor. Underskottet beräknas till 4,0 mnkr varav 2,9 mnkr inte belastar resultatet genom att det regleras mot tidigare års överskott som finns upptaget som skuld till renhållningskollektivet. Resterande 1,1 mnkr kommer redovisas

Förvaltningsberättelse

som underskott och belastar därmed stadens resultat 2017. Enligt gällande regelverk kan sedan motsvarande överskott hämtas från verksamheten under kommande år. Kommunbidragsområde **stadsmiljö** väntas följa budgeten på helår.

Utbildningsnämnden

mnkr	Prognos	Delårs-	Delår	Delårs-
	resultat	resultat	nettokost	budget
	2017	2017	2017	2017
Gymnasieskola	4,3	1,2	-121,2	122,4
Gymnasiesärskola	-1,8	-1,5	-9,9	8,4
Vuxenutbildning	0,5	3,2	-10,7	13,9
Nämnd, administration	0,2	0,3	-5,2	5,5
Summa	3,2	3,2	-147,0	150,2

Utbildningsnämnden redovisar ett positivt resultat för första halvåret på 3,2 mnkr, eller 2,1 procent, i jämförelse med tilldelat kommunbidrag. Nettokostnaderna väntas bli högre under andra halvåret, bland annat till följd av ökade kostnader för integrationsinsatser inom både gymnasie- och vuxenutbildningen. Överskottet vid halvårsskiftet beror på högre intäkter för asylsökande gymnasieelevers utbildningskostnader, ett lägre elevantal inom gymnasieskolan samt ökade intäkter från Göteborgsregionen till vuxenutbildningen. Dessutom kommer uppdraget för SFI-verksamheten att utökas i höst och kostnaderna under andra halvåret kommer att stiga.

Nämnden beräknar ett positivt resultat på 3,2 mnkr vid årets slut. Kommunbidragsområde **gymnasieskola** visar ett prognostiserat resultat på 4,3 mnkr då antalet folkbokförda gymnasieungdomar har varit lägre än budget under våren och intäkterna för asylsökande elever överstiger budgeterad nivå. I prognosen för kommunbidragsområdet ingår dessutom 1,3 mnkr i ej nyttjade medel för flyktningmottagande och integrationsinsatser. **Gymnasiesärskolan** redovisar däremot ett underskott på 1,8 mnkr då den externa platskostnaden överstiger budgeterad nivå samtidigt som färre elever från andra kommuner går i verksamheten. **Vuxenutbildningen** beräknar ett positivt resultat på 0,5 mnkr och även **nämnd och administration** beräknar ett litet överskott på 0,2 mnkr.

Vård- och omsorgsnämnden

mnkr	Prognos	Delårs-	Delår	Delårs-
	resultat	resultat	nettokost	budget
	2017	2017	2017	2017
Nämnd, förvaltningsledning och stab	1,9	5,4	-28,2	33,6
Funktionshinder	-1,3	0,3	-198,5	198,8
Äldreomsorg	-1,6	3,1	-256,5	259,6
Summa	-1,0	8,8	-483,2	492,0

Vård- och omsorgsnämnden redovisar en positiv avvikelse för delåret med 8,8 mnkr vilket motsvarar 1,8 procent av kommunbidraget. Nämndens kostnader för personal är högre under andra halvåret på grund av

ökad kostnad för semestervikarier och lönerrevision, vilket till stor del förklarar överskottet i delårsbokslutet för samtliga verksamheter. Därutöver redovisas ett överskott inom nämnd, förvaltningsledning och stab på 5,4 mnkr beroende på att merparten av kostnaderna för införandet av nytt verksamhetssystem kommer att falla ut under andra halvåret. Volymerna inom hemtjänstområdet visar ett positivt resultat på 4,7 mnkr samtidigt som den interna driften har fortsatt problem med att bedriva verksamheten inom den beslutade ersättningsnivån och visar ett underskott på 8,0 mnkr i delåret. Köpt verksamhet inom äldreomsorg visar för delåret ett överskott på 2,8 mnkr på grund av lägre behov mot budgeterat.

Nämnden prognostiserar en negativ avvikelse på 1,0 mnkr vid årets slut. Kommunbidragsområde **äldreomsorg** beräknar ett underskott på 1,6 mnkr mot budget för året. Inom hemtjänsten beräknas ett totalt överskridande om 8 mnkr till följd av att kostnaderna i den interna driften är högre än ersättningsmodellen tillåter. Köpt verksamhet inom äldreomsorgen visar på ett överskott på 3,2 mnkr till följd av lägre antal köpta platser på äldreboende jämförd med budgeterat. Särskilt boende i intern drift prognostiserar ett överskott om 2,3 mnkr och mindre överskott beräknas inom verksamheterna för träffpunkter, larm och nattpatrull samt ASIH, avancerad sjukvård i hemmet.

Prognosen för **funktionshinder** visar på ett överskridande mot budget på 1,3 mnkr vilket främst beror på en ökning av köpta platser inom framförallt korttidsboende och korttidsvistelse, dessutom har antalet timmar inom ledsagning och avlösning ökat kraftigt. Samtidigt motverkas kostnadsökningarna av lägre kostnad för personlig assistans jämfört med budget på grund av minskade volymer. Kommunbidragsområdet **nämnd, förvaltningsledning och stab** prognostiserar ett positivt resultat på 1,9 mnkr vilket främst beror på vakanser inom staben motsvarande cirka 1 mnkr samt förskjutning av införandet av en HSL-modul i nya verksamhetssystemet vilket motsvarar 0,9 mnkr.

Avvikelser mot budget visar inte kostnadsutveckling

Av nästa analys framgår hur nettokostnaderna förändrats inom respektive verksamhetsområde. Här är det därmed den verkliga utvecklingen som illustreras och inte avvikelser mot en planerad nivå i form av budget. Stadens nettokostnader har i jämförelse med första halvåret 2016 ökat med 110,4 mnkr eller 6,9 procent exklusive jämförelsestörande poster och affärsdrivande verksamhet. Bland de verksamhetsdrivande nämnderna så har nettokostnaden mellan delåren ökat främst inom grundskola, äldreomsorg och funktionshinder medan den har minskat inom gator och vägar. Skatteintäkter och utjämning har samtidigt ökat med 87,6 mnkr eller 5,4 procent exklusive effekten av det extra statsbidraget som staden fått med anledning av flyktingsituationen.

Förvaltningsberättelse

Nettokostnadsförändring mellan delåren 2016-2017		
	mnkr	%
Centrala poster	37,0	56,4
Grundskola	23,6	6,1
Äldreomsorg	16,8	7,0
Funktionshinder	15,5	8,5
Individ och familjeomsorg	11,3	17,0
Förskola	7,9	4,2
Övrigt nämnder, adm m.m	7,8	6,3
Interkommunala ersättningar inom gymnasieskolan	6,2	7,4
Ekonomiskt bistånd	2,7	6,6
Finansnetto	1,7	16,7
Gymnasieskola exklusive interkommunala ersättningar	1,7	4,3
Kultur och fritid	1,3	1,9
Räddningstjänst	0,8	3,9
Arbetsmarknadsåtgärder	0,6	14,3
Vuxenutbildning	-1,0	-8,5
Flyktningmottagande	-7,2	-69,9
Gator, vägar och parker	-16,3	-21,7
Summa nettokostnadsförändring	110,4	6,9

I uppställningen har affärsdrivande verksamhet samt jämförelsestörande poster eliminerats.

Den näst största beloppsmässiga nettokostnadsförändringen 23,6 mnkr, motsvarande 6,1 procent, återfinns inom grundskola och fritidshem och förklaras av ungefär 250 fler elever i förskoleklass och grundskola samt cirka 90 fler barn i fritidshem jämfört med samma tid ifjol. Nettokostnaderna påverkas också av högre lärarlöner i och med lärarlönelyftet i kombination med ökad konkurrens av lärare mellan skolor i olika kommuner.

Äldreomsorgens nettokostnader har ökat med 16,8 mnkr eller 7,0 procent. En del av ökningen beror på ASIH, avancerad sjukvård i hemmet, som är en ny verksamhet från februari 2017. En annan del beror på 2016-års lönerevision för kommunals avtalsområde som innebar högre ökning mot normalt. Inom funktionshinder har nettokostnaden ökat med 15,5 mnkr eller 8,5 procent. Framst beror det på en ökning av antalet beslut om korttidsboende och korttidsvistelse men även minskad försäljning av lägerverksamhet.

Den största procentuella nettokostnadsökningen bortsett från centrala poster och finansnetto återfinns inom individ och familjeomsorg och uppgår till 17,0 procent eller 11,3 mnkr. Fler ärenden inom vård på institution för främst barn och unga men även vuxna samt ökade kostnader för köpt boende samt för ensamkommande barn med svenskt medborgarskap bidrar till utvecklingen. Samtidigt har kostnaderna för köpt öppenvård och familjebehandling sjunkit.

Inom förskolan har nettokostnaderna ökat med 7,9 mnkr eller 4,2 procent. Vid föregående delårsbokslut hade nettokostnaderna minskat i och med färre barn i verksamheten vilket var ett trendbrott och berodde på färre barn födda 2015, men nu ökar alltså antalet barn igen. Jämfört med förra året har antalet barn inom förskola och pedagogisk omsorg ökat med ungefär 90 stycken. Även antalet barn som går hos externa huvudmän har ökat.

Nettokostnaderna för övrigt nämnder, administration med mera har ökat med 7,8 mnkr eller 6,3 procent. Det är inom ett flertal förvaltningar som ökningen har skett. Inom byggnadsnämnden beror de ökade nettokostnaderna på att intäkterna i och med den gynnsamma byggkonjunkturen var mycket höga under samma period föregående år. Inom skolnämnden beror förändringen på ökade personalkostnader inom kulturskolan samt nämnd och administration och för Vård- och omsorgsnämnden på en satsning på ökad bemanning.

Nettokostnadsförändringen för de interkommunala ersättningarna inom gymnasieskolan fortsätter att öka vilket beror på fler elever inom både gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Jämfört med samma period ifjol så uppgår ökningen till 6,2 mnkr eller 7,4 procent.

Nettokostnaderna för gymnasieskolan i kommunal regi har ökat med motsvarande 1,7 mnkr mot delåret 2016 vilket motsvarar 4,3 procent, detta som ett resultat av ovan nämnda volymökning av elever i både gymnasie- och gymnasiesärskolan.

Den största procentuella nettokostnadsminskningen återfinns inom flyktningmottagande med 69,9 procent eller 7,2 mnkr. Minskningen beror främst på högre intäkter från Migrationsverket avseende förra året som av försiktighetsskäl inte bokats upp i bokslutet.

Inom gator, vägar och parker har nettokostnaderna minskat med 16,3 mnkr eller 21,7 procent vilket är ett trendbrott mot de senaste åren då nettokostnaderna för verksamheten ökat stadigt. Den främsta förklaringen är erhållen ersättning för arbete i stadens gator för exempelvis fiberanslutningar men även vissa vakanser bidrar till de lägre nettokostnaderna.

Nettokostnaden för centrala poster har ökat med 37,0 mnkr eller 56,4 procent. Den kraftiga förändringen förklaras av ökade kostnader för pensioner till följd av den effekt som nyanställningar och löneökningar har haft på utvecklingen av anställdas rätt till förmånsbestämd pension. Därutöver bidrar ökningen av semesterlöneskulden samt högre avskrivningar, vilket delvis motverkas av högre intäkter från bland annat kapitalkostnader. Nettokostnadsförändringen avseende kultur och fritid, räddningstjänst, arbetsmarknadsåtgärder och vuxenutbildning har totalt ökat med 1,7 mnkr eller 1,6 procent mellan åren.

Vid jämförelser mellan tabellen över avvikelser mot budget och tabellen över nettokostnadsförändringar framgår i vilken mån de sistnämnda varit beaktade i de ekonomiska planerna vid fullmäktiges budgetbeslut. Vissa områden med större nettokostnadsökningar redovisar till exempel inte alltid avvikelser eftersom utvecklingen kan ha uppstått till följd av planerade satsningar i budget. Andra områden har låga nettokostnadsökningar, men ändå svårigheter att anpassa verksamheten till ett budgettrymme som förutsatte lägre kostnader.

Förvaltningsberättelse

Nettokostnadsandelen

Stadens nettokostnader, exklusive effekten av jämförelsestörande poster men inklusive finansnetto, beräknas öka med 227 mnkr eller 7,2 procent jämfört med 2016, medan ökningen av skatteintäkter och generella statsbidrag prognostiseras till 164,9 mnkr eller 5,1 procent. Ovanstående prognos över utvecklingen av nettokostnader samt intäkter från skatt och utjämning, förklarar att resultatnivån beräknas sjunka mellan åren, från 86,5 mnkr i bokslut 2016 till 18,0 mnkr i prognosen för 2017. Jämförelsen är gjord exklusive effekten av det tillfälliga generella statsbidraget 2016 samt byggbonusen båda åren.

Ett vanligt nyckeltal för att spegla balansen mellan kostnader och intäkter är nettokostnadsandelen, som visar hur stor andel av skatteintäkter och generella statsbidrag som tas i anspråk av löpande nettokostnader. Under den period som ingår i nedanstående tabell har staden, i varierande storleksordning, redovisat jämförelsestörande poster av engångskaraktär. Det har främst skett i form av vinst vid försäljning av anläggningstillgångar och för 2015 även genom återbetalning av premier från AFA-försäkring. Under 2015-2016 påverkar det tillfälliga generella statsbidraget med anledning av flyktingsituationen med totalt närmare 99 mnkr. Under 2016 fick staden utbetalt 27,9 mnkr från det extra statsbidraget för ökat bostadsbyggande, den så kallade byggbonusen, och för 2017 ingår 15 mnkr i prognosen. För att korrekt kunna belysa utvecklingen av den löpande verksamhetens nettokostnadsandel, bör analysen av nyckeltalet även ske efter eliminering av de poster som är av engångskaraktär eller inte hänförliga till den löpande verksamheten.

Helårsprognosen innebär att stadens nettokostnadsandel för den löpande verksamheten, det vill säga exklusive jämförelsestörande poster, skulle bli 99,5 procent. Tillsammans med denna aktuella prognos för 2017 skulle nettokostnadsandelen för den löpande verksamheten under den senaste treårsperioden 2015-2017 då stanna på 98,4 procent.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag %	Prognos			
	2017	2016	2015	2014
Verksamhetens nettokostnader	92,6	87,8	87,1	93,4
Avskrivningar	5,3	5,1	5,1	4,9
Nettokostnadsandel	97,9	92,9	92,2	98,3
Finansnetto	-0,5	-0,5	-0,7	-1,0
Nettokostnadernas andel inklusive finansnetto	97,4	92,4	91,5	97,3
<i>Nettokostnadsandel för löpande verksamhet</i>	<i>99,5</i>	<i>97,3</i>	<i>96,7</i>	<i>99,0</i>
<i>Nettokostnadsandel inkl förändring hela pensionsskulden</i>	<i>98,7</i>	<i>95,6</i>	<i>95,0</i>	<i>96,5</i>

Betalningsberedskap/likviditet

Det senaste året har koncernens likviditet utvecklats positivt. Den sista augusti var hela kommunkoncernens likviditet drygt 547 mnkr, varav stadens var 470 mnkr.

Den aktuella prognosen över drift- respektive investeringsverksamhet innebär ett kassaflöde där stadens andel av likviditeten beräknas sjunka med 268 mnkr från 522 mnkr till drygt 254 mnkr vid det kommande årsskiftet. Det i nivå med den likviditetsförsämring på drygt 244 mnkr som bedömdes i budget. Däremot låg den ingående likviditeten vid årets början drygt 200 mnkr högre än bedömningen vid förra årets delårsrapport, som i sin tur låg till grund för beräkningarna i budgetläget. Bakgrunden till den högre nivån vid årsskiftet var att investeringarna under 2016 låg cirka 200 mnkr lägre än budget samt att resultatet blev betydligt starkare än budget. Resultatnivån påverkades inte minst av att nämnderna redovisade ett överskott mot budget på drygt 98 mnkr. Ytterligare en betydelsefull faktor var att stadens fordringar mot Migrationsverket minskade med drygt 90 mnkr.

Nuvarande prognos över kassaflödet bygger på de prognoser över resultat och investeringsverksamhet som redovisas i delårsrapporten, förändring av långfristiga fordringar kopplat till exploateringsverksamheten samt effekter av prognoser för slutavräkning på kommunalskatt.

Den beviljade checkkrediten på koncernkontot uppgår till 300 mnkr.

Investeringar

Vid halvårsskiftet 2017 hade staden investerat 233 mnkr brutto och erhållit 18 mnkr i anslutningsavgifter och övriga investeringsbidrag varför investeringarna netto för första halvåret uppgick till 215 mnkr. Under första halvåret 2016 var nettoinvesteringarna 156 mnkr och slutade på 259 mnkr för helåret 2016. Av de budgeterade nettoinvesteringarna för år 2017 på totalt 556 mnkr prognostiseras årets totala nettoinvesteringar uppgå till 548 mnkr. Årets investeringsutgifter beräknas då uppgå till 619 mnkr och investeringsbidragen till 71 mnkr. Jämfört med budgeterade 556 mnkr är det en positiv budgetavvikelse för nettoinvesteringar exklusive försäljningsintäkter på 8 mnkr.

Förvaltningsberättelse

I årets budget uppgår intäkter från markförsäljning till 91 mnkr, medan aktuell prognos visar på 98 mnkr, vilket är en positiv budgetavvikelse på 7 mnkr. Avvikelsen beror främst på försäljning av fastigheten Röd-klövern 1 som var obudgeterad samtidigt som försäljningsintäkterna för exploateringsområdet Mölndals innerstad samt Jolenområdet beräknas komma senare än planerat på grund av tids-förskjutningar. Exploateringsverksamheten, exklusive VA i exploateringsområden, redovisar en positiv avvikelse jämfört med budget på 48 mnkr inklusive försäljningar, varav nettoinvesteringar står för en positiv budgetavvikelse på 41,3 mnkr, samtidigt som försäljningsintäkterna visar ett positivt avvikelse på 6,7 mnkr. Avvikelsen orsakas i huvudsak av förskjutningar i genomförandet av fleråriga investeringsobjekt.

Sammanfattning av investeringsprognosen 2017

(OBS! utgifter 2017 ej totalutgift/projekt, se bilaga)

Inventarier och IT-investeringar

✓ Inventarier	62,1
✓ IT-infrastruktur	11,9

Förskolor och skolor

✓ Ny förskola Stallbacken	39,6
✓ Kvarnbyskolan	33,0
✓ Förskolor o. skolor, tekniska investeringar	41,5
✓ Övrig ut-/ombyggnad av skolor/förskolor	71,0

Parker, gator, vägar och kollektivtrafikåtgärder

✓ Kommunala gator och vägar	24,8
✓ Park- och naturområden	14,3
✓ Kollektivtrafik	23,1
✓ Anläggningsarb, gator m.m. inom expl.omr.	68,0

Övriga investeringsprojekt

✓ Idrottsanläggningar	31,7
✓ Vatten och avlopp	77,8
✓ Vatten och avlopp i exploateringsområden	-4,1
✓ Tekniska åtgärder i övriga bef. fastigheter	22,7
✓ Gunnebo Slott	9,4
✓ Återvinning och avfallshantering	21,2

Summa prognos 548,0

I tabellen ovan redovisas hur årets prognostiserade investeringar fördelar sig mellan olika projekt/verksamhetsområden. En mer detaljerad uppställning, som innehåller både investeringsbelopp i delårsboksut och prognos per objekt, ingår som en egen del i handlingen, se sidan 48-56.

Inom lokalförsörjning under kommunstyrelsen beräknas 248,9 mnkr investeras i främst fastighetsbyggnation. Det är 2,1 mnkr högre än årets budget. Avvikelsen orsakas i huvudsak av ökade utgifter för ombyggnad av Fässbergsskolan samtidigt som det är förskjutningar i genomförandet av några fleråriga investeringsobjekt. För tekniska nämndens investeringar inklusive inventarier är prognosen för helåret 169,1 mnkr, vilket kan jämföras med en total budget på 131,8 mnkr. Den negativa avvikelsen på 37,3 mnkr kan främst härledas till VA-verksamheten inklusive VA i exploaterings-

områden inom den affärsdrivande verksamheten. Överskridandet härrör sig även till en tidigareläggning av Ågatans pumpstation, ökade nettoinvesteringar inom de så kallade VAIO-områdena, VA i omvandlingsområden, samt senarelagda inkomster inom VA i exploateringsområden som bland annat beror på detaljplaner som inte kommit igång enligt plan.

För 2017 beräknas den andel av stadens nettoinvesteringar som kan finansieras med skattemedel eller försäljning av tillgångar uppgå till 55,0 procent.

Självfinansieringsgrad	Prognos 2017	Helår 2016	Delår 2017	Delår 2016
Avskrivningar/inv.bidrag	170,0	161,3	83,4	80,0
Försäljning av anläggningstillgångar	98,2	61,7	15,5	15,1
Resultat exklusive försäljningsresultat	33,0	201,7	-8,2	66,8
Utrymme för självfinansiering	301,2	424,7	90,7	161,9
Nettoinvestering	548,0	259,3	215,1	155,6
Självfinansieringsgrad,%	55,0	163,8	42,2	104,1

Soliditet

Soliditeten visar hur stor andel av tillgångarna som har finansierats med eget kapital. Det är därmed ett mått på stadens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. En god soliditet innebär att organisationen har ett bra utgångsläge för att hantera ekonomiska nedgångar. Den lagstadgade förändringen av redovisningsprincipen beträffande hanteringen av pensionsskulden, som började gälla från och med 1998, innebär att skulden för intjänade pensioner till och med 1997 omvandlades till en ansvarsförbindelse utanför stadens redovisade balansräkning. Eftersom redovisat eget kapital då ökade uppstod en dramatisk effekt på soliditetsmättet, trots att pensionsåtagandet givetvis kvarstår i oförändrad omfattning. Genom ett aktuellt förslag till ändringar i den kommunala redovisningslagen, kan den ordningen komma att ändras från och med 2019.

Soliditetsutveckling	Prognos 2017	Delår 2017	2016	2015
Soliditet enligt redovisad balans (blandmodellen)	69,9	69,5	70,7	68,1
Soliditet exkl. effekt av koncernkontot	71,4	71,3	72,2	79,9
Soliditet exkl. effekt av koncernkontot, inkl. total pensionsskuld	44,8	42,9	44,1	39,3

Stadens soliditetsmått påverkas av den koncerngemensamma kassa som ingår i balansräkningen. Det soliditetsmått som bäst beskriver den ekonomiska utvecklingen för staden innehåller den totala pensionsskulden och är eliminerat från koncernkontoeffekter.

Förvaltningsberättelse

I uppställningen på föregående sida redovisas stadens soliditet både med och utan det totala pensionsåtagandet samt eliminerat från koncernkontots effekter. Prognosen innebär en lägre nivå på de mått där inte hela pensionsskulden ingår i analysen. Då den beaktas är däremot resultatet tillräckligt starkt för att finansiera en så stor andel av tillgångsökningen att soliditeten stärks med 0,7 procentenheter. En bakgrund till den positiva förändringen av det soliditetsmått som inkluderar hela pensionsskulden är att utbetalningarna nu överstiger värdeförändringen i form av ränte- och basbeloppsuppräkning och att skulden därmed sjunker.

Resultat och tillgångar

Soliditeten är beroende av två faktorer. Den ena är hur det egna kapitalet utvecklas, det vill säga resultatutvecklingen. Den andra faktorn är hur tillgångarna utvecklas. De faktorerna skapar tillsammans soliditetsförändringen.

Resultat och tillgångar, mnkr	Prognos 2017	Delår 2017	2016	2015
Förändring av eget kapital	87,5	6,3	256,5	263,9
Förändring av tillgångarnas värde	178,4	93,1	190,8	513,3
Förändring av tillgångarnas värde exklusive effekt av koncernkontot	178,4	70,3	207,9	475,4

Det prognostiserade resultatet för 2017 innebär att cirka hälften av tillgångsökningen har kunnat finansieras med eget kapital, vilket innebär en viss försvagning av det starka soliditetsmått som gäller då hela pensionsskulden inte har beaktats.

Skuldsättningsgrad

Skuldsättningsgrad, %	Prognos 2017	Delår 2017	2016	2015
Kortfristiga skulder	13,7	14,2	13,5	16,7
Långfristiga skulder	9,2	8,5	8,3	6,5
Avsättningar	0,2	0,5	0,6	1,8
Pensionsskuld, total	32,1	33,9	33,5	35,7
Total skuldsättningsgrad inkl. hela pensionsåtagandet	55,2	57,1	55,9	60,7

Skuldsättningsgraden mäter andel av tillgångar som har finansierats med främmande kapital. Tillsammans med soliditetsmålet beskrivs finansieringen av hela tillgångsmassan. Staden har inga egna banklåneskulder och är därmed inte direkt exponerad för risker i samband med kostnadsränta. Däremot finns ett ränteberoende till följd av utlåningen till den egna bolagssektorn.

Avstämning av mål för ekonomi och verksamhet

Finansiella mål

Fullmäktiges finansiella mål för 2017 är följande:

- ✓ Resultatet ska inrymma värdesäkring av hela pensionsförpliktelsen¹⁾.
- ✓ Nettokostnadernas andel av skatter och statsbidrag ska inte överskrida 98,5 procent i genomsnitt över rullande treårsperioder²⁾.

1) Om synnerliga skäl föreligger kan jämförelsestörande poster elimineras.

2) Vid avstämning tillämpas balanskravsresultatet, d.v.s. resultat enligt blandmodellen exklusive resultat vid försäljning av anläggningstillgångar. Om synnerliga skäl föreligger kan andra poster beaktas. Med blandmodell avses resultatet då inte hela pensionsskulden beaktas.

Förändringen av pensionsskulden 2017 prognostiseras i dagsläget till en minskning med 25,4 mnkr, vilket skulle innebära att det första finansiella målet kommer att uppnås. Då skulden minskar påverkas resultatet positivt vid tillämpning av fullfundsmodellen.

Budget 2016 upprättades med en nettokostnadsandel på 99,3 procent enligt den så kallade blandmodellen. Det motiverades med de senaste årens goda resultat i kombination med god ekonomisk ställning. Anpassningen till en intäktsutveckling som är långsammare än den kostnadsutveckling som budgeterats tilläts därför ske under en längre period. Budget/plan 2017-2019 innebar därmed ett avsteg där resultatnivåerna ska bedömas tillsammans med resultatnivåerna föregående treårsperiod. I realiteten innebär det att återbetalningar av premier från AFA-försäkring samt det extra generella statsbidrag som staden har erhållit med anledning av flyktingsituationen möjliggjorde att det budgeterade resultatet under den kommande treårsperioden kunde accepteras. I budgetläget beräknades den genomsnittliga nettokostnadsandelen för hela perioden 2014-2019 stanna på 98,2 procent.

Det prognostiserade balanskravsresultatet för 2017 skulle innebära en nettokostnadsandel på 99,0 procent, vilket är 0,3 procentenheter lägre än budget, det vill säga ett något starkare mått än budget. Det finansiella målet ska stämmas av över tid och tillsammans med de två föregående åren stannar den genomsnittliga nettokostnadsandelen på 96,2 procent. För åren 2012-2014 var motsvarande mått 96,0, 97,8 samt 99,0, vilket ger ett genomsnitt för sexårsperioden på 96,9 procent. Med nuvarande prognos bedöms därmed det finansiella målet vara uppnått.

Förvaltningsberättelse

Avstämning av finansiella mål genomsnitt rullande 3-års perioder	2015- 2017	2017	2016	2015
Verksamhetens nettokostnader	9 351,2	3 352,0	3 121,9	2 877,3
Avgår reavinster vid försäljning	232,0	54,5	54,9	122,6
Finansnetto	-56,5	-17,8	-17,4	-21,3
Summa nettokostnader	9 526,7	3 388,7	3 159,4	2 978,6
Skatteintäkter o statsbidrag	9 902,6	3 421,7	3 361,0	3 119,9
Nettokostnadsandel, %	96,2	99,0	94,0	95,5

Ovanstående analys visar att den prognostiserade resultatnivån för 2017 innebär att utfallet för treårsperioden uppnår kravet enligt det andra finansiella målet även utan hänsyn till planen om sexårsintervall.

Balanskravet

Delårsrapportens prognostiserade resultat för 2017 är 87,5 mnkr, men stannar enligt föregående avsnitt på 33,0 mnkr om vinster från markförsäljning exkluderas. Bedömningen är därmed att staden kommer att uppfylla det balanskrav som finns i lagstiftningen.

Balanskravet innebär att en kommuns intäkter måste överstiga kostnaderna om det inte finns synnerliga skäl för undantag. Vid avstämningen ska normalt inte vinster vid försäljning ingå. Om resultatet blir negativt ska fullmäktige fatta beslut om en åtgärdsplan för att återställa kapitalet.

God ekonomisk hushållning

Bedömningen av Mölndals stads ekonomi i relation till god ekonomisk hushållning bör utgå från resultatet av den finansiella analysen, men också innefatta en bedömning av om skattemedlen används till rätt saker och utnyttjas effektivt. Mölndals modell för mål och uppföljning skapar på olika vis förutsättningar för god ekonomisk hushållning utifrån ett verksamhetsperspektiv. Till mål knyts mätbara indikatorer, något som bland annat underlättar värdering av uppnådda resultat. Vidare bidrar modellen till ändamålsenlig styrning genom att fullmäktiges verksamhetsmål tas om hand i sammanhållna målkedjor.

Det kan noteras att det i delårsrapporten saknas vissa indikatorutfall, vilket försvårar uppföljning i ett kortare tidsperspektiv. Dock ger de statusbedömningar som lämnas i kombination med pågående och genomförda insatser i huvudsak en positiv bild av de verksamhetsmässiga resultaten. Slutsatsen av detta samt den finansiella analysen och prognosen för 2017 är att staden uppfyller kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning.

Resultaträkning

Belopp i mnkr	not	Kommun					Sammanställd redovisning		
		Prognos 2017	Budget 2017	Bokslut 2016	Delår 2017	Delår 2016	Bokslut 2016	Delår 2017	Delår 2016
Verksamhetens intäkter	1	-3 171,0		1 025,6	490,6	497,5	2 246,9	1 106,5	1 126,1
Verksamhetens kostnader	2		-3 211,0	-3 977,8	-2 107,3	2 003,8	-4 875,9	-2557,7	-2 463,5
Avskrivningar	3		-178,5	-169,7	-88,8	-84,2	-326,2	-186,6	-160,7
Verksamhetens nettokostnader (varav jämförelsestörande poster)	4	-3 352,0	-3 389,5	-3 121,9	-1 705,5	-1 590,5	-2 955,2	-1 637,8	-1 498,1
Skatteintäkter	5	3 170,7	3 154,8	3 013,7	1 585,3	1 501,6	3 013,7	1 585,3	1 501,6
Generella statsbidrag och utjämning	6	251,0	240,2	347,3	118,0	159,7	347,3	118,0	159,7
Finansiella intäkter	7	24,4	25,3	20,7	13,3	11,4	1,2	9,5	0,1
Finansiella kostnader	7	-6,6	-5,6	-3,3	-4,8	-1,2	-97,1	-40,1	-41,2
Aktuell skatt							-18,1	-1,4	-0,9
Uppskjuten skatt							2,5	-0,5	-0,2
Årets resultat (varav jämförelsestörande poster)	4	87,5	25,2	256,5	6,3	81,0	294,3	33,0	121,0

Kassaflödesanalys

Belopp i mnkr	not	Kommun					Sammanställd redovisning		
		Prognos 2017	Budget 2017	Bokslut 2016	Delår 2017	Delår 2016	Bokslut 2016	Delår 2017	Delår 2016
Den löpande verksamheten		87,5	25,2	256,5	6,3	81,0	294,3	33,0	121,0
Årets resultat									
Justering gjorda för:									
- Uppskjuten skatt							1,4	0,6	0,2
- Av- och nedskrivningar	3	181,0	178,9	169,7	88,8	84,2	326,2	186,6	160,7
- Gjorda avsättningar		27,2	21,4	37,3	18,3	7,8	37,4	18,1	7,9
- Ianspråktagna/återförda avsättningar		-26,2	-15,2	-69,9	-8,7	-15,9	-16,6	-6,6	-7,5
- Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar		-54,5		-54,8	-14,5	-14,2	-49,7	-11,2	-13,8
- Förutbetalda intäkter som regleras över flera år		-11,0	-9,0	-8,4	-5,4	-4,2	-8,4	-5,4	-4,2
- Upplösning av bidrag till statlig infrastruktur		0,4		0,4	0,2	0,2	0,4	0,2	0,2
- Justering resultatandel aktier och andelar									
- Justering ej likviditetpåverkande poster									
Förändringar av kortfristiga fordringar		-7,1		68,6	14,5	18,4	42,4	83,1	60,7
Förändring förråd och varulager				3,7	-0,9	0,4	-12,2	8,3	-3,8
Förändring kortfristiga skulder		30,1	9,0	-117,1	41,8	-103,9	597,5	-1 654,2	373,5
Likvida medel från den löpande verksamheten		227,4	210,3	286,0	140,4	53,8	1 212,7	-1 347,5	694,9
Investeringsverksamheten									
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-2,0		-0,1	-2,0	-0,1	-0,1	-4,4	-0,1
Investering i materiella anläggningstillgångar		-616,8	-555,5	-368,6	-231,0	-167,6	-997,4	-678,1	-463,2
Investering i finansiella anläggningstillgångar		-12,9		-12,9	-12,9			-12,9	
Investeringsbidrag		70,8		109,4	17,9	12,1	109,4	17,9	12,1
Försäljning av anläggningstillgångar		98,2	91,5	61,7	15,5	15,1	62,4	15,6	15,9
Likvida medel från investeringsverksamheten		-462,7	-464,0	-197,6	-212,5	-140,5	-825,7	-661,9	-435,3
Finansieringsverksamheten									
Nyupptagna lån									
Förändring av långfristiga skulder							-301,1	1 958,6	-297,2
Förändring av långfristiga fordringar		-32,2	9,5	69,0	9,4	10,0	44,3	10,4	-22,2
Förändring av bolagens koncernkontobehållning				-22,1	19,3	18,4			
Likvida medel från finansieringsverksamheten		-32,2	9,5	46,9	28,7	28,4	-256,8	1 969,0	-319,4
Förändring av likvida medel		-267,5	-244,2	135,4	-43,4	-58,3	130,2	-40,4	-59,8
Likvida medel vid årets början		566,9	314,0	431,5	566,9	431,5	446,9	577,1	446,9
Likvida medel vid årets slut ¹⁾	11	299,4	69,8	566,9	523,5	373,2	577,1	536,7	387,1

varav staden (i likvida medel ovan ingår bolagens koncernkontobehållning)

287,5

¹⁾ | prognosen över kassaflödet helår 2017 finns inget antagande om respektive bolags förändring av koncernkontobehållningen.

Balansräkning

Belopp i mnkr	not	Kommun					Sammanställd redovisning		
		Prognos 2017	Budget 2017	Bokslut 2016	Delår 2017	Delår 2016	Bokslut 2016	Delår 2017	Delår 2016
Tillgångar									
Anläggningstillgångar									
Immateriella anläggningstillgångar		3,5		1,5	3,3	1,7	5,7	9,5	6,6
Materiella anläggningstillgångar		3 202,0	3 103,6	2 646,4	2 780,2	2 549,1	7 243,7	7 723,2	6 895,1
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				163,5	171,1	151,1	193,0	200,9	182,6
Maskiner och inventarier									
Finansiella anläggningstillgångar och bidrag till statlig infrastruktur									
Aktier och andelar	8	482,1	169,2	469,2	482,2	169,2	12,3	25,2	12,3
Långfristig utlåning	8	571,6	881,3	539,4	530,1	898,4	59,9	49,5	126,4
Summa anläggningstillgångar		4 259,2	4 154,1	3 820,0	3 966,9	3 769,5	7 514,6	8 008,3	7 223,0
Bidrag till statlig infrastruktur		3,3		3,7	3,5	3,9	3,7	3,5	3,9
Omsättningstillgångar									
Utsläppsrätter och elcertifikat							41,3	28,2	39,5
Förråd/lager och exploateringsområden	9	32,7	36,3	32,7	33,6	35,9	309,9	315,0	303,3
Kundfordringar		96,4		96,4	99,3	92,7	152,2	130,5	117,7
Fordringar på koncernbolag, koncernkonto		57,6	427,8	57,6	61,0	37,7			
Övriga fordringar	10	264,4		257,3	239,9	311,4	437,1	375,7	453,3
Kassa och bank	11	299,4	69,8	566,9	523,5	373,2	577,1	536,7	387,1
Summa omsättningstillgångar		750,5	533,9	1 010,9	957,3	850,9	1 517,6	1 386,1	1 300,9
Summa tillgångar		5 013,0	4 688,0	4 834,6	4 927,7	4 624,3	9 035,9	9 397,9	8 527,8
Eget kapital, avsättningar och skulder									
Eget kapital									
Eget kapital		3 418,6	3 332,2	3 162,1	3 418,6	3 162,1	3 290,9	3 585,2	3 290,9
Årets resultat		87,5	25,2	256,5	6,3	81,0	294,3	33,0	121,0
Summa eget kapital		3 506,1	3 357,4	3 418,6	3 424,9	3 243,1	3 585,2	3 618,2	3 411,9
Avsättningar									
Avsättningar för pensioner	12	270,7	248,1	254,0	267,4	234,1	254,0	267,4	234,1
Uppkjuten skatt							98,8	99,4	97,6
Övriga avsättningar		10,6	59,2	26,3	22,5	70,8	24,4	22,5	23,9
Summa avsättningar		281,3	307,3	280,3	289,9	304,9	377,2	389,3	355,6
Skulder									
Långfristiga skulder									
Skulder till kreditinstitut							1 031,4	2 991,2	1 036,6
Övriga långfristiga skulder	13	453,3	327,6	393,5	406,1	300,4	464,1	475,4	369,7
Kortfristiga skulder									
Leverantörsskulder		212,1		212,1	183,7	179,9	295,4	301,3	257,3
Skulder till koncernbolag, koncernkonto		102,8	695,7	102,8	125,6	123,4			
Övriga kortfristiga skulder	14	457,4		427,3	497,5	472,6	3 282,6	1 622,5	3 096,7
Summa skulder		1 225,6	1 023,3	1 135,7	1 212,9	1 076,3	5 073,5	5 390,4	4 760,3
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		5 013,0	4 688,0	4 834,6	4 927,7	4 624,3	9 035,9	9 397,9	8 527,8

Ansvarsförbindelse för pensioner, not 12
Panter och ansvarsförbindelser, not 15

Noter

	Kommun			Sammanställd redovisning		
	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016
Not 1 Verksamhetens intäkter						
Bidrag	380,9	180,4	183,4	384,9	182,2	184,9
Taxor och avgifter	342,2	168,3	178,9	328,8	161,4	172,6
Försäljning av verksamheter och konsulttjänster	139,6	72,7	66,1	139,6	72,7	66,1
Hyror och arrenden	90,1	46,6	45,4	437,5	222,6	218,7
Realisationsvinster	54,9	14,5	14,3	55,0	14,5	14,3
Försäljningsintäkter	13,0	6,3	6,9	40,2	16,2	15,5
El/fjärrvärme intäkter				814,5	412,9	423,7
Övriga intäkter	4,9	1,8	2,5	46,4	24,0	30,3
Summa	1 025,6	490,6	497,5	2 246,9	1 106,5	1 126,1

	Kommun			Sammanställd redovisning		
	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016
Not 2 Verksamhetens kostnader						
Personal ¹⁾	2 331,1	1 296,6	1 189,0	2 509,6	1 393,7	1 277,9
Entreprenader o köp av verksamhet	987,9	476,5	495,2	987,9	476,5	495,2
Lokal- och markhyror	153,6	78,7	74,0	80,0	41,3	37,9
Material	125,0	51,3	55,8	672,7	334,8	351,0
Lämnade bidrag	105,9	55,7	54,5	105,5	55,4	54,1
Realisationsförluster och utrangeringar	0,1	0,0	0,1	0,2	3,6	0,9
Övriga kostnader	274,2	148,5	135,2	520,0	252,4	246,5
Summa	3 977,8	2 107,3	2 003,8	4 875,9	2 557,7	2 463,5

¹⁾ varav pensioner, se not 24

	Kommun			Sammanställd redovisning		
	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016
Not 3 Avskrivningar						
Avskrivning immateriella tillgångar	0,5	0,2	0,3	1,9	1,0	1,0
Avskrivning byggnader och anläggningar	133,2	69,0	66,1	280,2	161,9	22,3
Avskrivningar på maskiner och inventarier	36,0	19,6	17,8	44,1	23,7	137,4
Summa	169,7	88,8	84,2	326,2	186,6	160,7

	Kommun			Sammanställd redovisning			
	Prognos 2017	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016
Not 4 Jämförelsestörande poster							
Avsättning bidrag på lika villkor		4,0			4,0	4,0	
Summa jämförelsestörande kostnader	0,0	4,0	0,0	0,0	4,0	4,0	0,0
Vinst vid försäljning av anläggningstillgångar	54,5	54,8	14,5	14,2	54,8	14,5	14,2
Tillfälligt statsbidrag flyktmottagning		91,3		45,6	91,3		45,6
Extra statsbidrag byggbonus	15,0	27,9			27,9		
Återföring reservering affärsrisk						9,0	
Summa jämförelsestörande intäkter	69,5	174,0	14,5	59,8	174,0	23,5	59,8

	Kommun			Sammanställd redovisning			
	Prognos 2017	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016
Not 5 Skatteintäkter							
Preliminär kommunalskatt	3 190,4	3 024,1	1 595,2	1 512,0	3 024,1	1 595,2	1 512,0
Preliminär slutavräkning för innevarande år	-25,0	-13,0	-12,5	-1,2	-13,0	-12,5	-1,2
Slutavräkningsdifferens för föregående år	5,3	2,6	2,6	-9,2	2,6	2,6	-9,2
Summa	3 170,7	3 013,7	1 585,3	1 501,6	3 013,7	1 585,3	1 501,6

Utdebitering i Mölndals stad var 20:26 kronor för år 2016 och år 2017.

Sveriges Kommuner och Landsting gör bedömningen att taxeringsutfall för 2016 blir högre än det som beaktats i bokslutet för 2016. Mellanskillnaden mellan den prognos som bokförts under 2016 och nu gjord bedömning är 123 kronor per invånare per 1 november, 2015. Prognos över slutavräkningen för 2017 års skatteintäkter bedöms av Sveriges Kommuner och Landsting till -390 kronor per invånare per den 1 november 2016.

	Kommun			Sammanställd redovisning			
	Prognos 2017	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016
Not 6 Generella statsbidrag och utjämning							
Inkomstutjämning	100,7	107,1	50,4	53,6	107,1	50,4	53,6
Kostnadsutjämning	-10,1	-5,9	-5,0	-2,9	-5,9	-5,0	-2,9
Införandebidrag				0,0			0,0
Regleringsavgift	-0,6	-2,2	-0,3	-1,1	-2,2	-0,3	-1,1
Strukturbidrag				0,0			0,0
Bidrag för LSS-utjämning	18,2	26,5	9,1	13,2	26,5	9,1	13,2
Kompensation höjda sociala avgifter för yngre				0,0			0,0
Extra statsbidrag flyktingsituationen*	20,4	91,3	10,2	45,6	91,3	10,2	45,6
Extra statsbidrag byggbonus	15,0	27,9			27,9		
Kommunal fastighetsavgift	107,4	102,6	53,6	51,3	102,6	53,6	51,3
Summa	251,0	347,3	118,0	159,7	347,3	118,0	159,7

* 2015 års statsbidrag på totalt 98,9 mnkr med anledning av flyktingsituationen har periodiserats med början december 2015 tom december 2016.

Finansiella rapporter

Not 7 Finansiella poster	Prognos 2017	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016
Räntor, utlåning till koncernbolag	2,6	4,3	1,3	2,6			
Ersättning, borgensåtagande	18,4	15,4	9,0	8,0			
Övriga finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,5	1,0		
Aktieutdelning	2,3	0,1	2,3	0,1			
Övriga ränteintäkter	1,1	0,9	0,7	0,2	2,2	0,5	0,1
Återföring reservering affärsrisk						9,0	
Summa finansiella intäkter	24,4	20,7	13,3	11,4	3,2	9,5	0,1
Ränta på nyintjänad pension	6,6	2,7	4,6	0,9	2,7	2,7	0,9
Övriga finansiella kostnader		0,6	0,2	0,3	94,4	37,4	40,3
Summa finansiella kostnader	6,6	3,3	4,8	1,2	97,1	40,1	41,2

Not 8 Finansiella anläggningstillgångar	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016
Aktier i dotterbolag	462,2	467,5	162,2			
Övriga aktier och andelar	6,8	14,5	6,8	11,6	25,0	11,6
Bostadsrättsandelar	0,2	0,2	0,2	0,7	0,2	0,7
Långfristig fordran dotterbolag	494,6	494,8	836,0			
Långfristig fordran hos markexploatörer	44,7	35,2	62,4	44,7	35,2	62,4
Övrig långfristig fordran	0,1	0,1		15,2	14,3	64,0
Summa	1 008,6	1 012,3	1 067,6	72,2	74,7	138,7

Not 9 Förråd/lager och exploateringsområden	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016
Exploateringsområden	31,5	31,5	34,5	264,6	267,9	269,2
Övriga förråd/lager	1,2	2,1	1,4	45,3	47,1	34,1
Summa	32,7	33,6	35,9	309,9	315,0	303,3

Not 10 Övriga fordringar	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016
Statsbidrags- och EU-fordringar	94,7	83,8	161,1	94,7	83,8	161,1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	99,2	76,4	105,1	249,2	178,8	241,9
Övriga kortfristiga fordringar	63,4	79,7	45,2	93,2	113,1	50,3
Summa	257,3	239,9	311,4	437,1	375,7	453,3

Not 11 Kassa och bank	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016
Bank- och plusgiro	566,9	523,5	373,2	577,1	536,7	387,1
Summa	566,9	523,5	373,2	577,1	536,7	387,1
<i>varav staden</i>	<i>521,6</i>	<i>458,9</i>	<i>287,5</i>	<i>521,6</i>	<i>458,9</i>	<i>287,5</i>
<i>varav bolag</i>	<i>45,3</i>	<i>64,6</i>	<i>85,7</i>	<i>55,5</i>	<i>77,8</i>	<i>99,6</i>

Beviljad checkkredit uppgår till 300 mnkr.

Not 12 Pensioner	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016
Pensionsförpliktelser						
Ålderspension m.m.	203,4	214,6	188,2	203,4	214,6	188,2
Särskild avtals-/visstidspension	1,0	0,6	0,2	1,0	0,6	0,2
Särskild löneskatt	49,6	52,2	45,7	49,6	52,2	45,7
Summa avsättning	254,0	267,4	234,1	254,0	267,4	234,1
Pensionsförmåner intjänade före 1998	1 050,5	1 051,8	1 075,6	1 050,5	1 051,8	1 075,6
Pensionsförpliktelser förtroendevalda	10,6	8,8	10,4	10,6	8,8	10,4
Pensionsförmån räddningstjänstförbundet	9,9	9,9	10,5	9,9	9,9	10,5
Särskild löneskatt	259,8	259,8	266,0	259,8	259,8	266,0
Summa ansvarsförbindelse	1 330,8	1 330,3	1 362,5	1 330,8	1 330,3	1 362,5
Summa Pensionsförpliktelser	1 584,8	1 597,7	1 596,6	0	1 584,8	1 596,6

Not 13 Långfristiga skulder	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016
Depositionsskuld				70,6	69,3	69,3
<i>Förutbetalda intäkter som regleras över flera år:</i>						
Anslutningsavgifter för vatten och avlopp	147,1	164,2	105,2	147,1	164,2	105,2
Investeringsbidrag	192,6	94,6	83,9	192,6	94,6	83,9
Gatukostnadsersättningar	53,8	57,0	54,7	53,8	57,0	54,7
Kostnadsersättning och investeringsbidrag för pågående investeringar		90,3	56,6		90,3	56,6
Summa	393,5	406,1	300,4	464,1	475,4	369,7

Finansiella rapporter

Not 14 Övriga kortfristiga skulder	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016
Semesterlöne- o. övertidslöneskuld, upplupna löner	151,3	229,9	183,8	157,9	243,0	194,4
Upplupen pensionsskuld, avgiftsbestämd ålderspension inkl löneskatt	91,6	59,1	36,1	91,6	60,7	36,1
Upplupna kostnader	48,9	40,5	30,2	119,0	107,3	80,5
Föutbetalda intäkter	53,6	81,8	44,8	101,3	126,4	45,4
Övrig kortfristiga skulder	81,9	86,2	134,0	2 812,8	1 085,0	2 653,3
Summa	427,3	497,5	428,9	3 282,6	1 622,5	3 009,7

Not 15 Ställda panter och ansvarsförbindelser	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016	Bokslut 2016	Dbok 2017	Dbok 2016
<i>Borgensförbindelser:</i>						
<i>Tecknade gentemot stadens bolag:</i>						
Mölnålsbostäder AB	1 575,0	1 875,0	1 229,1			
Mölnåls Energi AB	651,7	639,3	676,3			
Kvornallet	1 000,0	1 000,0	1 000,0			
<i>Tecknade gentemot övriga:</i>						
HSB; Bfr Wennerberg	14,2	14,2	14,4	14,2	14,2	14,7
Föreningar	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4
Övriga regionala bolag	2,3	2,3	2,5	2,3	2,3	2,5
Småhus	0,8	0,8	1,1	0,8	0,8	1,1
Borgensåtagande Fastigo				0,6	0,6	0,6
Borgensåtagande lån till medlemmar kooperativ förening				18,2	30,0	30,0
Delägarnasvar handelsbolag Blixåsberget, Kålleredsfastigheter och Bostadsexploatering				35,7	37,5	37,0
Summa borgensförbindelser	3 250,4	3 538,0	2 929,8	78,2	91,8	92,3
<i>Kapitaltäckningsgaranti:</i>						
Kvornallet Mölnåls AB	50,0		50,0			
<i>Ansvarsförbindelser:</i>						
Pensioner, specificering se not 12	1 330,8	1 330,3	1 362,5	1 330,8	1 330,3	1 362,5
varav särskilda anställningsavtal, förtroendevalda	12,2	12,2	13,0	12,2	12,2	13,0
Summa ansvarsförbindelser	1 330,8	1 330,3	1 362,5	1 330,8	1 330,3	1 362,5
<i>Förvaltningsuppdrag:</i>						
Förvaltade stiftelser och fonder	0,4	0,4	0,4			

Redovisningsprinciper

Delårsrapporten är upprättad i enlighet med **Lagen om kommunal redovisning** samt rekommendationer från **Rådet för kommunal redovisning, RKR**, vilket bland annat innebär att:

- Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras staden och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.
- Tillångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.
- Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.
- Värdering av kortfristiga placeringar har gjorts post för post till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet.

Från och med år 2014 gäller rekommendation nr 22 från Rådet för kommunal redovisning som behandlar delårsrapportering. Rekommendationens syfte är att ange minimikraven för innehållet i en delårsrapport och principerna för bedömning av vilka poster som ska tas med i delårsrapporten samt hur dessa ska värderas. Rekommendationen begränsar inte möjligheten att publicera mer fullständiga finansiella rapporter.

Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten som i den senaste årsredovisningen.

Jämförelsestörande poster

Som jämförelsestörande redovisas poster som sällan förekommer och har ett väsentligt belopp. Staden redovisar dessutom alltid resultat vid både försäljning av anläggningstillgångar och fastighetsförsäljning i samband med markexploatering som jämförelsestörande.

Intäkter

Skatteintäkter

Årets redovisade skatteintäkter består av preliminära månatliga skattebetalningar under inkomståret, en preliminär slutavräkning samt en justeringspost av prognostiserad slutavräkning för föregående bokslutsår.

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på Sveriges Kommuner och Landstings senaste prognos.

Övriga intäkter

Investeringsbidrag, VA-anslutningsavgifter och gatukostnadsersättningar tas upp som en förutbetalad intäkt. De förutbetalda intäkterna redovisas bland långfristiga

skulder och periodiseras över anläggningarnas nyttjandeperiod.

Kostnader

Personalkostnader

Upplupna löner avseende timanställda, retroaktiv löneökning, ersättning för övertid och obekvämt arbetstid har periodiserats.

Semesterlöneskuld, okompenserad övertid, ferielöner och flextidssaldo har periodiserats och redovisas, inklusive upplupen arbetsgivaravgift, som en kortfristig skuld.

Avskrivningar

Avskrivningar av anläggningstillgångar räknas på anskaffningsvärdet och fördelas med lika stora nominella belopp varje år. Avskrivningar startar månaden för anskaffningen eller då tillgången tas i bruk, med avskrivningsplan utifrån beräknad nyttjandeperiod.

Avskrivningstider

Avskrivningstiderna anpassas till anläggningens nyttjandeperiod. Anläggningstillgångarnas nyttjandeperiod prövas löpande. Följande avskrivningstider tillämpas normalt inom staden:

Ingen avskrivning	Mark, konst och pågående arbeten
3 år	Datorer och kringutrustning
5 år	Person-, skåp- och mindre lastbilar, släpkärror, vissa maskiner för yttre arbeten, TV-apparater med mera
10 år	Maskiner för storkök, kontorsmöbler, ismaskiner, utrustning till lekplatser, större lastbilar och maskiner med mera
20 år	Fritidsanläggningar, provisoriska byggnader. Förrådsbyggnader, förskolor och dylikt av enklare kvalitet
33 år	Förskolor, skolor, förrådsbyggnader och dylikt av bättre kvalitet. Gator, vägar och broar
50 år	Förvaltningsbyggnader, vatten- och avloppsledningar

Immateriella anläggningstillgångar avskrivningstid varierar mellan 3-5 år eller i förekommande fall enligt avtalstid.

Staden följer från och med år 2017 delvis Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 11.4, som gäller från räkenskapsåret 2014. Rekommendationen innebär att om skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter förväntas vara väsentlig, ska tillgången delas upp på dessa och respektive komponent skrivs av separat. Staden bedriver en process för övergång till komponentavskrivning. Från 2017 redovisas nya investeringsprojekt utifrån komponentavskrivningar. Parallellt pågår genomgång av befintliga fastigheter och anläggningar med omläggning planerad till år 2018.

Finansiella rapporter

Gränsdragning mellan kostnad och investering

För att betraktas som en investering ska den ekonomiska livslängden av inköpet uppgå till minst tre år och inte vara av mindre värde. För närvarande tillämpas en beloppsgräns på 0,5 basbelopp för att en anskaffning ska betraktas som en anläggningstillgång.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärde efter avdrag för av- och nedskrivningar.

Staden tillämpar alternativ metod för lånekostnader, enligt RKR 15.1. Det innebär att lånekostnaderna inräknas i anskaffningsvärdet för investeringsprojekt som tar betydande tid att färdigställa, om staden vid tidpunkten har lånekostnader. För närvarande tillämpas därmed inte metoden.

Egna anläggningar i exploateringsområden redovisas som anläggningstillgångar, medan mark för försäljning, inklusive förädling, inom exploateringsområden redovisas som omsättningstillgångar.

De immateriella anläggningstillgångarna är enbart externt anskaffade.

Pensioner

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt Lagen om kommunal redovisning, den så kallade blandmodellen. Detta innebär att pension som intjänats före år 1998, inklusive löneskatt, behandlas som en ansvarsförbindelse.

Därefter intjänade pensionsförmåner inklusive löneskatt redovisas som avsättning respektive, då det gäller avgiftsbestämd ålderspension som ska utbetalas efterföljande år, som kortfristig skuld. Beräkningen av pensionsförmånerna är gjord enligt Sveriges Kommuner och Landstings "Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld", RIPS 07 och utförda av KPA.

Stadens pensionsförmåner kopplade till visstidsförordnanden redovisas som ansvarsförbindelse.

Avsättningar

Avsättning har skett med det belopp som är den bästa uppskattningen av det som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen.

Staden har en förpliktelse att återställa deponin vid Kikås avfallsanläggning. Avsättningar för pågående avslutningsarbeten har skett enligt en projektering som ursprungligen gjordes 2002. Kalkylen har därefter uppdaterats fortlöpande. Återställandet pågår och avsättningen disponeras i den takt kostnader uppstår. Avslutningsarbetet beräknas fortgå till och med 2018. Projektering sker etappvis och kan leda till förändrade kostnader.

En avsättning på 4 mnkr finns upptagen utifrån en dom som avser friskoleersättning.

Sammanställd redovisning

De bolag som ingår i den sammanställda redovisningen är de där Mölndals stad har en ägarandel på minst 20 procent.

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Interna mellanhavanden av väsentlig betydelse har eliminerats.

Bolagen redovisar enligt BFNAR 2012:1 (K3). Det innebär bland annat att bolagen tillämpar komponentavskrivning, vilket i nuläget delvis skiljer sig från stadens redovisning.

Koncernen Mölndals stad

I koncernen Mölndals stad ingår koncernen Kvarnfallet Mölndal AB, Mölndals stad och Förbo AB till 27,6 procent. Den sammanställda koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering.

Förbo AB

Följande uppgifter avser hela bolaget:

Resultat e fin poster: 44,7 mnkr. Omsättning: 233,8 mnkr. Justerat eget kapital: 907,0 mnkr. Balansomslutning: 2 609,8 mnkr. Soliditet: 34,8 %. Antal anställda: 63. Mölndals kommunkoncerns andel: resultat e fin poster 12,3 mnkr, omsättning 64,5 mnkr.

Förbo AB är ett interkommunalt bostadsbolag som ägs av kommunerna Härryda, Kungälv, Lerum samt Mölndal. Mölndals ägarandel uppgår till 27,6 procent. Jämfört med föregående delår så har omsättningen ökat med 5 mnkr, samtidigt har övriga kostnader ökat med 8 mnkr, däremot har räntekostnaderna minskat med 3 mnkr. Bolagets resultat är i nivå med föregående år, även om förändring skett inom resultatposterna.

Koncernen Kvarnfallet Mölndal AB

Resultat e fin poster: 13,4 mnkr. Omsättning: 624,9 mnkr. Justerat eget kapital: 731,7 mnkr. Balansomslutning: 5 285,9 mnkr. Antal anställda moderbolaget: 0, koncernen: 244.

Kvarnfallet Mölndal AB är ett av Mölndals stad helägt aktiebolag som utgör moderbolag i koncernen Kvarnfallet Mölndal AB.

Koncernen Mölndal Energi AB

Resultat e fin poster: 49,6 mnkr. Omsättning: 459,6 mnkr. Justerat eget kapital: 650,4 mnkr. Balansomslutning: 1 650,4 mnkr. Soliditet 39,4 %. Antal anställda: 103.

Koncernen Mölndal Energi AB omfattar moderbolaget Mölndal Energi AB samt det helägda dotterbolaget Mölndal Energi Nät AB. I verksamheten ingår elhandel, fjärrvärme, kommunikation, entreprenader, tjänster samt elnätverksamhet. Halvårsresultatet efter finansiella poster är 1,0 mnkr bättre jämfört med föregående år samma period. Elpriserna är fortsatt låga, men effekten motverkas genom att bolaget försöker hitta billigare bränsle till kraftvärmeverket.

Mölndals Parkerings AB

Resultat e fin poster: 4,1 mnkr. Omsättning: 13,4 mnkr. Justerat eget kapital: 15,2 mnkr. Balansomslutning: 51,3 mnkr. Soliditet: 26,4 %. Antal anställda: 10.

Bolagets resultat har ökat med 1,4 mnkr jämfört med samma period föregående år. Bolaget har ett fortsatt fokus på utveckling och implementation av kundvänliga betalssystem, vilket stöder nyetableringen i innerstaden. Under hösten kommer det bli möjligt att betala med appen P-Göteborg även i Mölndal.

Mölndalsbostäder AB

Resultat e fin poster: -5,5 mnkr. Omsättning: 146,6 mnkr. Justerat eget kapital: 462,5 mnkr. Balansomslutning: 2 792,6 mnkr. Soliditet: 16,6 %. Antal anställda: 75.

Mölndalsbostäder bedriver uthyrningsverksamhet och nyproduktion av bostäder i Mölndal. Bolagets resultat är 17,4 mnkr sämre jämfört med samma period föregående år. Skillnaden i resultat beror på nedskrivningar av modulhusen i Forsåker.

MölnDala Fastighets AB

Resultat e fin poster: -3,6 mnkr. Omsättning: 3,8 mnkr. Justerat eget kapital: 75,0 mnkr. Balansomslutning: 251,2 mnkr. Soliditet: 29,9 %. Antal anställda: 7.

Bolaget har under året fortsatt utvecklingsarbetet för Forsåkersområdet i samverkan med exploateringskonsortiet och stadsbyggnadskontoret. En milstolpe i detta arbete var att planeringsutskottet den 25 april tog beslut att skicka ut detaljplan 1 på samrådstställning.

Gunnebo Slott och Trädgårdar AB

Resultat e fin poster: -8,4 mnkr. Omsättning: 11,9 mnkr. Justerat eget kapital: 1,5 mnkr. Balansomslutning: 25,7 mnkr. Soliditet: 5,8 %. Antal anställda: 50.

Bolaget arbetar för att utveckla och bevara Gunnebo slott samt erbjuda upplevelser och aktiviteter till besökarna. Bolagets resultat har förbättrats med 0,9 mnkr jämfört med samma period föregående år, vilket delvis förklaras av att bolaget föregående år hade högre underhållskostnader på slottet under första halvåret.

Mölndals Centrum Byggnads Fastighets AB

Resultat e fin poster: -0,6 mnkr. Omsättning: 0,6 mnkr. Justerat eget kapital: -0,5 mnkr. Balansomslutning: 19,6 mnkr. Soliditet: 0,0 %. Antal anställda: 0.

Mölndals Centrum Fiskarna KB

Resultat e fin poster: 1,4 mnkr. Omsättning: 4,2 mnkr. Justerat eget kapital: 55,9 mnkr. Balansomslutning: 79,6 mnkr. Soliditet: 70,2 %. Antal anställda: 0.

Mölndals Centrum Koljan 1 Fastighets AB Mölndals Centrum Karpen 12 Fastighets AB Affärsfastigheter i Mölndal AB

Totalt för de 3 vilande bolagen;
Resultat e fin poster: -0,1 mnkr. Omsättning: 0 mnkr. Justerat eget kapital: 0,3 mnkr. Balansomslutning: 0,3 mnkr

Centrumbolagen, Mölndals Centrum Byggnads Fastighets AB med flera, förvärvades under år 2012-2013. De fem bolagen innehöll från början sex fastigheter i de två kvarteren söder om Brogatan. Fyra av dessa fastigheter avyttrades under 2015 till Mölndals Galleria Fastighets AB. De två kvarvarande fastigheterna kommer att ingå i en senare etapp i centrumutvecklingen. Ett samarbetsavtal har tecknats i februari 2016 mellan NCC och staden, där hantering av kvarvarande fastigheter ingår.

Miljöredovisning

Grunden för Mölndals stads miljöarbete är de lokala miljömålen. Nämnderna arbetar med miljömålen med grund i handlingsprogrammet ”Mölndals miljömål 2022 – Arbetssätt, åtgärder och ansvar 2017-2019”. Här presenteras delårsuppföljning och bedömningar för Mölndals miljömål. I de allra flesta fall tas nyckeltal endast fram på årsbasis. Bedömningarna bygger på tillgänglig data och verksamheternas insatser.

1. Utsläppen av växthusgaser i Mölndal ska uppgå till högst 2,9 ton CO₂-ekvivalenter/invånare och år

Bedömning: Delvis uppfyllt

Trend: Bättre

Ingen ny officiell statistik har ännu publicerats, utan utvärderingen av målet bygger på tidigare miljömålsuppföljning, samt verksamheternas arbete för att minska utsläppen. Fjärrvärmepipvärmad yta ökar, liksom solcellsanläggningar både i kommunen som helhet och i stadens byggnader. Riskullaverket går mot fossilfrihet och olja för uppvärmning minskar för varje år. Mölndalsbornas körsträckor minskar inte, däremot går utvecklingen mot mer biobränslen även i transportsektorn, samt fler elfordon. I stadens verksamheter satsas på energieffektiviseringar, samtidigt som lokalerna nyttjas mer. I den fysiska planeringen skapas förutsättningar för hållbara transporter genom att alla nya planuppdrag ligger i eller nära centralorterna.

Detta sammantaget gör att utvecklingen för klimatmålsättningen bedöms gå i rätt riktning. Bedömningen i den fördjupade årsredovisningen som sammanställdes i våras är också att målet bör vara inom räckhåll.

2. Halten kvävedioxid vid bostäder, skolor och förskolor i Mölndal ska inte överskrida 60 µg/m³ luft fler än 175 timmar/år eller 20 µg/m³ luft som årsmedelvärde

Bedömning: Delvis uppfyllt

Trend: Bättre

Enligt miljömålsbedömningen 2016 är det troligt att miljömålsgränsen för årsmedelvärdet klaras, förutom enstaka bostäder i Mölndals innerstad. Gällande timmedelvärdet är oklart om det klaras för alla bostäder i centrala Mölndal, samt för Kvarnbyskolan. Den pågående förtätningen syftar till att skapa förutsättningar för hållbara transporter och därmed på sikt minska biltrafiken och luft-

föroreningarna. Mölndal arbetar tillsammans med Göteborg och Partille på ett åtgärdsprogram för att minska halterna av kvävedioxid, där mycket fokus ligger på trafikens utsläpp. Kunskaps-höjande insatser om i staden om hur ekosystem-tjänster kan förbättra luftkvaliteten har inte skett enligt plan. Övriga insatser från stadens verksamheter rör utbyte av fordon mot miljövänligare alternativ.

3. Halten partiklar (PM₁₀) vid bostäder, skolor och förskolor i Mölndal ska inte överskrida 30 µg/m³ luft fler än 35 dygn/år eller 15µg/m³ luft som årsmedelvärde

Bedömning: Ej utvärderat

Trend: Oförändrat

Vi har inte tillräckligt underlag för att kunna utvärdera målet. Det material som finns är en inventering av gaturummet där partikelhalterna är som högst. Inventeringen visar att vi klarar MKN (2012), men ger inte tillräckligt underlag för miljömålsnivån. Vi vet heller inte halter till exempel vid stadens skolor. Under 2018 kommer luftvårdsförbundet att genomföra partikelberäkningar som vi tänker använda för att utvärdera miljömålet.

En trend som påverkar möjligheten att nå målet är de förtätningar som är på gång i stadsmiljön. Nya och planerade bostäder ligger i eller i närheten av de fyra centralorterna, och nära god kollektivtrafik. Detta skapar förutsättningar för hållbara transporter och lägre utsläpp på sikt. Arbetet med åtgärdsprogram för kvävedioxid bedöms också påverka partikelhalterna positivt.

Sopning och sandupptagning sker med metoder för att minska partikelspridning och stadens maskinpark ses över för att om möjligt bytas mot fordon med bättre förutsättningar för detta. Transportcentralen erbjuder dubbfrä däck på stadens fordon för att minska halten partiklar i luften.

4. Förekomsten av farliga ämnen i barns vardag ska minimeras

Bedömning: Delvis uppfyllt

Trend: Bättre

På förskolor och fritidshem pågår arbetet med att skapa giftfria miljöer. Personal och chefer i förskola har utbildats och det är under hösten dags för fritidshemmens personal. Den framtagna guiden har följts upp och används. Även för

köken finns en guide för att "kembanta köket". En miljö/hälsogranskad lista för engångsmaterial tas fram och kemlistor för lokalvård och måltid har setts över. Gällande stadens lokaler är en strategi för miljöanpassat byggande under framtagande, bland annat med syfte att styra mot miljöanpassade materialval när nya förskolor och skolor byggs. Vid upphandling av varor och tjänster ställs miljökrav för att minska risken för farliga ämnen i stadens verksamheter. Inventeringar och nya rutiner finns för kemikaliehantering på TEF, och under hösten kommer olämpliga kemikalier fasas ut och ersättas av nya.

5. Samtliga idag kända potentiellt förorenade områden av riskklass 1 (mycket stor risk) och riskklass 2 (stor risk) ska vara riskbedömda och vid behov åtgärdade

Bedömning: Ej uppfyllt

Trend: Oförändrat

Miljöförvaltningens bedömning är att vi extern spetskompetens behöver rekryteras för att kunna klara miljömålet. Sedan 2012- års lista har dock flera objekt med branschklass 1 och 2 åtgärdats. Även andra förorenade områden som ej funnits med i EBH-listan har åtgärdats. Omvandlingen av Forsåkersområdet från industri till bostadsområde är ett stort objekt med flera olika delar som kommer att pågå många år framöver.

I 2012-års EBH-lista över objekt i Mölndal fanns tre objekt med riskklass 1 och 29 med riskklass 2. Av dessa är fyra åtgärdade eller omklassade enligt miljömålet. I 2016-års EBH-lista har 3 objekt tillkommit sedan 2012 och några objekt har fått en högre riskklass.

Flera objekt är under utredning och/eller åtgärd och kommer att vara klara, enligt miljömålet 2022. Flera av de objekt som berörs av miljömålet kommer dock inte vara aktuella för exploatering, vilket gör processen mycket svårare att driva.

6. Nettotillskottet av övergödande ämnen inom kommunens gränser ska till Mölndalsån högst uppgå till 2,7 ton fosfor och 33 ton kväve och till Lindomeån högst uppgå till 1,6 ton fosfor och 31 ton kväve

Bedömning: Ej uppfyllt

Trend: Bättre

Nya filter har monterats som renar dagvattenet i utsatta rännstensbrunnar. Bräddning av orenat avloppsvatten från den kommunala avloppsanläggningen har under första halvåret minskat rejält jämfört med tidigare år. Åtgärder med att

minska tillskottsvatten till spillvattenledningarna och därmed risk för bräddning fortsätter. Under första halvåret har 23 fastigheter som tidigare haft enskilda avloppsanläggningar anslutits till det kommunala spillvattennätet. Miljöförvaltningens tillsyn på hantering av gödsel på lantbruk och enskilda avloppsanläggningar medverkar också till positiv måluppfyllelse.

7. Ytterligare 300 fastigheter i befintlig samlad bebyggelse ska vara anslutna till kommunalt VA

Bedömning: I hög grad uppfyllt

Trend: Bättre

Under första halvåret har 23 stycken fastigheter som tidigare hade enskilt avlopp anslutits till det kommunala nätet. Totalt har därmed cirka 150 fastigheter anslutits sedan miljömålen antogs.

8. Samarbetet mellan olika aktörer inom vattenområdet ska stärkas för att förbättra arbetet med att uppnå god kemisk och god ekologisk status i sjöar och vattendrag

Bedömning: Delvis uppfyllt

Trend: Bättre

Samarbete pågår inom vattenområdet bland annat avseende dagvattenhantering samt vattenskyddsområden. Stadens kommunekolog samverkar med berörda aktörer för att kunna nå Mölndals miljömål som har bäring mot naturvårdsområdet. Främst sker samverkan i naturvårdsplanegruppen men även i vattenråd och liknande sammanhang.

9. Samtliga idag kända större grundvattenförekomster ska vara bedömda och vid behov skyddade

Bedömning: Delvis uppfyllt

Trend: Oförändrat

Grundvattentäkten i Sinntorp kommer inte att tas i bruk för vattenförsörjning. Därmed gäller det skyddsområde som beslutas, och den uppdatering av vattenskyddsområdet som ingår i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram är inte planerad.

10. Insatser ska genomföras för att höja medvetenheten kring dricksvattenkvalitet hos samtliga fastighetsägare med enskilda brunnar

Bedömning: I hög grad uppfyllt

Trend: Bättre

En broschyr om dricksvatten är framtagen. Information under Hållbarhetsveckan om dricksvatten på Lindome bibliotek, och fortsatt information till fastighetsägare om eget vatten vid tillsyn av enskilda avlopp och lantbruk.

- 11. Våtmarker ska nyskapas, återskapas eller restaureras som reningsmetod, flödesutjämnare eller som naturvårdsinsats**
 Bedömning: Ej uppfyllt
 Trend: Oförändrat
 Utifrån naturvårdsplanen sker samverkan med berörda aktörer för att kunna nå Mölndals miljömål som har bäring mot naturvårdsområdet. Utöver naturvårdsplanegruppen samverkas även i vattenråd och liknande sammanhang. Vi har i dagsläget inte kommit speciellt långt eftersom det krävs resurser för att jobba mer aktivt med frågan.
- 12. Nya biotopskyddsområden ska bildas**
 Bedömning: Ej uppfyllt
 Trend: Oförändrat
 Främst sker samverkan i naturvårdsplanegruppen och liknande sammanhang, men inga nya biotopskyddsområden har ännu bildats. Naturvårdsverksamheten inom TEF arbetar också aktivt för att bidra till den biologiska mångfalden, bland annat med målsättning att bilda nya biotopskyddsområden.
- 13. Andelen död ved och ädellövträd i produktionsskogen ska öka**
 Bedömning: Delvis uppfyllt
 Trend: Bättre
 Vid genomförda åtgärder i kommunalägd skog under 2017 har högstubbar och död ved lämnats. I naturvårdsplanegruppen och i stadens skogliga referensgrupp samverkas för att uppfylla de skogs- och naturvårdsinriktade målen. Även TEF arbetar för att uppfylla detta mål löpandegenom att död ved lämnas kontinuerligt samtidigt som allmänheten informeras.
- 14. 180 ha eller 25 procent av jordbruksmarken ska brukas ekologiskt**
 Bedömning: Ej uppfyllt
 Trend: Oförändrat
 Andelen jordbruksmark som brukas ekologiskt ligger kring 10 procent, samtidigt som den totala arealen brukad mark i Mölndal minskar. Den rådighet som staden har ligger i att styra användningen av utarrenderad mark. Vid nyförvärv av mark eller vid uppsägning av pågående arrendavtal bevakar och undersöker vi om lämplighet och intressenter finns för att bedriva ekologiskt lantbruk.
- 15. Alla invånare i Mölndal ska ha tillgång till minst ett grönområde inom 300 meter**
 Bedömning: Delvis uppfyllt
 Trend: Bättre
 De allra flesta Mölndalsbor har minst ett kvalitativt grönområde inom 300 meter från sin bostad. Grönplanen som är under färdigställande fastställer det lokala miljömålet och närhet till grönområden bevakas i detaljplanearbetet. I alla nya detaljplaner nås målet.
- 16. Det ska finnas bostadsnära odlingar i flera tätbebyggda områden i Mölndal**
 Bedömning: I hög grad uppfyllt
 Trend: Bättre
 Det är full fart på odlingarna i Åby och i Vommedal/Kålleröd och även i Lindome finns en bostadsnära odling. Nya odlingslådor tillkommer i dessa. En ny liten integrationsfrämjande odling har startats upp 2017. Det finns nu också en plan med tillvägagångssätt för hur bostadsnära odlingar ska startas upp i de stadsdelar som pekats ut i grönplanen, stadsdelar med samhällsarbete, samt hur staden ska hantera initiativ till odlingar från medborgare. Inventering pågår med förslag till nya platser för bostadsnära odling i arbetet med Grönplanen. Även deltagare i daglig sysselsättning planeras att involveras i odlingarna.
- 17. De bostäder som omfattas av stadens buller-åtgärdsprogram ska ha åtgärdats**
 Bedömning: Ej uppfyllt
 Trend: Bättre
 Tre långtidsmätningar har genomförts för att bedöma om fastighetsägare omfattas av åtgärdsprogrammet. Några fastigheter har inventerats inom ramen för åtgärdsprogrammet men inga fastigheter har åtgärdats under första halvåret 2017. Arbetet fortsätter dock enligt plan men för att nå målet behöver arbetet intensifieras och politiska ställningstaganden göras.
- 18. Ingen ska bo i flerbostadshus med radonhalter över 200 Bq/m³ luft som årsmedelvärde**
 Bedömning: Delvis uppfyllt
 Trend: Bättre
 I dagsläget innehåller objektsregistret 256 objekt. Av dessa har 111 objekt värden som ligger under 200 Bq, 37 objekt har värden över 200 Bq, 54 objekt har mätningar som inte uppfyller mätkraven och 54 objekt har inte hanterats ännu. Miljöförvaltningen planerar att kontakta ägare till 160 flerbostadshus under 2018-2019 för att ställa krav på åtgärder där halterna är över 200 Bq.

19. Andelen personresor som utförs med cykel ska vara minst 12 procent och med kollektivtrafik minst 25 procent

Bedömning: Ej uppfyllt

Trend: Bättre

Att nå ett ökat hållbart resande är en stor utmaning. Under första halvåret 2017 har cykelresorna ökat med 2 procent jämfört med samma period förra året. För att skapa en attraktivare kollektivtrafik fortsätter arbetet med byggnation/tillgänglighetsanpassning av hållplatser runt om i kommunen och målbild för kollektivtrafiken. Cykelbanesträckor identifieras där upprustning skulle ge positiv effekt och bidra till hållbart resande. Gällande bostadsutbyggnaden ligger alla nya detaljplaneuppdrag i eller i närheten av de fyra centralorterna, och nästan alla bostäder som blivit klara ligger nära god kollektivtrafik. Detta skapar förutsättningar för hållbara transporter och lägre utsläpp.

Tidigare resvaneundersökningar har byggt på ett svagt underlag och inte visat på några större förändringar i Mölndalsbornas resvanor. Under hösten 2017 görs en större undersökning som kommer att ge indikationer på hur boenden i olika delar av kommunen väljer att resa.

20. Samarbetet mellan olika aktörer inom naturvårdsområdet ska stärkas

Bedömning: I hög grad uppfyllt

Trend: Bättre

Den skogliga referensgruppen som möts och besöker skogsområden inför avverkningar på kommunal skogsmark är ett bra exempel på samarbete mellan olika intressenter inom skog och naturvård. Stadens kommunekolog leder samverkan med berörda aktörer för att kunna nå Mölndals miljömål som har bäring mot naturvårdsområdet.

Regionala avfallsplanen, A2020

Bedömning: Delvis uppfyllt

Trend: Bättre

Den regionala avfallsplanen följs och utvecklingen går åt rätt håll. Det finns en tydlig tendens till att matavfallet ökar och att restavfallet minskar, samt att de flesta fraktionerna av förpackningsmaterial ökar förutom tidningar.

Arbete pågår för att förbättra avfallshanteringen inomhus i skolor och förskolor. Källsortering på fritidsanläggningar och annan utåtriktad verksamhet har dock ännu inte möjliggjorts. Vid om- till och nybyggnation bevakas däremot förutsättningar för införandet av ökad återvinning och avfallsminimering i våra egna byggnader.

Investeringsprognos 2017

Belopp i mnkr	Totalt anslag budget/plan 2017-2019	Förändr. budget- anslag	Utfall tom 2016 flerår. proj.	Utfall 30 juni 2017	Prognos helår 2017	Budget helår 2017
---------------	---	-------------------------------	-------------------------------------	---------------------------	--------------------------	-------------------------

Inventarieanslag

Byggnadsnämnden

Övriga inventarier, mätutrustning m.m.

0,3	0,35	0,35
-----	------	------

Kommunstyrelsen

Arbetsutskottet, inventarier

		0,2
--	--	-----

IT-infrastruktur

5,1	11,9	12,4
-----	------	------

Nya verksamhetssystem

2,0	3,6	5,0
-----	-----	-----

Planeringsutskottet, inventarier

0,07	0,07	0,05
------	------	------

Lokalförsörjning SLF, inventarier och maskiner

	0,1	0,1
--	-----	-----

Serviceutskottet, inventarier och maskiner

1,6	5,1	5,1
-----	-----	-----

Kultur- och fritidsnämnden

Bibliotek i Mölndals centrum ²⁾

0,4	12,2	12,0
-----	------	------

Inventarier sporthall, Lindome

0	0,0	0,3
---	-----	-----

Övriga inventarier

0,3	1,1	1,1
-----	-----	-----

Källeredes sportcenter - utbyte ishockeysarg

0	1,0	1,0
---	-----	-----

Miljönämnden

Övriga inventarier

	0,10	0,35
--	------	------

Skolnämnden

Förskolor

	2,5	2,5
--	-----	-----

Skolutbyggnad västra och östra Mölndal

0,4	0,8	4,0
-----	-----	-----

Utemiljö, förskolor/skolor och upprustning

	3,0	3,0
--	-----	-----

Inventarier för ombyggnad

0,4	3,5	3,5
-----	-----	-----

Elevökning

	1,0	1,0
--	-----	-----

Övriga inventarier

1,0	3,5	3,5
-----	-----	-----

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Övriga inventarier

0,2	3,0	3,0
-----	-----	-----

Tekniska nämnden

Skattefinansierad verksamhet

	1,5	1,5
--	-----	-----

Taxefinansierad verksamhet

10,4	10,5	10,5
------	------	------

Utbildningsnämnden

Övriga inventarier

0,3	2,9	2,9
-----	-----	-----

Vård- och omsorgsnämnden

Inventarier, nya grupp-/servicebostäder

	0,4	0,4
--	-----	-----

Övriga inventarier

1,5	5,9	5,9
-----	-----	-----

Summa inventarier

24,0	74,0	79,7
-------------	-------------	-------------

--	--	--

Investeringsprognos 2017

Belopp i mnkr	Totalt anslag budget/plan 2017-2019	Förändr. budget- anslag	Utfall tom 2016 flerår. proj.	Utfall 30 juni 2017	Prognos helår 2017	Budget helår 2017
Övriga investeringsanslag						
Tekniska nämnden						
Hållbart resande						
Kollektivtrafik framkomlighet				0,1	3,5	3,5
Utveckling av befintligt GC-nät				3,6	12,8	12,8
Utveckling av befintligt GC-nät, statsbidrag					-3,0	-3,0
Kollektivtrafik attraktiva bytestpunkter och hållplatser				1,6	9,3	8,4
Kollektivtrafik attraktiva bytestpunkter och hållplatser, statsbidrag				-0,1	-2,2	-1,3
Knutpunkt Mölndalsbro - förbättring befintligt väderskydd		KS170830 §210		0,2	2,7	2,0
Spårhagavägen						0,4
Spårhagavägen, statsbidrag						-0,2
Delsumma hållbart resande				5,4	23,1	22,6
Kommunala gator och vägar						
Trafikssäkerhet o miljöförbättrande åtgärder				1,8	4,5	4,5
Belysning				3,0	5,7	5,7
Utveckling befintligt bilvägnät				0,6	5,0	5,0
Utveckling av nytt bilvägnät				1,1	9,2	11,0
Fässbergsmotet och kringliggande	40,0				0,5	2,0
Fässbergsmotet och kringliggande, bidrag	-14,1				-0,2	-0,7
Forsäker älvförbindelse					0,1	
Delsumma kommunala gator och vägar				6,5	24,8	27,5
Park- och naturområden						
Parker och lekplatser				1,8	6,3	6,3
Stadspark	25,0			0,3	1,8	2,0
Mölndalsån; åtgärder mot översvämningar inkl. erosionskydd	72,7			4,8	8,0	8,0
Mölndalsån; statligt bidrag	-30,5				-4,0	-4,0
Stora ån	29,6				0,2	0,5
Kålleredsbäcken	51,1			0,4	1,5	1,0
Motionsanläggningar				0,1	0,5	0,5
Delsumma park- och naturområden				7,4	14,3	14,3
Summa Tekniska nämnden, skattefinansierat				19,3	62,2	64,4
Återvinning och avfall						
Återvinningsstationer, å-centraler, Kikås avfallsanläggning				1,2	2,0	2,0
Återvinningscentral, Lindome ²⁾	27,1				0,5	0,5
Framtidens Kikås	31,7			0,4	1,5	1,5
Massmottagning Mölndals stad	24,9			0,3	0,4	0,5
Flerfackskärl till FNI villor	27,7			4,3	7,3	7,3
Kärbservice					9,5	9,5
Delsumma avfallshantering				6,2	21,2	21,3

Investeringsprognos 2017

Belopp i mnkr	Totalt anslag budget/plan 2017-2019	Förändr. budget- anslag	Utfall tom 2016 flerår. proj.	Utfall 30 juni 2017	Prognos helår 2017	Budget helår 2017
Vatten och avlopp						
Nya VA-ledningar				2,4	5,3	5,0
VA-anläggningsavgifter för icke specifika områden inkl bostäder, inv.bidrag				-4,7	-6,5	-5,0
Befintligt vattenverk och övriga anläggning				1,1	4,7	5,2
Kapacitetssäkring dricksvatten						3,0
Vattenledningar inklusive anläggningar				0,1	5,2	6,6
Vattenledningar - Mölndals vattenverk- Lackarebäck	12,0			0,4	6,2	6,0
		KS170607				
		§176		9,5	17,8	4,3
Spillvattenledningar inklusive anläggning		KS170607				
Spillvattenledningar inklusive anläggning- anläggningsavgifter		§176		-0,9	-4,8	-7,1
Ågatans avloppspumpstation inkl. ledningar i samband med pumpstationen	56,4	KS170607		13,8	20,0	10,0
		§177		0,4	2,6	3,0
Dagvattensledningar inklusive anläggningar				7,1	27,3	27,0
Ledningsförnyelse vatten, spill och dagvatten						
Delsumma Vatten och avlopp				29,2	77,8	58,0
Vatten och avlopp i exploateringsområden						
VA, Annestorp ¹⁾	0,2					0,15
varav utgifter	0,8					0,15
varav inkomster	-0,6					
VA, Delbanco ¹⁾	-1,4					
varav utgifter	0,1					
varav inkomster	-1,5					
VA, Esbjörn Schillersgatan ¹⁾	0,1			0,2	2,5	
varav utgifter	3,6			0,2	2,5	2,5
varav inkomster	-3,5					-2,5
VA, Forsåker	-51,0				0,5	1,5
varav utgifter	91,0				0,5	1,5
varav inkomster	-142,0					
VA, Gårda/Barnsjön ¹⁾	18,5					1,0
varav utgifter	67,5					1,0
varav inkomster	-49,0					
VA, Heljered, etapp II ¹⁾	3,7					0,6
varav utgifter	17,6					0,6
varav inkomster	-13,9					
VA, Kvarnbyterassen ¹⁾	-5,2			0,1	-3,3	-3,4
varav utgifter	1,9			0,1	0,1	
varav inkomster	-7,1				-3,4	-3,4
VA, Kvarnbyvallen ¹⁾	-0,4				-1,0	-3,4
varav utgifter	7,6					
varav inkomster	-8,0				-1,0	-3,4
VA, Kållerred C	-20,65					0,25
varav utgifter	2,6					0,25
varav inkomster	-23,2					
VA, Kållerred köpstad ¹⁾	-3,0				0,5	0,5
varav utgifter	1,0				0,5	0,5
varav inkomster	-4,0					
VA, Kängurun ¹⁾	-6,4			-6,0	-5,1	-4,0
varav utgifter	1,8				1,2	
varav inkomster	-8,2			-6,0	-6,3	-4,0

Investeringsprognos 2017

Belopp i mnkr	Totalt anslag budget/plan 2017-2019	Förändr. budget- anslag	Utfall tom 2016 flerår. proj.	Utfall 30 juni 2017	Prognos helår 2017	Budget helår 2017
VA, Lilla Fässbergsdalen ¹⁾	-2,8					0,5
varav utgifter	12,0					0,5
varav inkomster	-14,8					
VA Lindome centrum	-3,1					0,2
varav utgifter	0,2					0,2
varav inkomster	-3,3					
VA, Mölndals innerstad ¹⁾	4,3					-3,1
varav utgifter	45,5					1,0
varav intäkter	-41,2					-4,1
VA, Sjukhuset ¹⁾	-0,9					
varav utgifter						
varav inkomster	-0,9					
VA, Stensjön Lackarebäck 1:7 m.fl. ¹⁾	0,2				0,1	
varav utgifter	4,2				0,1	
varav inkomster	-4,0					
VA, Stretered 1:191 ¹⁾	-0,9			0,1	1,8	1,8
varav utgifter	1,8			0,1	1,8	1,8
varav inkomster	-2,7					
VA, Svartmossevägen ¹⁾	4,9				0,1	-0,5
varav utgifter	9,1				0,1	
varav inkomster	-5,2					-0,5
VA, Taljegården I ¹⁾	-1,4					-0,7
varav inkomster	-1,4					-0,7
VA, Taljegården II ¹⁾	-10,0			-0,5	-0,5	-3,4
varav utgifter	5,2			1,6	1,6	
varav inkomster	-15,2			-2,1	-2,1	-3,4
VA, Ulla Lyckas väg ¹⁾	-1,5					-1,5
varav utgifter	0,2					0,15
varav inkomster	-1,6					-1,6
VA, Västra Balltorp, Blixås ¹⁾	-5,4					
varav utgifter *)	24,0					8,0
varav inkomster (övertagande av anläggning) *)	-24,0					-8,0
varav inkomster (reducerad avgift)	-5,4					
VA, Åby mässhall/multihall ¹⁾	-2,0			0,2	0,6	1,0
varav utgifter	1,0			0,2	0,6	1,0
varav inkomster	-3,0					
VA, Åby Stallbacke ¹⁾	-10,3				-0,3	-11,5
varav utgifter	22,0					
varav inkomster	-32,3				-0,3	-11,5
Delsumma Vatten o. avlopp, exploateringsomr.				-5,9	-4,1	-24,0
Summa tekniska nämnden (exkl. inventarier)				48,8	157,1	119,8

Investeringsprognos 2017

Belopp i mnkr	Totalt anslag budget/plan 2017-2019	Förändr. budget- anslag	Utfall tom 2016 flerår. proj.	Utfall 30 juni 2017	Prognos helår 2017	Budget helår 2017
---------------	---	-------------------------------	-------------------------------------	---------------------------	--------------------------	-------------------------

Kommunstyrelsen

Årliga investeringsanslag

Förskolor och skolor, tekniska investeringar				15,0	25,0	30,0
Förskolor/skolor, verksamhetsanpassningar				0,8	7,0	7,0
Kök, tekniska investeringar och verksamhetsanpassningar				0,2	2,0	10,0
Idrottsanläggningar, tekniska investeringar				2,6	5,0	6,0
Energieffektivisering				0,8	5,0	6,0
Åtgärder förnyelsebar energi				1,1	2,5	2,0
Reinvestering tekniska system - övrigt fastighetsbestånd				0,9	3,0	5,0
Mindre verksamhetsanpassningar i övriga lokaler				0,1	2,0	7,0

Fleråriga investeringsanslag

Ny förskola stallbacken	45,0			27,3	39,6	32,6
Ny förskola Ö Balltorp	37,0			1,8	15,0	13,0
Ny förskola Lilla Fässbergsdalen	37,0			0,0	1,0	1,0
Fässbergsskolan ombyggnad				10,8	10,8	
Ny förskola Mården	32,9			1,2	15,0	15,0
Hallenskolan	29,0			1,6	10,0	10,0
Balltorpsskolan/Pepparedsskolan	22,0			0,2	0,6	1,0
Katrinebergsskolan	113,0			1,3	4,0	7,0
Eklandaskolan	24,0			0,4	0,6	10,0
Kvarnbyskolan	29,6			19,5	33,0	19,0
Lindome, Almåsskolan skolutbyggnad	69,0			12,4	14,0	14,0
Östra Källered - skolutbyggnad	8,1				0	3,0
Sporthall Lindome	35,8			3,3	21,0	21,0
Simhall, utredning	2,0			0,1	0,7	1,0
Näridrottsplatser				0,0		2,6
Ersättningsfotbollsplaner				0,1	5,0	5,0
		KS170830				
Gunnebo slott och Trädgårdar, reinvesteringar	15,0	§202		5,4	9,4	7,0
Etablering av boenden samt ytrenoveringar	28,5			13,5	15,7	10,0
Tvätt hall Skedebro FNI	2,0			0,6	2,0	1,6

Summa KS lokalförsörjning (exkl. inventarier)

120,8 248,9 246,8

Exploateringsbudget

Ekåsen	-8,4					-2,6
anläggningsarbeten	6,5					0,8
gatukostnadsersättning	-3,3					-1,1
markförsäljning	-12,6					-3,3
fastighetsbildning	1,0					1,0
Esbjörn Schillersgatan	0,6			0,6		
anläggningsarbeten *)	5,7			0,1		3,6
gatukostnadsersättning	-5,6					-3,6
mark	0,3			0,3		
fastighetsbildning	0,2			0,2		

Investeringsprognos 2017

Belopp i mnkr	Totalt anslag budget/plan 2017-2019	Förändr. budget- anslag	Utfall tom 2016 flerår. proj.	Utfall 30 juni 2017	Prognos helår 2017	Budget helår 2017
Forsåker	10,0				3,8	7,0
anläggningsarbeten	507,0				3,1	7,0
mark	20,0					
Forsåkersbron	192,0				0,7	5,0
Forsåkersbron, exploateringsbidrag från MölnDala AB	-197,0					-5,0
markförsäljning	-5,0					
gatukostnadsersättning	-507,0					
Gårda/Barnsjön, Lindome	-18,0					1,0
anläggningsarbeten	24,0					
utredningar	1,5					1,0
gatukostnadsersättning	-24,0					
fastighetsbildning	0,5					
försäljning	-20,0					
Heljered etapp I	3,8		0,4	2,7	2,8	3,5
anläggningsarbeten	3,8		0,4	2,7	2,8	3,5
Heljered etapp II	-12,0				0,2	0,7
anläggningsarbeten	21,9				0,2	0,7
gatukostnadsersättning	-33,9					
Jolenområdet, totalt	-72,9		-49,7		0,2	-10,2
fastighetsbildning	0,7		0,2			0,1
anläggningskostnad	8,7		5,5		0,2	
övrigt	2,5					0,5
gatukostnadsersättning	-5,0		-1,0			-0,8
mark	5,7		5,7			
försäljning	-85,5		-60,1			-10,0
Kvarnbyterassen (fd Hexion)	-5,8		-1,6	-3,7	-3,0	-4,0
anläggningskostnad	7,7		0,4	0,3	1,0	2,0
gatukostnadsersättning	-9,5		-2,0			-2,0
täckningsbidrag	-4,0			-4,0	-4,0	-4,0
Kvarnbyvallen	-33,5		-40,8	0,1	0,2	0,2
anläggningskostnad	27,8		21,0	0,1	0,2	0,2
gatukostnadsersättning	-16,7		-16,7			
mark	0,8		0,3			
försäljning och täckningsbidrag	-45,4		-45,4			
Källered centrum	-7,9		0,1		0,2	0,9
anläggningskostnad	13,8		0,1		0,2	2,0
gatukostnadsersättning	-11,7					
fastighetsbildning	0,2					
mark	0,4					0,4
täckningsbidrag	-3,0					-1,5
försäljning	-7,5					
Källered köpstad			0,2	0,7	2,2	
anläggningskostnad	34,0		0,2	0,7	2,2	12,0
gatukostnadsersättning	-34,0					-12,0
Kängurun 21	0,5				1,0	
anläggningskostnad	11,4		0,4		1,0	1,2
gatukostnadsersättning	-11,4		-0,4			-1,2
övrigt (vattenledning)	0,5					

Investeringsprognos 2017

Belopp i mnkr	Totalt anslag budget/plan 2017-2019	Förändr. budget- anslag	Utfall tom 2016 flerår. proj.	Utfall 30 juni 2017	Prognos helår 2017	Budget helår 2017
Lilla Fässbergsdalen	-23,3		42,0			3,0
fastighetsbildning	0,7					
anläggningskostnad	37,0					1,0
gatukostnadsersättning	-37,0					
övrigt, arkeologi	5,0					
mark	47,0		42,0			2,0
försäljning	-76,0					
Lindome centrum	-6,9					0,1
anläggningskostnad	2,0					
fastighetsbildning	0,1					0,1
gatukostnadsersättning	-2,0					
försäljning	-7,0					
Lunnagården I	-17,6			1,7	2,0	17,1
fastighetsbildning	0,4					0,1
utredningar	4,0					2,0
anläggningskostnad	66,0			1,7	2,0	2,0
gatukostnadsersättning	-50,0					
mark (Åby stallar)	12,0					12,0
ny huvudgata "Lunnagårdsgatan" (Stora Ävägen- Lunnagårdsgatan + tillfällig bussgata)	65,0					
Bidrag	-25,0					
övrigt	5,0					1,0
försäljning	-95,0					
Möndals innerstad	-21,5		-87,0	14,5	30,9	-13,9
projektorganisation	26,2		9,8	0,7	1,5	3,5
mark	3,0					1,0
planarbeten	9,5		4,5	0,1	0,5	1,5
fastighetsbildning	0,9		0,5			0,1
anläggningsarbeten	215,0		33,1	13,7	53,9	60,0
övrigt, ledningsflytt	5,0		3,5			
övrigt, 130 p-platser i nytt p-däck	26,0		26,0			
övrigt, parkeringsavlösen	20,0					
övrigt, rivning Åbybergsgatan	7,0		3,2			2,0
markförsäljning	-233,8		-111,8			-37,0
gatukostnadsersättning	-89,8		-51,5		-25,0	-45,0
planavgift	-10,5		-4,3			
Pedagogen	-21,3		0,5	0,8	5,7	20,9
anläggningskostnad	49,3		3,6	0,3	0,5	0,5
gatukostnadsersättning	-26,5		-3,5			
utredningar	0,7		0,4	0,2	0,2	0,2
övrigt	5,0			0,3	5,0	5,0
flytt av ledningar	15,0	KS170607 §176				15,0
övergripande trafikåtgärder						
marksanering						0,2
försäljning	-75,0					
sanering						
Stensjön Lackarebäck 1:7 m fl						
anläggningskostnad	1,0					1,0
gatukostnadsersättning	-1,0					-1,0

Investeringsprognos 2017

Belopp i mnkr	Totalt anslag budget/plan 2017-2019	Förändr. budget- anslag	Utfall tom 2016 flerår. proj.	Utfall 30 juni 2017	Prognos helår 2017	Budget helår 2017
Sjukhuset 2	1,9		1,9			
anläggningskostnad, allmän platsmark	2,5					
gatukostnadsersättning	-3,2					
anläggningskostnad, sjukhusets del av erosionsskydd	2,7		2,0			
ersättning erosionsskydd	-2,0		-2,0			
övrigt, erosionsskydd, stadens del	1,9		1,9			
Stretered 1:191	-8,0		0,1		-1,0	-8,0
fastighetsbildning	0,2					0,1
anläggningskostnad	5,9		0,1		7,0	5,0
gatukostnadsersättning	-4,7		-0,1			-4,0
mark	0,1		0,1			
övrigt, flytt VA	0,5					
försäljning	-10,0				-8,0	-9,1
Taljegården I	-3,1		-11,8			
anläggningskostnad	2,4					
gatukostnadsersättning						
försäljning			-11,8			
Taljegården II	-46,0		-54,7	1,2	8,3	8,5
anläggningskostnad	22,3		14,3	1,2	8,3	8,3
arkeologi	5,5		5,6			
sanering	0,4		0,2			0,2
gatukostnadsersättning	-16,9		-15,6			
exploateringsbidrag, VA	5,4		-5,4			
mark	3,5		3,5			
försäljning	-66,2		-57,3			
Toltorp 1:323 (trygghetsboende)	-8,0		-8,5		0,5	0,5
anläggningskostnad	1,5		1,0		0,5	0,5
planarbete	0,1		0,1			
gatukostnadsersättning	-1,1		-1,1			
försäljning	-8,5		-8,5			
mark						
Tulebo	4,5					0,5
anläggningskostnad	4,0					
utredning	0,5					0,5
Ulla Lyckas väg	0,1					0,1
fastighetsbildning	0,1					0,1
anläggningskostnad	2,0					1,7
gatukostnadsersättning	-2,0					-1,7
Västra Balltorp, Blixås	-28,9		-8,6	-11,5	-11,5	-10,1
anläggningskostnad	28,1		1,4		7,0	7,0
sanering	3,0			0,5	0,5	1,5
gatukostnadsersättning	-28,0				-7,0	-7,0
övrigt, återställning	1,5					1,0
övrigt, grönytor	7,0					
täckningsbidrag grönytor	-3,5					
försäljning	-37,0		-10,0	-12,0	-12,0	-12,6

Investeringsprognos 2017

Belopp i mnkr	Totalt anslag budget/plan 2017-2019	Förändr. budget- anslag	Utfall tom 2016 flerår. proj.	Utfall 30 juni 2017	Prognos helår 2017	Budget helår 2017
Åby fritidsområde	5,6		1,6			2,0
anläggningskostnad	2,1					0,5
övrig markanläggning	3,5		1,6			1,5
Åby mässhall/multihall	1,0				2,5	1,0
anläggningskostnad	6,0				1,5	3,0
gatukostnadsersättning	-6,0					-3,0
övrigt, infrastruktur	2,0					
täckningsbidrag	-2,0					
övrigt, anläggningsutgift	1,0				1,0	1,0
Åby Stallbacke	-5,3		-3,3	3,0	0,2	-2,0
anläggningskostnad	42,8		37,7	3,0	4,0	2,0
gatukostnadsersättning	-38,0		-34,9		-1,0	-1,0
försäljning	-10,1		-6,1		-2,8	-3,0
Östra Balltorp förskola	0,6					0,6
anläggningskostnad	0,6					0,6
Bostäder ej områdesbestämt	-48,0			-2,9	-69,9	-8,0
anläggningskostnad	30,0					5,0
gatukostnadsersättning	-30,0					-5,0
försäljning	-48,0			-2,9	-69,9	-8,0
Markreserv inkl. styckebyggda	47,0				-5,5	9,0
mark	50,0					10,0
anläggningskostnad	17,0					3,0
gatukostnadsersättning	-10,0					-2,0
förprojektering, exploateringsomr	5,0					1,0
försäljning	-15,0				-5,5	-3,0
Summa exploateringsverksamhet				6,6	-30,2	17,8
Totalsumma				200,1	449,8	464,0
varav nettoinvesteringar				215,0	548,0	555,5
varav försäljning av anläggningstillgångar				-14,9	-98,2	-91,5

1) Exploateringsverksamhet, stadsbyggnadsförvaltningens prövning erfordras före igångsättning.

2) Kommunstyrelsens tillstånd ska inhämtas före igångsättning.

3) Exploatör bygger ut och överläter till staden.

I exploateringsverksamhet ingår åtgärder som kommer att omklassificeras till omsättningstillgång vid redovisningen, för att avräknas mot intäkter vid försäljning av tomtmark.

Kolumnerna "Utfall t.o.m. 2016" innehåller endast de fleråriga investeringsprojekt som även har utgifter 2017 eller senare.

Bilaga volymmått

Byggnadsnämnden

Volymmått	Delår 2017	Bokslut 2016	Delår 2016
BYGGNADSNÄMNDEN			
Antal beslut och ärenden, bygg			
Beslut i byggnadsnämnden	86	156	78
Delegeringsbeslut	749	1 365	664
Överklagade ärenden	25	37	15
Antal inkomna bygglov/anmälan			
En-/tvåbostadshus, nya	19	40	15
Flerbostadshus, nya	14	19	10
Om-/tillbyggnad bostäder	155	247	141
Kontor/industri/handel, nya	9	16	10
Dito, om-/tillbyggnad	30	38	28
Förskola/sjukhus/skola, nya	2	0	0
Dito, om-/tillbyggnad	3	4	3
Attefallsåtgärder	47	101	62
Övriga lov/tillstånd/anmälan	262	686	219
Genomförda åtgärder			
Ärenden olovligt byggande m.m.	46	70	32
Bostadsanpassningsärenden	244	367	179
Antagna enkla planer	0	0	0
Fastighetsbildningar, nya fastigh.	31	151	99
Fastighetsbildningar, berörda	173	401	87
Nybyggnadskartor	73	182	118
Grundkartor	10	14	9
Mätningssupdrag			
Externa	171	253	123
För fastighetsbildning, bygglov och fysisk planering	116	245	140
För grundkarta och stomnät	155	366	164
Lägeskontroller	125	296	132
Husutsättningar	59	98	48

Andra indikatorer av särskilt intresse

	Delår 2017	Bokslut 2016	Delår 2016
BYGGNADSNÄMNDEN			
Säkerhet i överklagade beslut för byggnadsverksamhet, %			
Mölnadal	80	83	71
Antal färdigställda bostäder			
Mölnadal	140	312	94

Kultur- och fritidsnämnden

Kommentarer till volymmått

Antalet fysiska besök på biblioteken har minskat med 15 600. Det beror på att stadsbiblioteket höll stängt under två veckor i april för ombyggnation samt att de därefter har haft begränsad service. Övriga enheter har samlat haft 2 000 fler besök än motsvarande period föregående år.

Det ökade besöksantalet förklaras med att den välbesökta utställningen ”Gosedjur – en mjuk utställning i en hård tid”

som öppnade för publik den 28 maj 2016, visats under hela perioden januari till juni 2017. Vid sidan av utställningen har också antalet konferensgäster ökat jämfört med motsvarande period föregående år.

Under 2017 har ungdomsverksamheten fokuserat på ökad samverkan med närshämle och övriga kommunala samarbetspartners. Effektiviseringar har lett till minskad personalstyrka och öppettider. Prioriterat område är ungdomsproducerad gruppverksamhet. Nya metoder för att mäta kvaliteten på verksamheten ses över under hösten 2017.

Volymmått	Delår 2017	Bokslut 2016	Delår 2016
BIBLIOTEK, MUSEUM, KONST OCH KULTUR			
Antal besök			
Bibliotek	204 600	434 200	220 200
Museum	19 600	41 500	17 300
Antal webbesök			
Bibliotek	54 200	109 700	54 800
Museum	33 300	68 200	29 100
FÖRENINGSBIDRAG			
Antal med bidrag			
Föreningar	75	82	80
Studieorganisationer	10	10	11
UNGDOMS OCH SAMHÄLLSARBETE			
Antal besök			
Fritidsgårdar	10 700	24 300	12 300
FÖRENING OCH IDROTT			
Antal besök			
Åbybadet	177 500	343 200	177 500
Isanläggningar	115 400	242 000	115 500
Fotbollsplaner	170 000	307 000	173 000
Aktiviteten och idrottshallar	476 000	845 000	467 000

Andra indikatorer av särskilt intresse

	Delår 2017	Bokslut 2016	Delår 2016
BIBLIOTEK, MUSEUM, KONST OCH KULTUR			
Antal besök per invånare			
Bibliotek, fysiska	6,3	6,8	6,9
Bibliotek, fysiska och virtuella	7,9	7,4	8,6
Museum, fysiska	0,6	0,7	0,5
Museum, fysiska och virtuella	1,6	1,7	1,5
FÖRENING OCH IDROTT			
Antal besök per invånare			
Åbybadet	5,4	5,3	5,6

Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och övriga nämnder

Volymmått			
	Delår 2017	Bokslut 2016	Delår 2016
STADSLEDNINGSFÖRVALTNINGEN			
Fastigheter, antal m²			
Förvaltning	377 006	374 367	359 699
varav stadens egna lokaler	278 769	275 594	262 649
varav inhyrda lokaler	98 237	98 773	97 050
SERVICEFÖRVALTNING			
Fastigheter, antal m²			
Lokalvård	240 800	239 500	236 700
Måltider, antal ätande per dag			
Förskola	3 064	2 950	3 150
Grundskola samt gymnasium	7 933	7 312	7 642
Äldreboende	555	541	582
varav helpensioner	488	465	485
varav utomstående	67	77	96

Andra indikatorer av särskilt intresse			
	Delår 2017	Bokslut 2016	Delår 2016
PLAN OCH EXPLOATERING			
Antal färdigställda bostäder			
Möln dal	140	312	94

Miljönämnden

Volymmått			
	Delår 2017	Bokslut 2016	Delår 2016
Ärenden totalt			
Livsmedel	1 278	1 907	1 038
Administration	291	451	193
Miljöbalkstillsyn och naturvård	24	35	17
	963	1 421	828
Livsmedel			
Totalt antal kontroller	188	392	195
varav händelsestyrda	9	19	11
varav planerade	170	345	169
varav uppföljande	9	28	15
Miljöbalkstillsyn			
Totalt antal inspektioner	178	160	111
Klagomål	47	112	60
Remisser byggnadsnämnden	54	76	36

Skolnämnden

Kommentarer till volymmått

Jämfört med delåret ifjol har antalet barn i förskola och pedagogisk omsorg minskat medan antalet elever i grundskola och fritidshem har blivit fler. Inom förskola håller

trenden i sig att andelen som väljer fristående alternativ ökar. Under våren gick 16,1 procent av barnen i förskolan i extern regi att jämföra med 14,6 procent vid samma tidpunkt 2016. Inom grundskolan har den ökande trenden brutits och ligger istället kvar på motsvarande nivå 13,7 procent som ifjol. Inom särskolan ökar antalet elever under första halvåret. Utveckling beräknas fortsätta även under andra halvåret.

Volymmått			
	Delår 2017	Bokslut 2016	Delår 2016
FÖRSKOLA, PEDAGOGISK OMSORG			
Antal barn folkbokförda i Möln dals stad			
Familjedaghem	304	325	363
varav köpta platser	25	28	34
Förskola	3 583	3 473	3 657
varav köpta platser	576	517	533
Antal öppna förskolor	4	4	4
GRUNDSKOLA, FRITIDSHEM			
Antal elever folkbokförda i Möln dals stad			
Förskoleklass	922	879	854
Grundskola	7 259	7 151	7 072
varav köpta platser	994	971	971
Fritidshem	3 784	3 877	3 695
varav köpta platser	326	305	294
SÄRSKOLA			
Antal elever			
Särskola	77	72	74
varav köpta platser	7	6	7
KULTURSKOLA			
Antal elever			
Betalande elever inkl. orkester	2 213	2 297	2 276

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Volymmått			
	Delår 2017	Bokslut 2016	Delår 2016
EKONOMSIKT BISTÅND			
Totalt antal bidragshushåll	843	1 030	777
varav flyktingstatus	214	182	60
Totalt antal bidragsmottagare	1 557	1 694	-
FLYKTINGMOTTAGANDE			
Flyktingverksamhet, antal			
Mottagna flyktingar totalt	164	278	88
varav vuxna	88	162	32
varav barn	76	116	56
därav EBO – eget boende	16	35	24
varav barn	6	15	9
därav familjeåterförening	6	76	46
varav barn	4	56	36
därav ABO – anläggningsboende	119	167	18
varav barn	48	45	11
därav familjeanknytningar	23	-	-
varav barn	18	-	-
Ensamkommande barn/ ungdomar ankomstkommun			
varav erhållit PUT, permanent uppehållstillstånd ¹	41	110	110
varav anvisade ¹	2	6	6
Köpt boende nyanlända	6	11	11
Köpt boende EKB/svenskt medborgarskap	23	32	32
	9	9	-

forts. volymmått	Delår 2017	Bokslut 2016	Delår 2016
ARBETSMÅKNADSÅTGÄRDER			
Aktuella på arbetsmarknadsenheten, antal			
Ungdomar upp till 25 år, totalt	77	136	97
varav aktuella på ekonomiskt bistånd	29	45	30
Vuxna över 25 år, totalt	145	221	173
varav från arbetsförmedlingen	27	92	66
varav från social- o arbet.förv.	111	115	85
Feriejobb	330	301	-
Språkpraktik, nyanlända	7	14	9
SPRINT- språkintrödnation EKB	25	21	10
INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG²			
Antal årsplatser			
Institutionsplaceringar	24	20	14
varav barn och ungdom	15	14	10
varav vuxna	9	6	4
Köpta boenden	70	53	52
varav barn och ungdom	3	2	3
varav vuxna	67	51	49
därav vuxna med missbruk	24	17	17
därav övriga vuxna	43	34	32
Familjehem totalt	80	81	81
varav familjehem	61	62	63
varav jourhem	6	6	6
varav vårdnadshavarhem	13	13	12
Kontaktpersoner/-familjer	107	109	92
Inkomna anmälningar, barn³	713	1 300	628
varav 0-12 år	384	733	356
varav 13-17 år	302	518	252
varav 18-20 år	27	49	20
Inkomna ansökningar, barn	71	125	52
varav 0-12 år	33	57	27
varav 13-17 år	28	52	24
varav 18-20 år	10	16	1
Inledda utredningar, barn	277	488	228
varav 0-12 år	139	232	113
varav 13-17 år	113	198	99
varav 18-20 år	25	58	16
NÄMND, ADMINISTRATION M.M.			
Hushåll, antal helårsbidrag			
Vårdnadsbidrag	4	9	29

1) Ej jämförbart på grund av nytt beräkningssätt.

2) Exklusive ensamkommande asylsökande barn.

3), Inklusive alla utredningstyper från yttranden till lag med särskilda bestämmelser för vård av unga, LVU-ansökningar, exklusive ensamkommande asylsökande barn.

Andra indikatorer av särskilt intresse	Delår 2017	Bokslut 2016	Delår 2016
EKONOMISKT BISTÅND			
Försörjningsstöd totalt, bruttokostnad, mnkr			
I ekonomisystemet	30,3	56,9	28,3
Inrapporterat till Socialstyrelsen ¹	29,3	54,5	26,7
exklusive nyanlända	22,8	46,0	24,4
enbart nyanlända/glapp	6,5	8,5	2,3
Hushåll med försörjningsstöd, genomsnittlig bruttokostnad tkr			
Mölnadal	35,9	52,8	36,4

1) Kommun- och landstingsdatabasen, www.kolada.se

Tekniska nämnden

Volymmått	Delår 2017	Bokslut 2016	Delår 2016
GATOR OCH VÄGAR			
Tusental m²			
Kommunal körbaneyta	2 192	2 181	2 186
Antal			
Belysningspunkter	12 048	12 234	12 320
PARK			
Hektar yta			
Naturmark	543	542	543
Intensivskött parkyta	214	214	212
VATTEN OCH AVLOPP			
Antal			
Abonnenter	10 802	10 771	10 727
Tusental m³			
Distribuerad volym dricksvatten	2 556	5 070	2 643
Uppmätta uttag och debiterad volym dricksvatten	2 068	3 842	1 908
Överförd volym avloppsvatten till GRYAAB	4 080	7 772	4 375
Registrerad bräddad volym i pumpstationer och mätpunkter på nätet	4	8	2
ÅTERVINNING OCH AVFALL			
Mängd insamlat hushållsavfall totalt, kilo per person	<528	532	534
Andel hushållsavfall till material- återvinning, inklusive biologisk behandling och återanvändning	>42	42	40 ¹
Antal villaabonnenter, totalt som erbjudits FNI flerfack.	7 484	4 663	4 881
Andel villaabonnenter, av ovan- stående, som valt FNI flerfack, %	87	87	88,7
HÅLLBART RESANDE			
Färdtjänst, antal			
Tillstånd	2 228	2 233	2 229
Resor	49 657	98 269	50 221
varav arbetsresor	6 505	12 777	6 459
varav LSS	16 118	29 553	15 529
varav övriga	27 034	55 939	28 233
Övrigt, antal			
Flexoresor per utförd trafiktimme	3,6	3,5	3,8
Cykelvägnätets längd i kilometer	119	118,8	118,4
Cykelresor, ökad andel jämfört med föregående år, %	2,0	-0,4	3,1

1) Korrigerat efter ny beräkningsmetod Naturvårdsverket

Utbildningsnämnden

Andra indikatorer av särskilt intresse

	Delår 2017	Bokslut 2016	Delår 2016
STADSMILJÖ			
Nettokostnad, kr per m³			
Kommunal körbaneyta	15,15 ¹	38,6	19,4
varav beläggningsunderhåll	0,25 ¹	4,9	1,4
varav vinterväglag	2,43 ¹	6,0	4,0
Nettokostnad, kr per enhet			
Ljuspunkter	293	796	366
ÅTERVINNING OCH AVFALL			
Mängd insamlat fint brännbart avfall, kilo per person	184	184	196
Andel farligt avfall i fint brännbart avfall %	-, ²	0,02	-, ²
Kundnöjdhet avseende avfallshandlingen, %	-, ²	89	-, ²

1) Ny ekonomistruktur från 2017 gör att kostnaderna för körbaneyta fördelas något annorlunda jämfört med tidigare.

2) Mätvärden tas endast fram vid årsbokslut.

Volymmått

	Delår 2017	Bokslut 2016	Delår 2016
GYMNASIESKOLA			
Antal elever folkbokförda i Mölndal			
Totalt	2 343	2 323	2 300
varav i stadens egen regi	161	142	143
varav i andra huvudmäns regi	2 182	2 181	2 157
Asylsökande elever boende i Mölndal			
	101	92	141
Antal elever i stadens egen regi			
Totalt	438	406	432
varav från andra kommuner	202	174	289
varav asylsökande	76	90	193
Kommunala aktivitetsansvaret ¹	121	138	109
GYMNASIESÄRSKOLA			
Antal elever folkbokförda i Mölndal			
Totalt	44	40	36
varav i stadens egen regi	27	27	26
varav i andra huvudmäns regi	17	13	10
Antal elever i stadens egen regi			
Totalt	39	44	47
varav från andra kommuner	12	17	21
VUXENUTBILDNING			
Antal helårsplatser²			
Gymnasial utbildning, egen regi	75	196	110
varav från andra kommuner	7	24	6
Grundlägg. utbildning, egen regi	42	71	35
varav från andra kommuner	5	13	4
Gymnasial utbildning, extern anord	49	96	56
Gymnasial utbildning, andra kom.	3	40	3
Grundläggande utbildning, andra kommuner	3	2	3
Gymnasial utbildning med yrkesinriktning inom GR-samverkan, delfinansieras genom statsbidrag	3	60	28
Summa helårsplatser		465	
Antal studerande i stadens egen regi			
Total svenska för invandrare, SFI	526	559	402
varav från andra kommuner	53	27	39

1) Uppföljning av 16-20 åringar som inte går på gymnasiet

2) En helårsplats motsvarar 800 gymnasiepoäng. I antalet helårsplatser ingår inte sårvox

3) Går ej att redovisa vid delårsbokslut

Andra indikatorer av särskilt intresse

	HT 2016	VT 2017
GYMNASIESKOLA och GYMNASIESÄRSKOLA		
Elever enligt programtyp i egen regi, procent		
Gymnasieskola, studieförberedande program	65	69
Gymnasieskola, yrkesförberedande program	22	23
Gymnasieskola, introduktionsprogram	11	6
Gymnasiesärskola	2	2

Vård- och omsorgsnämnden

Volymmått	Delår 2017	Bokslut 2016	Delår 2016
FUNKTIONSHINDER			
Antal årsplatser			
Bostäder med särskild service ¹	242	254	246
Korttidsboende SoL	20,4	11,3	12,1
Daglig verksamhet	241	267	241
Antal personer, snitt per månad			
Personlig assistans enligt SFB	78	78	79
varav i egen organisation	10	10	10
Antal timmar per månad			
Personlig assistans enligt SFB, egen organisation	5 315	5 463	5 580
Personlig assistans enligt LSS	5 537	5 290	6 011
ÄLDREOMSORG			
Antal årsplatser			
Äldreboende, intern drift	393	393	393
Äldreboende, extern drift	137	137	137
Korttidsvård, intern drift	7	7	7
Korttidsvård, extern drift	20	20	20
Utskrivningsklara	5,3	4,4	5,0
Köpt vård äldreomsorg ²	9,3	7,2	7,8
Omsättning som andel av årsplatser, %			
Äldreboende	23,9	35,1	32,8
Antal personer som mottagit insatser, snitt per månad			
Hälsa- och sjukvård	1 236	1 231	1 214
Antal personer, snitt per månad			
Hemtjänst	811	834	824
Korttidsvård	41	44	44
Antal utförda timmar per månad			
Hemtjänst	25 496	26 115	25 541

1) Inklusive köpt boende LSS

2) Äldreboende och korttidsboende i extern regi samt hospicevård